

VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN

Jaarverslag 2005

Inleiding	2
1. Ondersteuning per doelgroep	15
1.1. Regelingen en reglementen 2005	17
1.2. Auteurs	18
1.2.1. Werkbeurzen auteurs	18
1.2.2. Stimuleringsbeurzen	24
1.2.3. Werkbeurzen biografieën	26
1.2.4. Reisbeurzen	27
1.3. Strips	28
1.4. Vertalers in het Nederlands	31
1.4.1. Projectbeurzen	31
1.4.2. Stimuleringssubsidies vertalers	33
1.4.3. Reisbeurzen vertalers	36
1.5. Literaire tijdschriften	37
1.5.1. Subsidieregeling	37
1.5.2. CELT VZW	38
1.5.3. Tijdschriftenrapport	38
1.5.4. Tijdschriftenforum	39
1.6. Uitgeverijen	40
1.6.1. Productiesubsidies	40
1.7. Verenigingen, manifestaties, focuspunten	45
1.7.1. Verenigingen	45
1.7.2. Manifestaties	46
1.7.3. Focuspunten	49
1.8. Buitenland	51
1.8.1. Vertaalsubsidies	52
1.8.2. Productiesubsidies	56
1.8.3. Auteursbezoeken	57
1.8.4. Buitenlandse manifestaties	60
1.9. Deskundigheidsbevordering	62
1.9.1. Cursussen literair vertalen	62
1.9.2. Mentoraten	62
1.9.3. Literaire vertaaldagen	63
1.9.4. Postacademisch programma 'Vertalen op Europees niveau'	63
1.9.5. Workshop Toneelschrijven <i>mightysocietypreview</i>	63
1.10. Projecten	64
1.10.1. Secretariaat Koepel van Vlaamse Auteursverenigingen	64
1.10.2. Enquête en werkgroep auteursvereniging	64
1.10.3. Theaterfestival Avignon	65
1.10.4. Standbeeld Gerard Walschap	66
1.10.5. Kwaliteitsverbetering beoordelingen	66
1.10.6. Project illustratorenboek	66
1.10.7. Project illustratoren tentoonstelling	66
1.10.8. Portaal site Vlaamse Jeugdliteratuur	67

1.10.9. Info Letteren	67
1.10.10. Verhuizing NCJ/Villa Kakelbont	67
1.10.11. Enquête literaire tijdschriften	67
1.10.12. Doorlopende projecten	67
2. Financieel overzicht	69
2.1. Beschikbare middelen	71
2.2. Aangegane verbintenissen.....	71
2.3. Betalingen	71
2.4. Details subsidies en projecten.....	72
3. Organisatorisch kader.....	75
3.1. Bestuurs- en adviesorganen	77
3.1.1. Adviescommissies	77
3.1.2. Externe beoordelaars.....	89
3.1.3. Beslissingscollege.....	90
3.1.4. Beroepscommissie	91
3.1.5. Fondsbestuur.....	93
3.1.6. Dagelijks Bestuur.....	98
3.2. Fondssecretariaat.....	99
4. Interne werking	101
4.1. Stages en onderzoeksprojecten	103
4.1.1. Stage: Tijdschriftenforum & Buitenlandse vakbeurzen.....	103
4.1.2. Stage: Vlaamse dichters in het buitenland.....	103
4.1.3. Onderzoek: Vlaams jeugdtheater en het buitenland.....	103
4.1.4. Onderzoek: Werkbeurzen, een internationale vergelijking	103
4.1.5. Onderzoek: Literair vertalen in Vlaanderen	105
4.1.6. Onderzoek: Steunpunt Literair Vertalen	105
4.2. Beleidsnota's	106
4.2.1. Culturele diversiteit en/in de letteren	106
4.2.2. Naar een performanter buitenlandbeleid voor de letteren in Vlaanderen	107
4.2.3. Waar gebeurd verhaal: het vFL omarmt non-fictie.....	108
4.3. Fond voor het Fonds.....	110
4.4. Communicatie	111
4.4.1. Publicaties	111
4.4.2. Persberichten	111
4.4.3. Website.....	112
4.4.4. Zomercursus Literair Vertalen uit het Nederlands	112
4.4.5. Infoforum Strip Turnhout.....	112
4.5. Buitenland.....	113
4.5.1. Auteursfiches.....	113
4.5.2. Buitenlandse prospectie	115

4.5.3. Poetry International Web	116
4.5.4. Taalunie Toneelschrijfprijs.....	117
4.5.5. Striptentoonstelling.....	117
4.5.6. <i>10 Books from Holland and Flanders</i>	118
4.5.7. <i>Nieuwsbrief Letteren</i>	118
4.5.8. Vertaalprijzen	119
4.6. Het vFL als aanspreekpunt Letteren	120
5. Samenwerking (<i>Externe werking</i>).....	121
5.1. Vlaamse overheid.....	123
5.1.1. Afstemming, overleg en directe contacten.....	123
5.1.2. Het vFL en de beleidsnota <i>Letteren- en Publicatiebeleid</i>	124
5.2. Stichting Nederlandse Fonds voor de Letteren	126
5.3. Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds	127
5.4. Steunpunt Literair Vertalen.....	128
5.5. Kunstenloket vzw.....	129
5.6. Boek.be, vuv en vbb	130
5.7. Auteursverenigingen.....	131
5.8. ABC 2004	132
6. Vooruitblik op 2006	133
Bijlagen	137
Tijdschriftenrapport 2005	139
Realisaties 2005	148
Colofon	155

Inleiding

365 dagen enthousiasme in de letteren

Antwerpen Wereldboekenstad sloot feestelijk af met de opening van de Permeke-bibliotheek. De plannen voor een Willem Elsschotjaar werden gestart.

In 2005 bleef het onrustig in de Nederlandse uitgeverwereld. De komst van de nieuwe uitgeverijen Nieuw Amsterdam en Foreign Media Group was de aanleiding van een nooit geziene stoeilands van uitgevers en redacteurs. Dit was voor nogal wat auteurs de reden om hun redacteur of uitgever te volgen naar een andere uitgeversomgeving. Ook bij boek.be waren er verschuivingen: André van Halewyck stapte op als voorzitter; directeur Dorian Van der Brempt verhuisde naar het Vlaams-Nederlands Huis deBuren in Brussel.

Het 'spannende boek' beheerste meer dan ooit de bestsellerslijsten met Dan Brown, J.K. Rowling en Pieter Aspe als niet te kloppen lijstleiders.

De Boekenbeurs werd eens te meer beoordeeld op bezoekersaantallen en de hoeveelheid aanwezige bv's, eerder dan op het sterk verrijkte lezingenprogramma en de boeiende themadagen.

In institutionele dossiers was er weinig vooruitgang. Het leenrecht, dat op papier werd ingevoerd in 2004, bleef ook in 2005 zonder uitvoering. Reprobel werd aangesteld als innings- en herverdelingsorganisatie. De Vlaamse Gemeenschap nam alvast 1 miljoen euro ten laste voor de ontleningen in 2004. In Nederland werd een wet op de vaste boekenprijs actief – in België was dit politiek eens te meer geen prioriteit. De eerste evaluatie van het in 2003 ingevoerde sociaal statuut voor de kunstenaar duidde de pijnpunten in de toepassing aan. Het vereist nog heel wat bijsturing voor de eigenheid van het creatieve werk van auteurs, vertalers en illustratoren.

De aangekondigde nieuwe spelling werd niet op applaus onthaald door de media en uitgeverijhuizen.

In het zesde werkingsjaar van het vFL was de implementatie van het gewijzigde decreet een eerste aandachtspunt. De sinds 2005 autonome Beroepscommissie behandelde haar eerste bezwaarschriften, hield de eerste hoorzittingen en ontwikkelde een eigen werkwijze. De werkgroep strips veranderde in een Adviescommissie – een specifieke Adviescommissie voor theater teksten ging van start. Het Fondsbestuur werd verantwoordelijk voor de vastlegging van de reglementen. Het Beslissingscollege besteedde tijdens zijn vergaderingen telkens extra tijd aan een beleidsgericht denktankpunt. De mandaatregeling werd geformaliseerd en door het Beslissingscollege opgevolgd. Het huishoudelijke reglement werd aangepast aan de nieuwe decreettekst. In gesprekken met het Fonds Pascal Decroos en met de vzw KifKif bereidde het vFL beleidsnota's over non-fictie en culturele diversiteit voor.

Het vFL intensifieerde het overleg met het kabinet Cultuur. Tijdens de derde editie van de *Fond voor het Fonds* – het tweejaarlijkse denkmoment met de literaire sector – in februari reageerde minister Bert Anciaux positief en ondersteunend op de krachtlijnen van *Omzien en vooruitblikken*, het vFL-meerjarenplan 2005-2009.

De eerste beslissingsronde van het Kunstendecreet leidde tot de erkenning van het focuspunt Behoud de Begeerte als kunstencentrum; Poëziezomers Watou en de Stripdagen Turnhout kregen het statuut van festival. Ook in 2006 zal de afbakening tussen het vFL en het Kunstendecreet extra overleg met de literaire sector vereisen.

De stabilisering van het budget 2006 op het niveau van 2005 leidde tot voorstellen om naast de verhoging van de middelen voor de bestaande regelingen, ook extra budgetten te bekomen voor nieuwe werkterreinen. Het vFL diende bij de minister een nota in waarin het pleit voor een uitbreiding van de buitenlandwerking naar kinder- en jeugdliteratuur, strips en non-fictie – zowel voor actieve prospectie, vertaalsubsidies als aanwezigheid van Vlaamse auteurs op buitenlandse podia. Een actieve aandacht voor non-fictie was het tweede groeidossier: werkbeurzen, productiesubsidies, reisbeurzen en vertaalsubsidies. Een ondersteunend actieplan voor culturele diversiteit in de letteren, is het derde door het vFL uitgetekende nieuwe werkterrein. In 2006 zal duidelijk worden welke – ook financiële – groei er in het vFL-werkterrein en -budget zal komen. Het vFL lichtte in december ook zijn ambities toe aan de commissie cultuur van het Vlaams Parlement.

Veel tijd, energie en creativiteit gingen in 2005 naar het zichtbaarder maken van wat er reilt en zeilt in het vFL. Een elektronische-zine bericht sinds januari maandelijks over de subsidiatoekenningen van de voorbije maand, de belangrijkste realisaties met vFL-middelen en voortgang van projecten, indiendata en relevante informatie voor de letterensector. De regelmaat, transparantie en overzichtelijkheid konden op de nodige waardering rekenen. In 2005 verschenen ook de eerste twee nummers van het *vFL-bulletin*. Doel van dit papieren tijdschrift is achtergrond en commentaar te geven bij de uitgangspunten van het letterenbeleid, thema's uit te diepen en meer gekaderde informatie te bieden. In de eerste twee nummers werden de thema's buitenlandbeleid en werkbeurzen behandeld. Regelmatig werden aanvullend persberichten verstuurd over afgesloten subsidierondes of vFL-projecten. Meer dan ooit werd actief aandacht besteed aan netwerking door aanwezigheid op boekenmanifestaties, colloquia, perspresentaties, literaire bijeenkomsten, ...

Een permanent aandachtspunt van het Fondsbestuur en de Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten was de communicatie met de auteursverenigingen. Eind 2004 sprak het vFL af met de Koepel van Vlaamse Auteursverenigingen om een onderzoek te organiseren bij auteurs naar de verwachtingen ten aanzien van een professionele auteursvereniging en de structuur en werkingsmiddelen daarvan. Op basis van de resultaten van die bevraging en met de ervaringsgegevens van de voorbije jaren werd beslist een werkgroep in te stellen om een blauwdruk voor een auteursvereniging uit te tekenen en de haalbaarheid ervan te onderzoeken. De subsidie-overeenkomst die in 2004 werd afgesloten met de Koepel werd na evaluatie op basis van de afgesproken criteria niet verlengd. Een afsluitende subsidie werd toegekend om het secretariaat af te bouwen tegen eind augustus. Eric Anthonis aanvaardde het voorzitterschap van de werkgroep – na zijn terugtrekking om medische redenen zal Jos Geysels de werkgroep verder leiden. Eindrapportering en besluitvorming volgen in het voorjaar van 2006.

Begin 2005 werd de subsidiëring van de auteurslezingen overgedragen aan de Stichting Lezen Vlaanderen. Bij de implementatie werd het secretariaat van SLV maximaal

geïnformeerd en ondersteund. Het vFL dacht mee met slv bij de ontwikkeling van aangepaste doelstellingen, procedures en werkwijzen.

De actielijst 2005 van de Adviescommissies

Vier Adviescommissies (proza, poëzie en essay, kinder- en jeugdliteratuur en theater) behandelden grondig en wel afgewogen 156 aanvragen voor werkbeurzen van 127 auteurs. Twee derde van de aanvragers ontving een werkbeurs van gemiddeld 4,5 eenheden (= € 9.900,00) – in totaal 382 eenheden. Het aandeel van cofinanciering met het Nederlandse Fonds voor de Letteren (NFvDL) nam toe en bevestigde daarmee de tendens van de voorbije jaren. De leden van de Adviescommissies werden in het najaar ingeschakeld als externe beoordelaars voor de 71 aanvragen voor de gemeenschappelijke regeling stimuleringsubsidies auteurs.

Bij de behandeling van de aanvragen voor productiesubsidies brachten de Adviescommissies een advies uit over het inhoudelijke luik. Samen met een beoordeling van het financiële luik door het Fondssecretariaat, besliste het Beslissingscollege uiteindelijk over de subsidie.

De Adviescommissie literaire tijdschriften publiceerde voor de vijfde maal het Tijdschriftenrapport – de evaluatie van de jaargang 2004 van de subsidie-aanvragers, mede aan de hand van de door hen ingediende redactionele plannen en ambities. De toekenningen voor 2005 binnen het kader van het nieuwe reglement vereiste extra rekenwerk en discussietijd voor de Adviescommissie. Overleg met de vzw Culturele en Literaire Tijdschriften (CELT) over hun werking en nieuwe plannen leidde tot bijstellingen en een nieuwe dynamiek.

De Adviescommissie VMF evalueerde het ruime werkveld van literaire verenigingen, manifestaties en focuspunten. De focuspunten spraken uitgebreid met de Adviescommissie over hun beleidsplannen voor de volgende vier jaar en stemden die af op de vFL-reacties en de evaluaties van de voorbije jaren. In december werd over de subsidie voor de volgende jaren beslist. In vier aanvraagrondes werd geadviseerd over de literaire manifestaties, na een voorronde voor de grote literaire festivals. De dynamiek in deze sector werd mee mogelijk gemaakt door extra middelen bij de interne herschikking door het Fondsbestuur in september van de vFL-begroting. Bij de verenigingen werden zowel de aanvragen van de auteursgenootschappen, de literaire verenigingen en de auteursverenigingen geëvalueerd. Specifiek voor de auteursverenigingen gebeurde dit in afstemming met de werkingssubsidie en het actieplan van de Koepel van Vlaamse Auteursverenigingen.

De Adviescommissie vertalingen in het Nederlands behandelde in twee adviesrondes 28 aanvragen. De hoge kwaliteit van de aanvragers en van de voorgelegde projecten leidde tot een hoog toekenningspercentage. Het aandeel van cofinanciering door gelijklopende toekenning door het NFvDL geldt voor bijna twee derde van de positief besliste dossiers. De leden van de Adviescommissie werkten ook als externe beoorde-

laar voor de 27 aanvragen in het kader van de Vlaams-Nederlandse regeling stimuleringsubsidie beginnende vertalers.

De nieuwe Adviescommissie theaterliteratuur behandelde naast de aanvragen voor werkbeurzen theaterauteurs ook andere dossiers en projecten binnen dit literaire genre. Ze evalueerde onder meer de werking van het Schrijverspodium en zijn elektronische *TijdSchrift*. De Adviescommissie adviseerde tevens over de aanvragen vertaalsubsidie en selecteerde auteurs en teksten voor een Belgische special op het festival van Avignon. In het kader hiervan hielp de Adviescommissie mee in de totstandkoming van informatiefiches die onze theaterauteurs in het buitenland presenteren.

De Adviescommissie strips adviseerde voor de vierde maal over de werkbeursaanvragen. Ze werkte tevens een mentoraatregeling voor beginnende striptekenaars uit om vanaf 2006 te laten ingaan. Aanvragen voor manifestaties, productiesubsidies en een nieuw striptijdschrift werden grondig doorgenomen en geadviseerd.

Het vFL omschreef in 2005 zijn buitenlandwerking strikter en vertaalde dit in gedetailleerde deelbudgetten. Tijdens het tweewekelijkse interne buitenlandoverleg werden de dossiers en projecten opgevolgd. Het vFL was doorheen het jaar aanwezig op de boekenbeurzen in Frankfurt, Londen, Parijs en Boedapest om gericht en actief titels van Vlaamse proza-auteurs te presenteren aan een selectie van uitgevers. Aanvullend waren er ook bezoeken aan uitgevers in Londen en Parijs. Binnen de beschikbare tijd werd ook aan prospectie voor poëzie en theater gewerkt. Het toegenomen aantal aanvragen voor vertaalsubsidies voor geprosecteerde titels toont aan dat de uitbouw van een internationaal netwerk begint te renderen. Twee titels die extra scoorden waren *Slaap* van Annelies Verbeke en *Problemski Hotel* van Dimitri Verhulst.

De infobrochures van Vlaamse dichters werden gericht verspreid bij organisatoren van poëziefestivals in het buitenland en bij buitenlandse uitgevers. Het vFL verzorgt sinds november 2005 ook het Belgisch luik op de website van Poetry International Web. In afspraak met het Nederlands Productie- en Vertalingenfonds werd een beperkte productiesubsidie ingevoerd voor poëzie-uitgaven en prozavertalingen uitgegeven in economisch zwakkere landen.

In het voorjaar werd door Het beschrijf in opdracht van het vFL een tournee van Vlaamse dichters op Franstalige podia in Brussel en Wallonië opgezet. Behoud de Begeerte presenteerde tijdens een Parijse editie van Saint Amour vier recent verschenen vertalingen van Vlaamse auteurs binnen een muzikale en internationale context.

Aansluitend op het curatorschap van Jan Fabre voor het festival van Avignon werd een presentatie van tien Belgische theatermakers (waarvan zes Vlamingen) in de vorm van geënceneerde lezingen opgezet. De ontmoeting met buitenlandse theatermakers en uitgevers opende poorten voor vertalingen en opvoeringen.

Van *Ten Books from Holland and Flanders* en *Nieuwsbrief letteren* verschenen elk twee nummers in 2005 met aandacht voor recent verschenen literaire titels van Vlaamse auteurs en nieuws uit de literaire sector.

Plannen voor 2006

Het vFL zal in 2006 de hoge kwaliteitseisen die het zichzelf stelt, blijven nastreven en dagelijks trachten te realiseren. Actiepunten zijn een versnelling van de doorlooptijd van de dossiers en een administratieve vereenvoudiging.

De Beroepscommissie werkt aan een huishoudelijk reglement.

Het Fondsbestuur overlegt over een nieuwe beheersovereenkomst die maximale zekerheden moet bieden op het vlak van financiële middelen en duidelijkheid over actieterreinen en prioriteiten. De nieuw voorgestelde actiedomeinen zijn duidelijke ambities die in een dynamisch letterenbeleid thuishoren en voor het vFL evidente opdrachten. De afbakening van werkgebieden van Kunstendecreet en vFL moet duidelijkheid brengen voor het literaire veld en het vFL.

De besluiten van de werkgroep Auteursvereniging en de implementatie ervan moeten de gespannen verhouding met de bestaande auteursverenigingen normaliseren en een toekomstgerichte professionele en representatieve structuur opleveren.

Projecten waar reeds in 2004 en 2005 aan is gewerkt, zullen in 2006 naar buiten worden gebracht. Een tentoonstelling van zeventien Vlaamse illustratoren moet de creativiteit en vakkundigheid van deze hedendaagse Vlaamse meesters in het buitenland extra bekendheid en publicaties opleveren. Première in Leuven bij de opening van de Jeugdboekenweek. Een rijk geïllustreerd boek (een coproductie met uitgeverij Lannoo) met begeleidende teksten van Marita Vermeulen ondersteunt die tentoonstelling. Een uitgebreid lezersonderzoek bij de literaire tijdschriften moet materiaal aanreiken voor een versterking van de promotie en verspreiding van die publicaties. Een actie in de openbare bibliotheken is er onderdeel van.

Mede dankzij stageprojecten en eindwerken zal er extra aandacht zijn voor vertalingen van poëzie naar het buitenland – een onderzoek naar doelstellingen, middelen en resultaten van het buitenlandbeleid van het vFL en buitenlandse fondsen – beoordeling van de effectiviteit, doelgerichtheid en procedure van de werkbeurzen auteurs. Tijd, middelen en interne aandacht worden vrijgemaakt voor een noodzakelijke update van de website, de centralisatie van de eigen databanken en de zoektocht naar een aangepaste locatie voor het Fondssecretariaat.

Nieuwe commissieleden zullen vanaf 1 januari hun bijdrage leveren aan de professionalisering en ondersteuning van de letteren in Vlaanderen. Hun ervaren collega's en het Fondssecretariaat zullen hen daarin steunen.

Onveranderd blijft het enthousiasme, de ambitie, de onafhankelijkheid en de professionaliteit die we van bij de start nastreven. Ook in 2006 moeten dit de toegevoegde waarden van het vFL zijn en blijven.

Carlo Van Baelen

1. Ondersteuning per doelgroep

1.1.1. Regelingen en reglementen 2005

Auteurs

Werkbeurzen voor literaire auteurs
 Stimuleringsbeurzen voor literaire auteurs
 Werkbeurzen voor het schrijven van biografieën
 Reisbeurzen voor literaire auteurs

Strips

Werkbeurzen voor stripauteurs
 Productiesubsidies voor stripalbums
 Subsidies voor striptijdschriften
 Subsidies voor stripmanifestaties
 Reisbeurzen voor stripauteurs

Vertalers

Projectbeurzen voor literaire vertalers
 Stimuleringssubsidies voor literaire vertalers
 Reisbeurzen voor literaire vertalers

Literaire tijdschriften

Subsidies voor literaire tijdschriften
 Projecten

Uitgevers

Productiesubsidies voor literaire publicaties

Verenigingen, manifestaties, focuspunten

Subsidies voor literaire verenigingen
 Subsidies voor literaire manifestaties
 Subsidies voor focuspunten

Buitenland

Vertaalsubsidies voor buitenlandse uitgevers
 Productiesubsidies voor buitenlandse uitgevers
 Auteursbezoeken op uitnodiging / in opdracht van het vfl
 Subsidies voor buitenlandse literaire manifestaties

Deskundigheidsbevordering

Subsidies voor deskundigheidsbevordering

1.2. Auteurs

1.2.1. Werkbeurzen auteurs

Een werkbeurs is een subsidie aan een auteur van een literair werk met als doel hem/haar betere kansen te bieden voor het schrijven van kwalitatief hoogstaand literair werk. Een werkbeurs is geen prijs voor literaire verdiensten, of een achterafsubsidie voor een gepubliceerd boek, geen financiële tegemoetkoming in materiële werkomstandigheden. Een werkbeurs wil de auteur financiële ruimte bieden om aan zijn/haar schrijfproject te werken. Het subsidiebedrag wordt uitgedrukt in twee tot tien eenheden en kan gelden voor één of meerdere jaren. In 2005 is een eenheid € 2.200,00. Voor die regeling geldt een individuele inkomensgrens van € 35.000,00. Boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd.

Sinds 1 januari 2004 is een werkbeurs vrij van inkomstenbelasting voor rijksingezetenen door de erkenning van het vFL als instelling die binnen bepaalde voorwaarden prijzen en subsidies belastingvrij kan toekennen (toepassing van artikel 90, 2°, tweede lid van het WIB 1992 – artikel 53 KB/WIB 92-BS 08.03.05). Omdat er geen inkomstenbelasting meer verschuldigd is voor Belgische ingezetenen, houdt het vFL ook geen bedrijfsvoorheffing meer in en is een eenheid dus netto € 2.200,00.

De formele voorwaarden, de algemene beoordelingscriteria en de specifieke criteria voor proza, kinder- en jeugdliteratuur, poëzie, essayistiek, prentenboeken/illustraties en theaterteksten zijn te vinden op de website van het vFL.

Een auteur die meerdere genres beoefent, dient één aanvraag in. Het volledige dossier met de ingediende publicaties en de deelwerkplannen wordt naargelang het genre door de desbetreffende Adviescommissie beoordeeld. De voorzitters van deze Adviescommissies formuleren een geïntegreerd advies voor het Beslissingscollege.

127 auteurs (in 2004 144 auteurs) dienden een ontvankelijke aanvraag in: 40 auteurs met een werkplan proza; 16 auteurs met een werkplan poëzie, essay; 8 auteurs met een werkplan theater; 41 auteurs met een werkplan kinder- en jeugdliteratuur; 22 auteurs dienden een meervoudige aanvraag in (met een werkplan voor twee of meer genres).

382 eenheden werden toegekend aan 86 auteurs: 108 eenheden voor 30 proza-auteurs; 71 eenheden voor 16 auteurs met een werkplan poëzie, essay; 26 eenheden voor 8 auteurs met een werkplan theater; 115 eenheden voor 21 kinder- en jeugd-auteurs en 62 eenheden voor 11 auteurs met een meervoudige aanvraag. Gemiddeld werd aan elk positief advies 4,5 eenheden of € 9.900,00 verbonden.

19 toekenningen gebeurden in het kader van een continueringsregeling voor meerdere jaren. 30 auteurs ontvingen ook een projectbeurs van het NFVDL voor hetzelfde werkplan. De toegekende werkbeurs wordt dan gecofinancierd door beide Fondsen: het gemeenschappelijk toegekende bedrag wordt gedeeld, de extra toezegging wordt betaald door het betreffende Fonds. Het aandeel van de cofinanciering stijgt elk jaar en had in 2005 betrekking op een bedrag van € 145.917,00.

Proza

Het is niet gemakkelijk voor een Adviescommissie om jaarlijks de grote oogst aan aanvragen voor literaire werkbeurzen sereen te behandelen. Uiteindelijk blijkt het beschikbare budget telkens in disproportie tot de aangevraagde ondersteuning. Toch kan de Adviescommissie Proza tevreden terugblikken op het afgelopen jaar. Wie de toegekende werkbeurzen voor proza bekijkt, ziet immers een vrij rijke en diverse oogst.

De Adviescommissie heeft zich daarbij nadrukkelijk niet opgesteld als een soort van literaire jury die uit de jaarlijkse oogst één of twee hoogtepunten wil bekronen. Ze wilde integendeel de Vlaamse literatuur in haar verscheidenheid stimuleren. Zogenaamde ‘postmoderne’ en meer ‘intellectualistische’ schrijvers prijken dan ook in onze lijst probleemloos naast auteurs van meer ‘toegankelijke’ teksten. Ook de opeenvolgende generaties in onze letteren zijn ruim vertegenwoordigd. Jongere auteurs kunnen daarenboven moeiteloos de vergelijking doorstaan met gevestigde waarden.

Die vaststellingen stemmen de Adviescommissie alleszins gunstig. Het gaat al bij al vrij goed met het Vlaamse proza. Er verschijnen heel wat boeiende romans en verhalenbundels. De verregaande experimentelen hebben daarbij blijkbaar wat aan aantrekkingskracht ingeboet; vooral het grotere epische verhaal lijkt duidelijk aan een nieuwe opmars toe. Tegelijk echter worden die verhalen bewust gecomponeerd, met gebruikmaking van een brede schaal aan literaire technieken. Daarenboven ontbreekt het de Vlaamse literatuur niet aan hartstocht en passie, eigenschappen die haar ook boven de Moerdijk doen opvallen in gunstige zin. Ten slotte valt ook de vruchtbare wisselwerking op tussen de verschillende genres, in het oeuvre van heel wat auteurs maar ook binnen één en dezelfde tekst. Verhalende episodes wisselen functioneel af met meer lyrische passages (en omgekeerd).

Dat waardevol literair talent als vanzelf de oversteek maakt naar de grote Nederlandse uitgevers, is onderhand een bekend verhaal. Vlaamse uitgevers zijn van langsom minder geneigd om te investeren in literair talent van eigen bodem. Hopelijk treedt op dat vlak de komende jaren toch een kentering op.

Dirk De Geest
Adviescommissie Proza

Poëzie en essay

De Adviescommissie Poëzie en Essay kreeg in 2005 31 aanvragen voor werkbeurzen, waarvan 13 alleen voor poëzie, 3 alleen voor essay en 15 meervoudige aanvragen. Van die 31 aanvragen werden er 20 positief geadviseerd, voor een totaal van 99 maandeenheden. Er waren aanvragen van 25 Vlaamse en 6 Nederlandse auteurs binnen deze genres.

Zo'n cijfermatig overzicht zegt echter niet alles. Bij de meervoudige aanvragen werd de doorslag immers niet alleen of niet altijd gegeven door afwegingen van deze Adviescommissie, maar soms evenzeer of meer door de adviezen van de andere Adviescommissies. Het zegt vooral ook niets over de diversiteit en de kwaliteit van de aanvragen. Daarover enkele bedenkingen:

- *Het is verheugend dat zowel oudere en gevestigde auteurs als jongeren en nieuwe namen een aanvraag indienen. Evengoed komen zeer uiteenlopende literatuuropvattingen aan bod.*
- *De meeste aanvragen zijn formeel en inhoudelijk in orde, bevatten een stevige argumentatie en getuigen op die manier van toenemende professionalisering.*

- *Sommige auteurs schijnen echter nog niet ten volle te beseffen dat de Adviescommissie enkel een advies kan uitbrengen wanneer er recent werk voorligt in het genre waarop de aanvraag betrekking heeft. Negatieve adviezen zijn dan ook meer dan eens het gevolg van dat misverstand bij de aanvragers.*

Tot slot nog een kleine overweging met betrekking tot de poëzieaanvragen: de Adviescommissie beseft dat poëzie het genre is dat zich het moeilijkst laat inrijgen in het keurslijf van een vast werkplan en dat de creatieve praktijk de dichter soms onverwachte paden opstuurt. Daarom betreft de Adviescommissie in haar overwegingen nog uitdrukkelijker dan bij andere genres de kwaliteit van het vorige werk en de ernst waarmee over de mogelijkheden en de grenzen van de poëzie is nagedacht.

Hugo Brems

Adviescommissie Poëzie en Essay

Theaterliteratuur

In de eerste jaren van het VFL werden de dossiers van de theaterauteurs in de Adviescommissie poëzie, essay & theater besproken, waarbij een beroep gedaan werd op externe lectoren. Het VFL wilde echter de toneel auteur bewust erkennen. De stimulering van het toneelschrijven maakt sinds het beleidsplan Omzien en vooruitblikken dan ook expliciet deel uit van de doelstelling. In dat beleidsplan stond de belangrijke opmerking: Meer en meer Vlaamse auteurs schrijven (ook) voor toneel [...]. Het VFL wil deze [...] meer ademruimte geven door binnen het geheel van de werkbeurzen steeds een percentage [...] voor toneel te voorzien. Het vertaalbeleid ten aanzien van theater teksten wordt stevig aangezet in dat beleidsplan, waarbij de bestaande samenwerking met het Theater Instituut Nederland ruim aandacht krijgt.

Dat het bij deze beleidsvoornemens niet bij intenties is gebleven, daarvan getuigt het eerste werkingsjaar van de Adviescommissie theaterliteratuur, die zowel over werkbeurzen als over vertaalprojecten haar licht liet schijnen.

In 2004 waren er 9 enkelvoudige werkbeurzaanvragen en 10 meervoudige; in 2005 10 enkelvoudige en 12 meervoudige.

Doorslaggevend bij het vertalen van een stuk is of er een publicatie en/of opvoering in de vreemde taal is voorzien. Er zijn door de Adviescommissie 6 aanvragen voor vertaalsubsidie behandeld, waarvan er 2 niet gehonoreerd zijn.

De Adviescommissie heeft het belang erkend van de website www.hoteldramatik.com, een initiatief van Het Schrijverspodium. Daarmee wordt auteurs een modern medium aangeboden, waarmee toneelteksten in hun ontstaan gevolgd kunnen worden en waardoor teksten die niet in boekvorm ter beschikking zijn makkelijker te raadplegen zijn.

Voorts heeft de Adviescommissie geadviseerd over de keuze van auteurs en teksten voor de succesvolle presentatie van Vlaamse toneelteksten tijdens het Festival van Avignon in juli 2005.

Voor zover dat in twee jaar te overzien valt, blijkt er een zekere stabiliteit in het aantal aanvragen. Ook blijken zich vrijwel evenveel auteurs met alleen toneelschrijven bezig te houden als het aantal dat ook andere genres beoefent. De spreiding over regulier en jeugdtheater is zowel bij de werkbeurzaanvragen als voor de vertalingen evenwichtig.

De enkelvoudige aanvragen laten zien dat Vlaanderen over een boeiend toneellandschap beschikt, al zou de Adviescommissie graag zien dat een groter aandeel van getalenteerde jonge auteurs dat beeld kwam aanvullen.

De meervoudige aanvragen geven een wat diffuser beeld waarbij hoge waardering voor de overige genres en een relatief lagere voor theater, afgewisseld worden met expliciete toekenningen voor theater en een negatief signaal voor andere genres.

Het reglement bepaalt dat het toekennen van beurzen – zeker waar het beginnende auteurs betreft – gewogen wordt aan de hand van reeds (al dan niet in boekvorm) gepubliceerde teksten. Daarbij is naar aanleiding van de ervaringen van de Adviescommissie toegevoegd dat de tekst naast de literaire waarde ook zal worden beoordeeld op haar ‘opvoeringspotentie’.

Het viel tevens op dat een aantal auteurs voorstellingsteksten inleveren, die weliswaar van grote creativiteit getuigen, maar waarvan de Adviescommissie zich afvraagt of de werking van die teksten niet te zeer afhankelijk is van de opvoering door de auteur zelf, d.w.z. of die teksten nog een ‘tweede leven’ (door een ander opgevoerd) zouden kunnen hebben.

Uit de ingediende plannen blijkt dat het VFL behoorlijke bekendheid geniet bij vakgenoten. Ook zijn de eenheden voor werkbeurzen naar verhouding goed verdeeld over het reguliere en het jeugdtheater. Voor wat betreft de kwaliteit van de teksten kan men uit de toegekende eenheden opmaken dat er weinig auteurs boven de middenmoot uitsteken.

Omdat de gemeenschappelijke regeling voor debuterende schrijvers nog tot weinig aanvragen heeft geleid door beginnende theatermakers, zou een actiever beleid kunnen worden gevoerd. Via de activiteiten van het Schrijverspodium en meer bepaald door Hotel Dramatik kunnen ongetwijfeld binnenkort goede resultaten worden verwacht.

De Adviescommissie acht het aparte subsidieloket voor werkbeurzen voor theaterauteurs zeer geslaagd en ziet de toekomst van de toneelliteratuur met vertrouwen tegemoet.

Arthur Sonnen

Adviescommissie Theaterliteratuur

Kinder- en jeugdliteratuur

41 jeugdauteurs dienden voor werkjaar 2005 een dossier in, 21 dossiers werden gehonoreerd. Bijna de helft van de beurzen ging naar illustratoren wier vakmanschap, inventiviteit en creativiteit leiden tot opmerkelijke resultaten die ook internationaal niet onopgemerkt blijven. Vele illustratoren zorgen bovendien regelmatig zelf voor de tekst of reiken de verhaalde aan, waarna de auteur aan de slag gaat. Niet zelden nemen de illustratoren daarnaast de vormgeving van het boek voor hun rekening.

In 2005 is het minimum aantal toe te kennen eenheden verminderd van drie naar twee. Met de kleinere beurzen hoopt de Adviescommissie onder meer auteurs te stimuleren die interessante en kwaliteitsvolle scenario’s voor prentenboeken afleveren.

Meer dan 50 percent van de beurzen ging naar auteurs en illustratoren die jaar na jaar hun kwaliteit bewijzen. Er zitten opmerkelijk weinig nieuwelingen tussen de gehonoreerde auteurs. Wat het aantal eenheden betreft zijn de verschillen met 2004 minimaal. De meeste gehonoreerde auteurs staan voor een constante kwaliteit.

Een aantal vertrouwde auteurs kregen in 2005 geen beurs, niet omdat de kwaliteit en authenticiteit van hun werk in twijfel wordt getrokken, maar omdat zij er twee à drie jaar na elkaar niet in slagen om hun werkplannen te realiseren. Op basis van die vaststelling is de Adviescommissie terughoudender geworden wat de toekenning van continueringbeurzen betreft. Het uitgangspunt was dat die voor alle auteurs een stimulerend initiatief konden zijn, na evaluatie blijkt dat deze

financiële garantie in sommige gevallen eerder contraproductief werkt. Soms is het in functie van de productiviteit opportuun om voor een jaarbeurs te kiezen.

De Adviescommissie bezorgt aan de auteurs die een continuering ontvangen een verslag van de tussentijdse evaluaties.

Een aantal jeugdauteurs diende een meervoudige aanvraag in. Daarbij valt op dat slechts een enkele uitzondering op meerdere terreinen een vergelijkbaar literair topniveau weet te behalen. Samenvattend kunnen we stellen dat de werkvrijheid die de beurs van het VFL betekent voor auteurs en illustratoren vooral zichtbaar is in prentenboeken en in tienerromans. De leden van de Adviescommissie stellen vast dat er voor lezers van acht tot elf jaar veel minder literair interessante boeken voorhanden zijn.

Marita Vermeulen

Adviescommissie Kinder- en Jeugdliteratuur

Schema Werkbeurzen auteurs

Auteur	Nat.	Genre	Aantal eenheden
Frank Adam	B	Theater, Kinder- en Jeugdliteratuur	3
Jef Aerts	B	Proza	2
Kristien Aertssen	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	6
		(continuering t.e.m. 2006)	
Els Beerten	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	3*
Sacha Blé	B	Poëzie	4
Paul Bogaert	B	Poëzie	6
Stefan Boonen	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	3
Stefan Brijs	B	Proza	2*
An Candaele	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	3
Paul Claes	B	Proza (continuering t.e.m. 2005)	10
Sabien Clement	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	5
Carll Cneut	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	10
		(continuering t.e.m. 2007)	
Brick De Bois	B	Theater	3
Johan De Boose	B	Proza	2*
Pieter De Buysser	B	Theater (continuering t.e.m. 2006)	6
Saskia De Coster	B	Proza	3
Eric De Kuyper	B	Proza	2*
Jan De Leeuw	B	Proza, Kinder- en Jeugdliteratuur	4
Gerda Dendooven	B	Theater, Kinder- en Jeugdliteratuur	10
		(continuering t.e.m. 2007)	
Marita De Sterck	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	6*
Alexander Devriendt	B	Theater	1
Christine D'haen	B	Poëzie (continuering t.e.m. 2005)	5
Arjen Duinker	NL	Poëzie (continuering t.e.m. 2006)	8*
Pieter Gaudesaboos	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	4

Ingrid Godon	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	5
Hans Groenewegen	NL	Essay	6*
Luuk Gruwez	B	Proza, Poëzie	6*
Peter Holvoet-Hanssen	B	Proza, Poëzie (continuering t.e.m. 2005)	5
Pol Hoste	B	Proza	5
Leen Huet	B	Proza	3
Hester Knibbe	NL	Poëzie	5*
Benny Lindelauf	NL	Kinder- en Jeugdliteratuur	5*
Erik Lindner	NL	Poëzie	4*
Mariët Meester	NL	Proza	3
Hannes Meinkema	NL	Proza	3
Bart Meuleman	B	Poëzie, Essay, Theater, Kinder- en Jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2006)	6
Rudi Meulemans	B	Theater	3
Ivo Michiels	B	Proza	3
Brigitte Minne	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	2
Bart Moeyaert	B	Theater, Kinder- en Jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2006)	10*
Tom Naegels	B	Proza	2
Leonard Nolens	B	Poëzie (continuering t.e.m. 2006)	10*
Joris Note	B	Proza (continuering t.e.m. 2005)	6*
Jeroen Olyslaegers	B	Theater (continuering t.e.m. 2006)	4
Kris Peeraer	B	Proza	2
Elvis Peeters	B	Proza	3
Yves Petry	B	Proza	5*
Leo Pleysier	B	Proza (continuering t.e.m. 2006)	8*
Bart Plouvier	B	Proza	3*
Anne Provoost	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	7
Marc Reugebrink	B	Proza, Poëzie, Essay	4*
Pjeroo Roobjee	B	Proza	2
L.F. Rosen	NL	Poëzie	4*
Arne Sierens	B	Theater (continuering t.e.m. 2005)	4
Joeri Smet	B	Theater	1
André Sollie	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	6*
Hedwig Speliers	B	Essay	3
Peter Terrin	B	Proza	4*
Peter Theunynck	B	Poëzie	3
Marc Tritsmans	B	Poëzie	3
Joris Tulkens	B	Proza	2
Henri Van Daele	B	Kinder- en Jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2005)	8*
Isabelle Vandenabeele	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	4
Claude Van Den Berge	B	Poëzie	2
Oscar Van Den Boogaard	NL	Proza	3*
Sylvia Vanden Heede	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	6

Hilde Vandermeeren	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	3
Margot Vanderstraeten	B	Proza	3
Kamiel Vanhole	B	Proza	2
Geert Van Istendael	B	Proza, Poëzie, Essay	4
Annie Van Keymeulen	B	Proza	4
Peter Van Kraaij	B	Theater	4
Monika Van Paemel	B	Proza	4*
Do Van Ranst	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	5
David Van Reybrouck	B	Proza	5*
Mark Van Tongele	B	Poëzie	3
Dirk Verbruggen	B	Proza	3
Peter Verhelst	B	Proza, Poëzie, Theater, Kinder- en Jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2006)	8*
Dimitri Verhulst	B	Proza	5*
Erick Verpale	B	Proza, Poëzie	2
Klaas Verplancke	B	Kinder- en Jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2006)	10
Paul Verrept	B	Kinder- en Jeugdliteratuur (continuering t.e.m. 2006)	6
Erik Vlaminck	B	Proza	4*
Kaat Vrancken	B	Kinder- en Jeugdliteratuur	4
Julien Weverbergh	B	Essay	3

* Cofinanciering NFVDL

1.2.2. Stimuleringsbeurzen

Een stimuleringsbeurs is bedoeld om een gedebuteerde schrijver extra te ondersteunen. In die zin gaat het om een aanmoediging, om een expliciet signaal naar aankomend talent, eerder dan om een soort van literaire bekroning. Het toegekende bedrag van minimaal € 3.500,00 en maximaal € 10.000,00 is bedoeld om de realisatie van een tweede boek mee mogelijk te maken. Dit opzet heeft tot gevolg dat deze vorm van subsidiëring pas op langere termijn haar nut ten volle bewijst via de verdere literaire carrière van de opgemerkte auteurs. Ze is bestemd voor de genres proza, poëzie, essay, literaire non-fictie, toneelliteratuur en kinder- en jeugdliteratuur. Ze wordt gezamenlijk uitgevoerd door het vFL en het NFVDL. Het NFVDL financiert 2/3 en het vFL 1/3. De volledige reglementering is te vinden op de website van het vFL. De ingediende dossiers worden behandeld door een gemeenschappelijke Vlaams-Nederlandse Adviescommissie die zich laat leiden door de kwaliteiten van het voorliggende 'eerste' boek, rapporten van deskundigen en de intentiebrief over het work-in-progress. Daarbij wordt gestreefd naar kwaliteit en naar literaire diversiteit.

Gezien het feit dat stimuleringsbeurzen zich uitsluitend richten op debutanten is de jaarlijkse oogst vanzelfsprekend erg heterogeen: zowel qua genre als qua stijl, maar ook wat betreft de literaire kwaliteit gaat het telkens om sterk uiteenlopende inzendingen. Daarbij komt nog de

onevenredige verdeling van Vlaamse en Nederlandse auteurs en de interesse voor uiteenlopende genres: proza, poëzie maar ook literaire non-fictie en jeugdboeken.

Het meest opvallende feit van het afgelopen jaar is onmiskenbaar het geringe aantal aanvragen van Vlaamse schrijvers. Het totaal aantal ingediende dossiers neemt jaarlijks exponentieel toe: in 2002 waren het er nog 'maar' 32, in 2003 en 2004 reeds 42 en 43, maar voor 2005 werden niet minder dan 71 aanvragen ingediend. Nauwelijks 10 daarvan waren afkomstig van Vlamingen! Een aantal debutanten heeft wellicht de weg naar die stimuleringsbeurzen nog niet gevonden. Uiteindelijk werden 19 stimuleringsbeurzen toegekend, 12 voor proza; 4 voor poëzie; 1 voor essay en 2 voor kinder- en jeugdboeken. Omdat het NFVDL geen regeling heeft voor illustratoren, worden deze aanvragen autonoom behandeld door het VFL. Twee debuterende illustratoren uit Vlaanderen die een aanvraag indienden voor een stimuleringsbeurs werden negatief beoordeeld. Over de kwaliteit van die Vlaamse oogst kan de Adviescommissie moeilijk enthousiast zijn, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de bijzonder positieve indruk van de voorbije jaren. Er verschijnt vooral middelmatig werk, waaruit wel een zeker vakmanschap spreekt maar dat onvoldoende blijkt geeft van literaire persoonlijkheid en panache. Voor een gedeelte hangt die vaststelling ongetwijfeld samen met het feit dat uitgeverij hun talenten-in-de-dop nauwelijks redactioneel begeleiden én met het feit dat het aantal literaire uitgeverij in Vlaanderen gestadig afneemt. Daardoor is er onvoldoende prospectie naar literair talent en worden die witte raven vervolgens onvoldoende gecoacht. Zeker op dat vlak is er (overigens niet alleen in Vlaanderen) dringend werk aan de winkel.

Dirk De Geest
Adviescommissie Stimuleringsbeurzen

Schema Stimuleringsbeurzen auteurs

Auteur	Nat.	Beursbedrag	Titel en uitgeverij debuut	Genre
Eva Cox	B	€ 10.000,00	<i>Pritt.stift.lippe</i> (Holland)	Poëzie
Florette Dijkstra	NL	€ 3.500,00	<i>De vrouw van verf</i> (Querido)	Proza
Micha Hamel	NL	€ 10.000,00	<i>Alle enen opgeteld</i> (Augustus)	Poëzie
Tjitske Jansen	NL	€ 3.500,00	<i>Het moest maar eens gaan sneeuwen</i> (Podium)	Poëzie
Paul Janssen	NL	€ 3.500,00	<i>Het Tolhuis</i> (Uitgeverij 521)	Proza
Liesbeth Lagemaat	NL	€ 3.500,00	<i>Een grimwoud in mijn keel</i> (Wereldbibliotheek)	Poëzie
Tessa Leuwsha	NL	€ 3.500,00	<i>De Parbo-blues</i> (Augustus)	Proza
Ditte Mensink	NL	€ 3.500,00	<i>Het alziende oor</i> (Nijgh en Van Ditmar)	Proza
Jowi Schmitz	NL	€ 3.500,00	<i>Leopold</i> (Cossee)	Proza
Lucette Ter Borg	NL	€ 3.500,00	<i>Het cadeau uit Berlijn</i> (Cossee)	Proza
Chiara Tissen	NL	€ 10.000,00	<i>De valduik</i> (Van Oorschot)	Proza
Aleida Truijens	NL	€ 5.000,00	<i>Geen nacht zonder</i> (Cossee)	Proza
Anton Valens	NL	€ 5.000,00	<i>Meester in de hygiëne</i> (Augustus)	Proza
Irene Van Der Linde	NL	€ 10.000,00	<i>Het einde van Europa</i> (Lemniscaat)	Essay

Sanneke Van Hassel	NL	€ 3.500,00	<i>Ijsregen (De Bezige Bij)</i>	Proza
Dirk Weber	NL	€ 5.000,00	<i>Kies mij! (Querido)</i>	Kinder- en Jeugdliteratuur
Jan Wijnen	NL	€ 3.500,00	<i>Het kwade amen (Nijgh en Van Ditmar)</i>	Proza
Margrit Willems	NL	€ 3.500,00	<i>Vijand zonder uniform (Augustus)</i>	Proza
Robert Wolfe	NL	€ 3.500,00	<i>Joshua Joshua Tango (De Harmonie)</i>	Kinder- en jeugdliteratuur
Totaal		€ 100.500,00		

1.2.3. Werkbeurzen biografieën

Deze gezamenlijke regeling van het VFL en het NFVDL wil biografen ondersteuning bieden bij het schrijven van een biografie over een Nederlandstalige schrijver of letterkundige. Het NFVDL financiert 2/3 en het VFL 1/3. Het maximale bedrag van een werkbeurs bedraagt € 40.000,00 en wordt uitbetaald naargelang het project vordert. De volledige reglementering is te vinden op de website van het VFL.

De beoordelingscommissie kreeg 9 aanvragen onder ogen, waarvan er één geen betrekking had op een literaire figuur en derhalve niet verder in aanmerking werd genomen. De 8 geldige aanvragen hadden alle hun eigen merites, en sommige hadden hun specifieke gebreken. In enkele gevallen hielden die verband met de persoon van de schrijver die het voorwerp van de biografie zou worden. Die moet volgens het reglement 'toonaangevend dan wel van groot belang' zijn voor de letterkunde in het Nederlandse taalgebied. Enkele voorgestelde auteurs voldeden volgens de Adviescommissie niet aan dat criterium. In andere gevallen werd betwijfeld of deze aanvrager de best mogelijke biografie over die auteur zou schrijven; een aardig opstel of een fraai essay bieden naar het oordeel van de Adviescommissie niet altijd de garantie dat het lange, opslopende werk van een biografie evenzeer op de weg van een gegadigde ligt als de korte beschouwing. Daarom bleven uiteindelijk 3 projecten over: 2 die met de maximumbeurs werden gehonoreerd en 1 dat de gevraagde (kleinere) toelage kreeg omdat de Adviescommissie hierin een kans zag om een boeiende figuur uit de marge van de literatuur voor de vergetelheid te behoeden.

De twee met de maximumbeurs gehonoreerde aanvragen betreffen de schrijvers Pierre Kemp en Gerard Walschap. Twee schrijvers die bewijzen dat je op een heel verschillende manier toonaangevend dan wel van groot belang kunt zijn voor de (Nederlandse) literatuur.

Het uitwendige bestaan van Pierre Kemp (1886-1967) was niet erg spectaculair – hij was tot aan zijn pensioen ambtenaar bij een kolenmijn – maar zijn geestelijke leven was bijzonder vitaal en zijn poëzie, geput uit het dagelijkse leven, verre van alledaags. De Adviescommissie was van oordeel dat zijn biografie bij een uitmuntend kenner als Wiel Kusters in goede handen zou zijn. Gerard Walschap (1898-1989) was, in tegenstelling tot Kemp, een man van het publieke forum, die door zijn romans en zijn polemische geschriften in Vlaanderen zowel op literair als op ideologisch gebied grenzen heeft helpen verleggen. Jos Borré heeft al eerder (in 1990) met een 'voorlopige' biografie van Walschap bewezen dat hij die uitdaging aankan.

Het is niet iedere hoogleraar gegeven een romanpersonage te worden: dat overkwam nochtans de Gentse geleerde Herman Uyttersprot (1909-1967), die als Prof. Spothuizen rondwaart in

De Kapellekensbaan en ook nog optreedt in romans van Johan Daisne en Loekie Zvonik. Hij was een voortreffelijk kenner van het werk van Paul van Ostaïjen en publiceerde een studie over Kafka die ophef maakte. In Joris Dedeurwaerder zal hij een zorgzaam biograaf vinden.

Ludo Simons

Gemeenschappelijke Adviescommissie biografieën

Schema subsidies voor biografieën

Auteur	Nat.	Biografie van	Beursbedrag
Joris Dedeurwaerder	B	Herman Uyttersprot	€ 6.000,00
Jos Borré	B	Gerard Walschap	€ 40.000,00
Wiel Kusters	NL	Pierre Kemp	€ 40.000,00
Totaal			€ 86.000,00

9 aanvragen werden ingediend.

3 beurzen werden toegekend.

1 onontvankelijke aanvraag werd ingediend.

1.2.4. Reisbeurzen

De vergoeding van reis- en verblijfkosten voor een verblijf in het buitenland kan worden aangevraagd voor research, deelname aan literaire activiteiten, studie ter plaatse, verdieping van het literaire werk of reflectie erop. De relevantie van de reis voor het project wordt beoordeeld.

Schema Reisbeurzen auteurs

Auteur	Bestemming	Subsidiebedrag
Benno Barnard	Engeland	€ 3.000,00
Lucas Hüsgen	Zuid-Korea	€ 500,00
Jeroen Theunissen	Ecuador	€ 1.400,00
Totaal		€ 4.900,00

1.3. Strips

2005 was het jaar waarin de vroegere ‘Werkgroep 8’ gepromoveerd werd tot de Adviescommissie Strips. De werkgroep was opgericht in 2002 en de eerste subsidies toegekend in 2003. We kunnen dus terugkijken op drie jaar effectief functioneren en daarin naar tendensen speuren.

Tot nu toe werden vier soorten subsidies toegekend : werkbeurzen voor auteurs in drie categorieën (startbeurzen, aanmoedigingsbeurzen en scheppingsbeurzen), subsidies voor striptijdschriften, productiesubsidies voor stripuitgevers en subsidies voor stripmanifestaties. Een vijfde onderdeel, waarover in de Adviescommissie al druk gedebatteerd werd, namelijk subsidies voor stripverenigingen, is nog niet actief toegepast.

Wat de werkbeurzen voor auteurs betreft, merken we na een eerste jaar waarin 27 aanvragers zich aanmeldden en er 10 gehonoreerd werden, een stabilisatie met in 2004 14 aanvragen en in 2005 15 aanvragen. Ook de verdeling in categorieën blijft een soort evenwicht uitstralen, met voor de opeenvolgende jaren : 5, 5 en 4 startbeurzen; 2, 2 en 3 aanmoedigingsbeurzen; en 3, 2 en 3 scheppingsbeurzen. Nieuw dit jaar was dat continueringen werden toegekend: een aanmoedigingsbeurs van 2 jaar voor Conz en een scheppingsbeurs van 3 jaar voor Pieter De Poortere. Subsidies voor tijdschriften tonen een heel ander verloop. De Adviescommissie werkte in 2003 met een tijdschriftenbudget van € 8.000,00 voor het tijdschrift Ink., daalde naar € 3.000,00 in 2004 omdat Ink. van de markt verdween en naar € 0,00 in 2005 omdat de subsidie voorzien voor het startende tijdschrift Parcifal werd ingehouden toen bleek dat Parcifal al een stevige subsidie van de Vlaamse Gemeenschap kreeg en aldus niet meer in aanmerking kwam bij het VFL. Productiesubsidies volgen dan weer een tegenovergestelde curve. Er waren geen aanvragen in 2003 4 aanvragen in 2004 die allemaal gehonoreerd werden voor een totaal van € 8.000,00 en in 2005 steeg dat bedrag naar € 12.419,00 voor 4 gehonoreerde aanvragen van de 7 ingediende.

Ook bij de stripmanifestaties zien we een stijgende trend. 3 aanvragen van de 6 in 2003 kregen samen € 5.300,00, 4 van de 6 in 2004 werden gehonoreerd met € 9.750,00 en in 2005 waren er maar 3 aanvragen en werd alleen Strip Turnhout gesubsidieerd met € 10.000,00. De Adviescommissie draait nu op kruissnelheid, de spits is afgebeten, de uitgezette lijnen kunnen verder worden getrokken; hopelijk met stijgend succes voor de Vlaamse striptekenaars die het echt wel nodig hebben. En hopelijk binnenkort ook met een verhoogd budget.

Ferry Van Vosselen
Adviescommissie Strips

Zie voor de toelichting bij doelstelling, beoordelingscriteria en toekenningsmodaliteiten naar de bovengenoemde regelingen voor werkbeurzen, productiesubsidies, manifestaties en tijdschriften.

Schema Werkbeurzen Strips

Naam	Soort beurs	Aantal eenheden
Vero Beauprez	startbeurs	2
Conz	aanmoedigingsbeurs (continuering t.e.m. 2006)	4
Reinhart Croon	startbeurs	2
Pieter De Poortere	scheppingsbeurs (continuering t.e.m. 2007)	6
Jeroen Janssen	scheppingsbeurs	3
Philip Paquet	scheppingsbeurs	3
Jonathan Sonnst	startbeurs	2
Stedho	aanmoedigingsbeurs	3
Gerolf Van De Perre	aanmoedigingsbeurs	3
Maarten Vande Wiele	startbeurs	2
Totaal:		30

15 auteurs dienden een ontvankelijke aanvraag in.

30 eenheden werden toegekend aan 10 stripauteurs: er werden 4 startbeurzen, 3 aanmoedigingsbeurzen en 3 scheppingsbeurzen toegekend.

Schema Productiesubsidies Strips

Uitgeverij	Auteur	Titel	Subsidie
Van Halewijck	Brecht Evens	<i>Een Boodschap uit de ruimte</i>	€ 2.469,00
Fréon	Frédéric Coché	<i>Vie et mort du héros triomphante - Leven en triomfantelijke dood van de held</i>	Onontvankelijk
Oogachtend	Stijn Gisquière	<i>Paradijs op aarde 2</i>	€ 3.075,00
Oogachtend	Conz	<i>De tweede kus</i> (drieluik - deel 1)	€ 2.875,00
Oogachtend	Wim Deliveyne en Paul Cassiers	<i>Bolleken Haar</i>	Geen subsidie
Oogachtend	Conz	<i>De tweede kus</i> (drieluik - deel 2)	Inhoudelijk goedgekeurd – bepaling subsidiebedrag uitgesteld
Oogachtend	Conz	<i>De tweede kus</i> (drieluik - deel 3)	Inhoudelijk goedgekeurd – bepaling subsidiebedrag uitgesteld
Bries	Pieter De Poortere	<i>Boerke nr. 3</i>	€ 4.000,00
Totaal:			€ 12.419,00

7 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

6 subsidie-aanvragen werden goedgekeurd – 4 subsidiebedragen bepaald.

Schema Striptijdschriften

Parcifal Stripmagazine: startsubsidie € 5.000,00 voor de eerste jaargang (nummers 1 tot 4)

De minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel kende aan dit project een subsidie van € 30.000,00 toe in het kader van de regeling ‘experimenteel Jeugdwerk’ op voorwaarde dat er geen andere overheidssubsidie werd toegekend. De beslissing van het VFL voor de toekenning van de subsidie van € 1.250,00 per nummer van de eerste jaargang aan het tijdschrift werd daarom ingetrokken.

1 ontvankelijke aanvraag werd ingediend.

1 subsidie werd toegekend.

Schema Stripmanifestaties

Activiteit	Organisator	Subsidie
Stripveertiendaagse van Brussel/Quinzaine de la BD de Bruxelles	Bries	Geen subsidie
Strip Turnhout: Stripdagen 2005	Strip Turnhout	€ 10.000
Gemeenschapscentrum De Zeyp	Ganshoren	Geen subsidie
Totaal		€ 10.000,00

3 ontvankelijke aanvragen werden ingediend

1 subsidie werd toegekend

Schema Reisbeurzen

Auteur	Bestemming	Subsidie
Marvano	Vietnam	€ 3.129,00
Totaal		€ 3.129,00

1.4. Vertalers in het Nederlands

1.4.1. Projectbeurzen

Een projectbeurs is een subsidie aan een literaire vertaler die hem de kans biedt te werken aan een literair vertaalproject dat in boekvorm zal verschijnen. De subsidie wordt uitgedrukt in eenheden van netto € 2.200,00. Zoals voor de werkbeurzen auteurs (zie 1.2.1) zijn die vrijgesteld van inkomstenbelasting voor rijksingezetenen. Er zijn twee aanvraagrondes per jaar. Bij de beoordeling is de kwaliteit van het recente vertaalwerk het hoofdcriterium. De literaire kwaliteit van het huidige project, de haalbaarheid en kwaliteitsverwachting en de mate van realisatie van vroegere vertaalwerkplannen worden verder bij de evaluatie van de aanvraag betrokken.

In de eerste ronde werden 19 aanvragen ingediend van 16 vertalers, waarvan 3 co-vertalingen; 1 aanvraag voor een niet-literair vertaalproject was onontvankelijk, 18 aanvragen werden gesubsidieerd voor in totaal 42 eenheden. In de najaarsronde dienden 11 literaire vertalers een project in; 1 dossier werd uitgesteld, aan de overige 10 aanvragen werden in totaal 26,5 eenheden van elk € 2.200,00 toegekend.

Voor 16 van de 28 toekenningen in 2005 en 1 dossier uit 2004 waarover het NFVDL in de eerste ronde van 2005 besliste, gold de cofinancieringsregeling voor een totaalbedrag van € 53.496,00.

Over de 28 toegekende projectbeurzen voor literaire vertalers gespreid was er dit jaar eerder weinig discussie. Het werk in de Adviescommissie vertalingen in het Nederlands vertoont een grote continuïteit met vorige jaren, niet alleen qua aantal toegekende eenheden, maar ook wat betreft de aanvragende vertalers zelf. Veel van de vertalers die een beurs aanvragen zijn ondertussen bekend bij het VFL en hun talent en vertaalwerk staan zelden ter discussie. Het moge duidelijk zijn dat de Adviescommissie vertrouwen stelt in de hoge en in sommige gevallen zeer hoge vertaalkwaliteit van het aangeleverde werk.

Dit jaar werd het systeem met een gedifferentieerde ‘weging’ voor verschillende typen aanvragen structureel verder toegepast. Concreet betekent dit niet alleen dat een vertaler met een omvangrijkere opdracht op een hogere vergoeding kan rekenen, maar ook dat er wordt gelet op de moeilijkheidsgraad van de brontekst en de kwaliteit van de vorige vertalingen van de vertaler. Dat resulteerde in een leidraad, die door de gebruikte schalen eerder mathematisch aandoet, maar een objectieve maatstaf vormt. In enkele gevallen, waarin getwijfeld werd aan de literaire relevantie van de brontekst, werd advies opgevraagd van externe specialisten. Eens de literaire relevantie van de brontekst werd vastgesteld, woog dit criterium nadrukkelijk niet meer door in de toekenning van de eenheden.

Bij de brontalen bleken dit jaar vooral de Romaanse talen goed vertegenwoordigd: maar liefst 25 van de 28 gehonoreerde aanvragen waren vertalingen uit het Frans (absolute topper met 14 aanvragen), het Spaans (6) en het Italiaans (3). 2 van de bronteksten waren Portugees. Gezien het zeer grote aandeel in het titelaanbod van vertalingen uit het Engels lijkt het vreemd dat er maar één beurs voor een vertaling uit het Engels werd toegekend. Dat er uit het Engels al eens slordiger wordt vertaald – meestal door de tijdsdruk – kan een gedeeltelijke verklaring zijn, maar een afdoend antwoord is het niet. Onder de meer exotische talen vielen het Zweeds en het Chinees op.

Over het algemeen heeft de Adviescommissie het gevoel dat de projectbeursregeling goed werkt. Het blijft wel dat Vlaamse vertalers het structureel moeilijker hebben om in de kleine Amsterdamse grachtengordewereld binnen te raken. Dat heeft alles te maken met het verder uiteengroeien van het Noord-Nederlands en het Vlaams Nederlands. Wie het wil maken als literair vertaler moet zich de Noord-Nederlandse variant eigen maken.

De samenwerking met het NFVDL verloopt goed. Vooral op het vlak van de cofinanciering begint zich een duidelijke tendens af te tekenen: 16 van de 28 toegekende projectbeurzen worden door het VFL én het NFVDL financieel ondersteund.

Bert Bultinck

Adviescommissie vertalingen in het Nederlands

Schema Projectbeurzen vertalers

Ronde	Vertaler	Nat.	Titel, auteur en uitgever	Aantal eenheden
2	Marijke Arijs	B	Amélie Nothomb <i>Zwavelzuur</i> (Manteau)	1*
1	Dick Bloemraad	NL	Gioconda Belli <i>El pergamino de la seducción</i> (De Geus)	3,5*
1	Mechtild Claessens	NL	Georges Duhamel <i>Civilisation 1914-1917</i> (De Arbeiderspers)	1,5*
1	Kiki Coumans	NL	Colette <i>La Maison de Claudine</i> (Atlas)	2*
1	Tom De Keyser	B	Leonardo Sciascia <i>De Raad van Egypte</i> (Serena Libri) (covertaling)	1,5
1			Alessandro Perissinotto <i>Aan mijn rechter</i> (Serena Libri)	2
1	Jan De Meyer	B	Wei Hui <i>Trouwen met Boeddha</i> (Contact)	2
1	Frans Denissen	B	Leonardo Sciascia <i>De Raad van Egypte</i> (Serena Libri) (covertaling)	1,5
1	Arthur De Smet	NL	A.L. Kennedy <i>Indelible Acts</i> (De Geus)	2*
2	Katelijne De Vuyst	B	Olivier Rolin <i>L'invention du monde</i> (IJzer) (covertaling)	5*
2	Erik Eelbode	B	Diverse auteurs <i>Bibliotheek van de Fotografie</i> (Fotomuseum)	Uitgesteld
2	Marij Elias	B	Olivier Rolin <i>L'invention du monde</i> (IJzer) (covertaling)	2,5*
2	M. Vanderzee	NL	Juan Benet <i>En la penumbra</i> (IJzer)	2*
2	Hilde Keteleer	B	Francis Dannemark <i>50 gedichten</i> (Uitgeverij P)	1,5
1			Christine Van Everbroeck <i>August Borms</i> Onontvankelijk (Meulenhoff Manteau)	kelijk

1	Harrie Lemmens	B	Fernando Pessoa <i>Boek der rusteloosheid</i> (De Arbeiderspers)	4,5*
2			Dyonelio Machado <i>Os Ratos</i> (Coppens & Frenks)	2,5*
1	Koen Stassijns	B	Jacques Prévert <i>De mooiste van</i> (Lannoo/Atlas) (covertaling)	1,5
1			Paul Verlaine <i>Verbeelde gedichten</i> (Atlas)	0,5
1	Jan Pieter Van der Sterre	NL	Apollinaire <i>De mooiste van</i> (Lannoo/Atlas)	4*
1	Axel Vandevenne	B	Monika Fagerholm <i>Het Amerikaanse meisje</i> (De Geus)	5,5
1	Geert Van Istendael	B	Jacques Prévert <i>De mooiste van</i> (Lannoo/Atlas) (covertaling)	1,5
1	Iege Vanwalle	B	Wei Hui <i>Trouwen met Boeddha</i> (Contact)	2
1	Trijne Vermunt	B	Tomás Eloy Martínez <i>Tangozanger</i> (Cossee)	3*
2			Enrique de Hériz <i>Mentira</i> (De Geus)	6*
1	Jan Versteeg	NL	Laurent Gaudé <i>Onder de zon</i> (De Geus)	1,5*
1			Bernard du Boucheron <i>Slangenkoers</i> (De Geus)	1,5*
2			Ludovic Roubaudi <i>Le 18</i> (De Geus)	1,5*
1	Bart Vonck	B	Diverse dichters <i>De tuin der muzen.</i> <i>Hedendaagse Spaanse dichters. Deel II</i> (Uitgeverij P)	4
2			Chantal Maillard <i>Matar a Platón</i> (Uitgeverij P)	1
Totaal aantal projecteenheden:				68,5

*Cofinanciering NEVDL

29 ontvankelijke aanvragen van 22 vertalers werden ingediend.

28 projectbeurzen werden toegekend.

1.4.2. Stimuleringsubsidies vertalers

Een stimuleringsubsidie is een publicatiesubsidie voor gedebuteerde literaire vertalers van vreemdtalig literair werk in het Nederlands. De subsidie kan worden toegekend voor de eerste twee literaire vertalingen verschenen in boekvorm of in literaire tijdschriften en bedraagt minimaal € 1.000,00 en maximaal € 5.000,00 per vertaalde titel. De hoogte van de subsidie is gerelateerd aan de kwaliteit van de vertaling en de vertaalinspanning, waarbij kwaliteit van de brontekst, het genre, de moeilijkheidsgraad en de omvang van het project verdisconteerd zijn. In het begintraject van een literaire vertaler blijken vertaalbijdragen aan literaire tijdschriften belangrijke eer-

ste opdrachten te zijn. Daarom werd in 2005 de drempel voor een eerste aanvraag verlaagd naar minimaal twee vertalingen van literaire tijdschriftartikelen met een minimale lengte van 10 bladzijden of 7 gedichten in twee verschillende erkende literair-culturele tijdschriften of in verzamelbundels. De debuutperiode werd eenmalig verlengd tot 2,5 jaar.

Het is een gezamenlijke regeling van het VFL en het NFVDL die talentvolle beginnende vertalers wil stimuleren bij hun literair vertaalwerk. Het VFL draagt 1/3 van de kosten, het NFVDL 2/3.

Er waren dit jaar 28 ontvankelijke aanvragen van 26 vertalers, 2 aanvragen waren onontvankelijk omdat de vertaling nog niet verschenen was. 13 betreffen een eerste vertaling, 15 aanvragen zijn voor een tweede vertaling ingediend, waarvan 9 aanvragen van vertalers die in de vorige jaren al aanspraak maakten op deze stimuleringsregeling. Traditiegetrouw komen de meeste aanvragen uit Nederland: 8 ingediende aanvragen door Vlamingen tegenover 22 aanvragen uit Nederland (in 2004 29 in totaal, waarvan 9 Vlamingen). Men zou kunnen denken dat Vlaamse vertalers blijkbaar nog altijd moeilijk de weg naar een Nederlandse uitgever vinden, maar dat is maar een van de verklaringen voor het verschil. In verhouding tot bevolkingsaantallen is de score van de Vlamingen niet eens zo slecht.

Van de 28 ontvankelijke aanvragen werden er 6 afgewezen. 12 aanvragen werd een B-categorie toegekend voor een gemiddeld bedrag van € 2.258,00; 10 aanvragen een A-categorie voor een gemiddeld bedrag van € 3.230,00.

In deze ronde werd er gewerkt met een nieuw evaluatiesysteem. Startpunt bleef het verslag van de externe beoordelaars die geen deel uitmaken van de gemeenschappelijke Adviescommissie – in de regel één Vlaamse beoordelaar en één Nederlandse – maar er werd gesleuteld aan de inschaling. Voor deze vierde gemeenschappelijke ronde kozen de fondsen voor een eenvoudigere benadering door de verschillende aanvragen op te delen in drie kwaliteitscategorieën en vervolgens een bedrag per woord te rekenen, afhankelijk van de categorie.

De talen waaruit vertaald werd waren dit jaar vrij gevarieerd – er is bij de stimuleringssubsidies duidelijk meer variatie dan bij de projectbeurzen vertalers. Zowel Engels, Frans, Duits en Zweeds scoren goed, maar er was ook een vertaling uit het Latijn en eentje uit het Japans. Niet ongewoon was het feit dat de meeste aanvragers al volledige romanvertalingen op hun naam hebben staan. Slechts twee aanvragen waren gebaseerd op vertalingen van kortere verhalen en gedichten van diverse auteurs, die in bloemlezingen en in tijdschriften werden gepubliceerd. In beide gevallen ging het dan wel om bronteksten van hoge kwaliteit en in beide gevallen werden de vertalingen als goed tot zeer goed beoordeeld.

De samenwerking met het NFVDL verloopt uitstekend. Het feit dat de meeste externe beoordelingen van één en dezelfde vertaling in Nederland en Vlaanderen in grote lijnen gelijk lopen toont aan dat kwaliteitsoordelen universeel zijn. Bovendien vielen dit jaar ook de gezamenlijke aanvragen op: 4 projecten werden door twee aanvragers samen gerealiseerd. Zij werden alle gehonoreerd.

Bert Bultinck

Adviescommissie vertalingen in het Nederlands

Schema Stimuleringsubsidies vertalers

Vertaler	Nat.	Beursbedrag	Titel, auteur en uitgever
Auke Sander Abma	NL	€ 2.100,00	Jorge Bucay <i>Laat me je een verhaal vertellen</i> (Ambo/Anthos)
Kim Andringa	NL	€ 2.200,00	Diverse gedichten gepubliceerd in tijdschriften en bloemlezingen (Éric Suchère, Dominique Fourcade, Michelle Grangaud, e.a.)
Inge Arteel	B	€ 3.000,00	Elfriede Jelinek <i>Hebzucht</i> (Querido) (covertaling)
Michèle Bernard	NL	€ 3.600,00	Hari Kunzru <i>Leela.exe</i> (Podium)
Otto Pierre Biersma	NL	€ 3.000,00	Kathy Page <i>Alfabet</i> (Ambo/Anthos) (covertaling)
Paul Bruijn	NL	€ 3.000,00	Kathy Page <i>Alfabet</i> (Ambo/Anthos) (covertaling)
Mia Buursma	NL	€ 3.000,00	Almudena Grandes <i>De geest van de wind</i> (Prometheus) (covertaling)
Willemijn De Jonge	NL	€ 2.500,00	Gail Jones <i>Een zee van licht</i> (Meulenhoff)
Piet Joostens	B	€ 3.100,00	Diverse gedichten en essays gepubliceerd in tijdschriften en bloemlezingen (Roland Barthes, Alain Badiou, Philippe Beck, e.a.)
Liesbeth Lavrijsen	B	€ 1.600,00	Jacqueline Wilson <i>Het lef van Tracy Baker</i> (Davidsfonds)
Elke Parsa	NL	€ 1.900,00	Susanna Tamaro <i>Buiten</i> (Wereldbibliotheek)
Jasper Popma	NL	€ 2.100,00	Inger Frimansson <i>Duister spoor</i> (Ambo/Anthos) (covertaling)
Wendy Prins	NL	€ 2.100,00	Inger Frimansson <i>Duister spoor</i> (Ambo/Anthos) (covertaling)
Gudrun Rawoens	B	€ 1.000,00	Asa Lind <i>De zandwolf</i> (De Eenhoorn)
Sabrina Steenbergen	NL	€ 3.000,00	Almudena Grandes <i>De geest van de wind</i> (Prometheus) (covertaling)
Dirk Van Hulle	B	€ 3.000,00	Elfriede Jelinek <i>Hebzucht</i> (Querido) (covertaling)
Karin Van Puffelen	NL	€ 2.400,00	Oriana Fallaci <i>De kracht van de rede</i> (Bert Bakker)
Nina Van Rossem	NL	€ 2.000,00	Kate Walbert <i>Onder ons</i> (De Bezige Bij)
Lia Van Strien	NL	€ 5.000,00	Björn Ranelid <i>De zonde</i> (De Geus)
Guido Vennix	NL	€ 3.100,00	Leonardo Padura <i>Chaos van gevoelens</i> (Elmar)
Guido Vennix	NL	€ 3.200,00	Leonardo Padura <i>Smettelos verleden</i> (Elmar)

Wim Verbaal	B	€ 1.400,00	Rutilius Namatianus <i>Langs Romeinse Wegen</i> (Uitgeverij P)
Jos Vos	B	€ 2.100,00	Basho Matsuo <i>De smalle weg naar het verre noorden</i> (Arbeiderspers)
Totaal:		€ 59.400,00	

1.4.3. Reisbeurzen Vertalers

De vergoeding van reis- en verblijfkosten voor een verblijf in het buitenland kan worden aangevraagd voor research, deelname aan literaire activiteiten, studie ter plaatse, contact met de auteur, verdieping van het literaire werk of reflectie erop. De relevantie van de reis voor het vertaalproject wordt beoordeeld.

Schema Reisbeurzen Vertalers

Auteur	Bestemming	Subsidiebedrag
Guy Posson	Mexico	€ 660,00
Bart Vonck	Spanje	€ 800,00
Totaal:		€ 1.460,00

1.5. Literaire tijdschriften

1.5.1. Subsidieregeling

De bestaande regeling voor literaire tijdschriften werd grondig geëvalueerd en tegelijkertijd zijn de beleidsdoelstellingen verscherpt. Een en ander leidde tot een geactualiseerde regeling voor de periode 2005-2009.

De doelstelling is dubbel: een gedifferentieerd literair tijdschriftenlandschap mogelijk maken door een minimale economische basis te bieden aan tijdschriften die aan deze diversiteit een kwalitatieve bijdrage leveren – aansluitend de inhoudelijke kwaliteit aanmoedigen binnen de gekozen positionering door het toekennen van een aanvullende subsidie gebaseerd op kwaliteitsoordelen en dit binnen de voorwaarden van een evenwichtig economisch beheer.

De concretisering van die doelstellingen gebeurt aan de hand van volgende uitgangspunten:

- enveloppenfinanciering steunend op een productiesubsidie van 50 % van de directe productiekosten gebaseerd op standaardbedragen voor lay-out en drukwerk;
- een bedrag per gepubliceerde pagina bestemd voor tussenkomst in de auteurshonoraria;
- mogelijke aanvullende subsidie toegekend op basis van de evaluatie van de meest recente jaargang die kan bestaan uit een beheersbonus (gelinkt aan de reële eigen inkomsten) en een kwaliteitstoeslag (gelinkt aan relevantie in het landschap en realisatie van de redactionele ambities).

Voor de basissubsidie – productie en auteurshonoraria – geldt een engagement voor vijf jaar op voorwaarde dat het tijdschrift blijft voldoen aan de formele criteria en minimale kwaliteit blijft bieden. De aanvullende subsidie – beheersbonus en/of kwaliteitstoeslag – kan na een negatieve evaluatie verminderen met maximaal 1/3 van de laatste toegekende subsidie.

In het jaarlijkse Tijdschriftenrapport worden de kwaliteitscriteria getoetst aan de voorbije jaargang.

Tijdschrift	Subsidie
De Brakke Hond	€ 25.500,00
Deus ex Machina	€ 22.000,00
DWB	€ 69.000,00
Het Trage Vuur	€ 22.000,00
freespace Nieuwzuid	€ 13.500,00
Revolver	€ 36.000,00
Spiegel der Letteren	uitgesteld- jaargang 2004 onvolledig
Tiecelijn	€ 6.000,00 (uitdoofregeling)
Yang	€ 54.500,00
ZL	€ 14.500,00
TijdSchrift	€ 12.500,00
Totaal	€ 275.500,00

De aanvraag van Gierik/NVT werd niet gehonoreerd.

1.5.2. CELT VZW

De literaire en culturele tijdschriften hebben hun krachten reeds eerder gebundeld in de vzw CELT. Het vFL en de Administratie Cultuur ondersteunen deze werking op 50/50 basis.

Sinds 2002 wordt de gemeenschappelijke distributie ondersteund (verzending, retourverwerking, facturatie aan de boekhandel, verrekening met de tijdschriften), in de praktijk uitgevoerd door distributiecentrum EPO. 22 tijdschriften zijn op die manier beschikbaar voor de lezers bij ruim 50 Vlaamse en 3 Nederlandse boekhandels. Collectieve promotieacties, deels opgezet met eigen middelen van de tijdschriften, deels met de toegekende subsidie. In 2005 werd dit zichtbaar in enkele tijdschriftladders in *De Standaard* en *De Morgen*. Een nieuwe overzichtsfolder van de bij CELT aangesloten tijdschriften werd samengesteld en verspreid op de beurzen waar CELT een gemeenschappelijke stand uitbaatte (Antwerpse Boekenbeurs, Het Andere Boek). De website www.detijdschriften.be signaleerde de nieuw verschenen nummers en koppelde door naar de websites van de respectievelijke tijdschriften waar veelal een archief-functie een ruimere kennismaking mogelijk maakte.

Het nieuwe actieplan van de raad van beheer was de aanleiding voor een evaluerend gesprek over de werking en de resultaten en een herdefiniëren van de prioriteiten en de relatie met de tijdschriften en het vFL. De afgesproken acties zullen in 2006 worden geëvalueerd.

Toekenning: € 13.050,00

1.5.3. Tijdschriftenrapport

Jaarlijks neemt de Adviescommissie literaire tijdschriften de voorbije jaargang onder de loep van de literaire tijdschriften die door het vFL gesubsidieerd werden. Het rapport vormt de basis voor de beoordeling van de aanvragen voor een nieuw publicatiejaar. De bevindingen worden aan de redacties bezorgd en zijn over de jaargang 2005 in de bijlage integraal opgenomen (zie pp. 139-147).

Vooreerst wil de Adviescommissie haar waardering uitspreken voor de inspanningen die de verschillende redacties, vaak onbezoldigd, ook dit jaar hebben geleverd en voor hun bijdrage aan het literaire leven in Vlaanderen. Met beperkte middelen slagen de tijdschriften erin om telkens weer aantrekkelijke, mooi vormgegeven nummers aan te bieden.

Elk tijdschrift heeft een eigen profiel en plaats in het landschap. De Adviescommissie apprecieert die variatie en wil dan ook vooral nagaan op welke manier dat profiel weerspiegeld wordt in concrete nummers. Daarnaast gaat er aandacht naar het redactionele beleid dat uit de jaargang spreekt en naar de zorg die is besteed aan selectie, redactie en situering van de teksten.

Het rapport bekijkt de voorbije jaargang van elk tijdschrift of – als die jaargang nog niet volledig was in januari 2006 – de tot dan toe verschenen nummers. Sommige tijdschriften wachten erg lang om hun jaargang te voltooien. Dat geeft een weinig dynamische indruk en zorgt tevens voor verwarring. Om de lezer of abonnee aan zich

te binden heeft een tijdschrift een vaste periodiciteit nodig of op zijn minst een regelmatige frequentie. Bij twee tijdschriften, *freespace Nieuwzuid* en *Spiegel der Letteren*, nam de achterstand in 2005 zorgwekkende proporties aan. De Adviescommissie wijst erop dat gebrekkig beheer ernstige financiële gevolgen kan hebben.

Net zoals de vorige jaren bekijkt de Adviescommissie ook de websites van de tijdschriften. Tijdschriften besteden steeds meer zorg aan hun website en gebruiken die als promotiemiddel en archiefruimte. Wel spoort de Adviescommissie de tijdschriften ertoe aan hun luikje op de CELT-site op tijd bij te werken. Wegens het groeiende belang van websites bij literaire tijdschriften besloot de adviescommissie om op het tijdschriftenforum in januari 2006 een discussie te organiseren rond digitalisering (zie 1.5.4).

In 2005 ging de nieuwe subsidieregeling van start. Grote verschuivingen bracht die niet teweeg. Het is de bedoeling dat de tijdschriften meer vrijheid krijgen om ook financieel eigen accenten te leggen. Inhoudelijk doen zij dat al.

De lezersenquête, opgesteld in 2005, wordt inmiddels verspreid. Het vFL zal instaan voor de verwerking en rapportering van de gegevens. Wanneer die bekend zijn, kan met de tijdschriften worden nagedacht over mogelijkheden om meer lezers aan te spreken. In datzelfde kader zal in 2006 overleg plaatsvinden met bibliotheken, zodat de aangekondigde bibliotheekactie zo efficiënt mogelijk kan worden aangepakt.

In juli 2005 nodigde de adviescommissie de raad van bestuur van CELT uit voor een gesprek met de redacties van de literaire tijdschriften. Bedoeling was te peilen naar de wederzijdse verwachtingen en toekomstperspectieven. Om die dialoog in stand te houden wil de adviescommissie CELT voortaan uitnodigen op het jaarlijkse Tijdschriftenforum. Op het Tijdschriftenforum in januari 2006 zal CELT alvast de nieuwe advertentiecampagne presenteren.

1.5.4. Tijdschriftenforum

Sinds zijn ontstaan organiseert het vFL jaarlijks een Tijdschriftenforum. Met het Tijdschriftenforum wil het vFL een ontmoeting tussen de leden van de Adviescommissie en de redacties van de gesubsidieerde tijdschriften stimuleren. Wegens praktische redenen vond er in 2005 geen forum plaats. Wel werden de voorbereidingen getroffen voor het Tijdschriftenforum in januari 2006 met als thema 'digitalisering'.

1.6. Uitgeverijen

1.6.1. Productiesubsidies

De bestaande regeling die in 2002 werd ingevoerd werd mede op vraag van de Vlaamse Uitgeversvereniging getoetst aan de actuele marktsituatie en de ervaringen bij aanvragers en subsidieverschaffer. De daling van de globale kostprijzen door de toenevende digitalisering van het productieproces, de dalende oplages, het grote aandeel van vierkleurenproducties, de gewijzigde commerciële verhoudingen in de markt tussen uitgeverijen en boekhandels en de toetsing van de concrete aanvragen aan de vooropgestelde doelstelling, maakten een actualisering noodzakelijk.

De criteria voor de inhoudelijke beoordeling werden beter omschreven en een aangepast calculatieschema werd uitgewerkt. Daarin werden standaardprijzen voor bepaalde kostenposten opgenomen, de maximaal toe te passen handelskortingen opgetrokken en de toeslagen voor indirecte productiekosten en overhead duidelijker gedefinieerd. Het subsidiemodel waarbij de vfl-subsidie procentueel vergrootte van 25 % naar 50 % naargelang het gebudgetteerde verlies in absolute cijfers, bleek vooral voor grote zwartwitprojecten in een kleine oplage niet te werken. De bepalingformule van het subsidiebedrag werd dan ook herzien in het najaar en geënt op het principe van verliesfinanciering met een maximum van 50 % van de directe productiekosten.

In uitvoering van het reglement werd aan de uitgevers die een productiesubsidie ontvingen in 2000-2003 een nacalculatie opgevraagd per titel. Het resterende 20 %-saldo van de toegezegde subsidie wordt uitbetaald, behalve indien uit het exploitatieoverzicht blijkt dat een nettowinst is gerealiseerd van meer dan 10 % van de directe productieprijs. Dan dient (een deel van) de subsidie te worden terugbetaald. Voor de in 2005 opgevraagde nacalculaties is dit voor 10 van de ingediende nacalculaties gebeurd, wat leidde tot een terugvordering van € 16.712,53. In 1 dossier werd op basis van de nacalculatie het openstaande saldo van 247,90 euro niet uitbetaald.

Er werden 44 ontvankelijke aanvragen ingediend. 6 dossiers werden uitgesteld, 4 dossiers werden inhoudelijk goedgekeurd, de bepaling van het subsidiebedrag is uitgesteld in afwachting van een calculatie door de uitgeverij. Over de aanvragen 2005 werden 14 dossiers goedgekeurd inclusief 3 stripprojecten, 2 overlopende aanvragen uit 2004 werden in 2005 afgerond. In totaal werd aan productiesubsidies € 53.358,50 toegekend of een gemiddelde van € 3.624,00 per aanvraag.

Naar genre: proza: 3; essay en literaire non-fictie: 4; kinder- en jeugdboek: 3; poëzie: 1; strips: 3.

Schema Productiesubsidies

Uitgeverij	Auteur/samensteller	Titel manuscript	Subsidie
1*	Van Halewyck Brecht Evens	<i>Een boodschap uit de ruimte</i>	€ 2.469,00
2	De Bezige Bij Georges Wildemeersch (samenstelling)	<i>Het teken van de ram - Bijdragen tot de Clausstudie nr.4</i>	Geen subsidie
3	't Oneindige Verhaal Marcel Obiak	<i>Ruimtetwerking</i>	Geen subsidie
4	Fréon Frédéric Coché	<i>Vie et mort du héros triomphante - Leven en triomfantelijke dood van de held</i>	Onontvankelijk
5	Abimo Jenny Van Ginst	<i>Kakelvers, gedichten over dieren</i>	Geen subsidie
6*	Oogachtend Stijn Gisquière	<i>Paradijs op aarde 2</i>	€ 3.075,00
7*	Oogachtend Conz	<i>De tweede kus (drieluik - deel 1)</i>	€ 2.875,00
8*	Oogachtend Wim Deliveyne en Paul Cassiers	<i>Bolleken Haar</i>	Geen subsidie
9	Vantilt Dirk Lauwaert	<i>Dromen van een expeditie. Geschriften over film 1971-2001</i>	€ 2.567,00
10	Davidfonds Ed Franck	<i>Het spook van de opera (Gaston Leroux)</i>	Geen subsidie
11	Davidfonds Ed Franck	<i>De hond van de Baskervilles (Arthur Conan Doyle)</i>	Geen subsidie
12	Davidfonds Heide Boonen	<i>Morgen word ik grote zus</i>	Geen subsidie
13	Davidfonds Ed Franck	<i>Shakespeare voor jongeren</i>	€ 6.500,00
14	Davidfonds Jan van Coillie (samenstelling)	<i>Bloemlezing adolescentenpoëzie</i>	Geen subsidie
15*	Oogachtend Conz	<i>De tweede kus (drieluik - deel 2)</i>	Inhoudelijk goedgekeurd – bepaling subsidiebedrag uitgesteld
16*	Oogachtend Conz	<i>De tweede kus (drieluik - deel 3)</i>	Inhoudelijk goedgekeurd – bepaling subsidiebedrag uitgesteld
17	Van Halewyck Jozef Deleu (samenstelling)	<i>Het liegend konijn: het hiernamaals</i>	€ 1.700,00
18	KANTL Tom Sintobin	<i>Wie schaft er op de woorden? Vijf keer Streuvels lezen</i>	Onontvankelijk
19	Meulenhoff Manteau C.C. Krijgelmans	<i>Tandafslag. Proza 1963-2004</i>	Geen subsidie
20	Van Oorschot Richard Minne	<i>Verzameld Werk. Deel 1</i>	€ 4.700,00
21	Medea vzw Erik Verstraete	<i>Gebleven is de adel</i>	Onontvankelijk
22	Querido Gerda Dendooven	<i>Het verhaal van Slimme Krol Kinderboeken</i>	€ 2.200,00
23	Uitgeverij P Michaël Coppé	<i>De Kanariekooi</i>	Geen subsidie

24	Uitgeverij P	Dirk Christiaens (samenstelling)	<i>Parnassus Retro-reeks</i>	Uitgesteld
25	Davidfonds	Diverse auteurs en Klaas Verplancke (illustrator)	<i>De mooiste operaverhalen</i>	Uitgesteld
26	Davidfonds	Hilde Vandermeersch (auteur) en Jan Bosschaert (illustrator)	<i>Verhalen uit de Decamerone</i>	Uitgesteld
27	Houtekiet	August Vermeylen (samenstelling Raymond Vervliet)	<i>De wandelende jood en ander proza</i>	€ 5.750,00
28	Meulenhoff Manteau	Christine Van Everbroeck	<i>August Borms. Zijn leven, zijn oorlogen, zijn dood</i>	Geen subsidie
29	Meulenhoff Manteau	Virginie Loveling (samenstelling Ludo Stynen en Sylvia van Peteghem)	<i>Oorlogsdagboeken</i>	€ 2.400,00
30	Atlas	Cyriel Buysse	<i>Zomerleven</i>	Ingetrokken
31	De Arbeiderspers	Louis Paul Boon (redactie Kris Humbeek, e.a.)	<i>Verzameld werk. Deel 5: Te oud voor kamperen? En andere verhalen</i>	Inhoudelijk goedge- keurd – bepaling sub- sidiebedrag uitgesteld
32	Garant	W. De Pauw, H. Selleslags, J. Swinnen	<i>Memorie. Anatomie van een cultuurbeleid</i>	Onontvankelijk
33	Garant	Johan Swinnen	<i>De lichte kamer. Onverborgen fotografie</i>	Onontvankelijk
34	De Bezige Bij	Stefan Hertmans	<i>Muziek voor de overtocht. Gedichten 1975-2005</i>	Inhoudelijk goedge- keurd – bepaling sub- sidiebedrag uitgesteld
35	Clavis	Ron Langenus (auteur) en Marijke Meersman (illustrator)	<i>Rollo</i>	Geen subsidie
36	Clavis	Harm Tilstra	<i>De geest van Pegasus</i>	Geen subsidie
37	Clavis	Ianka Fleerackers (auteur) en Suana Verelst (illustrator)	<i>Als</i>	Geen subsidie
38	Clavis	Siska Goeminne (auteur) en Anne Westerduin (illustrator)	<i>Twee meisjes</i>	Geen subsidie
39	Clavis	Erica Cotteleer	<i>Violet</i>	€ 3.322,5

40	Clavis	Guy Didelez, Frank Pollet, Wim Hofman, Karel Maartense (auteurs) en Studio Tween (illustrator)	<i>Project: stadsgidsen voor kinderen</i>	Geen subsidie
41	Clavis	Guy Didelez of Jaak Dreesen (auteur) en Carolina Gonzales Gallego (illustrator)	<i>Ik wil huizenschijn</i>	Geen subsidie
42	Clavis	Ruud Osborne (auteur) en Sandra De Weyze (illustrator)	<i>Ik zeg je de kleinste liefde</i>	Geen subsidie
43	Clavis	Daniel Billiet (auteur) en Heide Boonen (illustrator)	<i>Wat van de liefde niet gezegd kan worden</i>	Inhoudelijk goedgekeurd – bepaling subsidiebedrag uitgesteld
44*	Bries	Pieter De Poortere	<i>Boerke nr. 3</i>	€ 4.000,00
45	Vantilt	Joris Janssens	<i>De weifelende ezel. Over Vlaamse identiteit en Nederlandse poëzie, 1893-1925.</i>	€ 4.000,00
46	Clavis	Anna Coudenys	<i>Wilde luchten</i>	Geen subsidie
47	Clavis	Ina Vandewijer (auteur) en Jurgen Walschot (illustrator)	<i>De dode duiven</i>	Geen subsidie
48	CoLibro	Peter Holvoet-Hanssen, Elvis Peeters, Eva Cox (dichters), Johan Derycke (muzikant) en Ann Meskens (samenstelling)	<i>Vurige Tongen</i> (boek en cd)	Uitgesteld
49	De Arbeiderspers	Louis Paul Boon (redactie Kris Humbeeck, e.a.)	<i>Verzameld werk. Deel 14: De liefde van Annie Mols, Het nieuwe onkruid, Als het onkruid bloeit</i>	Inhoudelijk goedgekeurd – bepaling subsidiebedrag uitgesteld
Totaal:				€ 45.558,50

*zie ook overzicht strips, p. 29

Productiesubsidies – dossiers 2004 met voortgang in 2005

Uitgeverij	Auteur/samensteller	Titel manuscript	Subsidie
1 S.O.I.L. vzw	Geert Buelens en Geert Van Goethem	<i>Dicht / Vorm</i>	Dossier afgesloten
12 Clavis	Eric Vanhillo, Paul Verrept, Siska Goeminne, Bart Meuleman e.a.	<i>Ik heb het tegen jou. Theaterteksten voor kleuters en kinderen tot 8 jaar</i>	Dossier afgesloten
24 Poëziecentrum	Dirk De Geest en Wiel Kusters (Samenstelling)	<i>Poëziebloemlezingen – reeks Proeftuin</i>	In behandeling
32 Pelckmans zie ook 43	Kathryn Smits (Samenstelling)	<i>De briefwisseling van Stijn Streuvels en Emmanuel De Bom, deel 1</i>	€ 4.000,00
43 Pelckmans	Kathryn Smits (Samenstelling)	<i>De briefwisseling van Stijn Streuvels en Emmanuel De Bom, deel 2</i>	€ 4.000,00
Totaal:			€ 8.000,00

1.7. Verenigingen, manifestaties, focuspunten

Naast een beleid dat gericht is op de professionalisering en ondersteuning van de creatie en productie van oorspronkelijk Nederlandstalig literair werk en van vertalingen van literair werk in en uit het Nederlands, vormen voor het vFL de presentatie en omkadering van de Vlaamse letteren evenwaardige doelstellingen. Die worden gerealiseerd door de ondersteuning van initiatieven en organisaties die de verspreiding bevorderen van de Nederlandstalige literatuur en hun creators en de (financiële) hulp aan instellingen en verenigingen die een bovenlokale literair-maatschappelijke of literair-culturele functie vervullen.

Concreet wordt dit vertaald in regelingen voor literaire verenigingen, literaire manifestaties en zogenaamde focuspunten.

1.7.1. Verenigingen

Literaire verenigingen hebben een bovenlokale permanente werking en zijn gericht op continuïteit. Deze werking kan uiteenlopende vormen aannemen en zich op verschillende vlakken uitstrekken. Bij een literaire organisatie is de werking gericht op het organiseren van literaire activiteiten of het creëren van een dynamiek in een (specifiek onderdeel) van het literaire veld. Auteursgenootschappen zijn gericht op de studie en de bekendmaking van de persoon en het werk van een literair auteur. Auteursverenigingen treden op als belangenbehartigers voor hun leden en zijn een aanspreekpunt voor hun leden en andere actoren in het literaire veld. Het afgelopen jaar boog de Adviescommissie zich over de betreffende subsidiereglementering, teneinde één en ander verder te verfijnen.

Er bestaat in Vlaanderen (nog) een divers veld van auteursgenootschappen. Opvallend is dat er bij de aanvragers geen enkel genootschap rond een nog levende schrijver zit. Uitgezonderd het Willem Elsschot Genootschap en het Louis Paul Boon Genootschap, hebben de overige verenigingen een minimale, eerder introverte werking, gericht op archivering, studie en in sommige gevallen folklore. Sommige genootschappen leveren een jaarlijkse publicatie af van hoge wetenschappelijke waarde, andere komen niet verder dan een paar semestriële bestuursvergaderingen.

Het is geen gemakkelijke taak advies te geven binnen een dergelijk heterogeen veld. De Adviescommissie acht het wenselijk dat de auteursgenootschappen meer en meer zouden aansluiten bij wetenschappelijke instituten en/of de erfgoedsector, waar zij niet alleen een voor hen meer herkenbare biotoop zouden aantreffen, maar in bepaalde gevallen ook geschiktere subsidiekanalen. Er bestaat een al even divers en historisch gegroeid veld van auteursverenigingen. De Adviescommissie heeft mee de aanzet gegeven tot het opzetten van één representatieve en professionele belangenvereniging van auteurs. In de loop van 2006 zou dit proces een eerste resultaat moeten hebben. Ondertussen werden de bestaande auteursverenigingen die een aanvraag indienden op hun voorgelegde plannen geëvalueerd.

Rest nog de literaire organisaties – vier in totaal. Daarbij toch een paar bedenkingen.

Dit (té) kleine ‘middenveld’ (tussen de focuspunten en de organisaties van jaarlijkse manifestaties) is voor het literaire landschap uiterst belangrijk. De Adviescommissie vindt het belangrijk om kansen te geven aan jonge en kleine organisaties, die in staat moeten zijn om op termijn een frisse wind door dat landschap te laten waaien. Vandaar dat de Adviescommissie geadviseerd heeft om twee dynamische verenigingen (NOK en Schrijverspodium) volop te ondersteunen. Er moet

actief op zoek worden gegaan naar nieuwe spelers die zich aandienen en die zeer intensief en op niet traditionele wijze met literatuur bezig zijn.

Rik Vandecaveye

Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten

Schema Auteursgenootschappen

Studiecentrum Johan Daisne	Onontvankelijk
Guido Gezelle Genootschap vzw	€ 500,00
Louis Paul Boon Genootschap vzw	€ 3.500,00
Internationale Vriendenkring Anton van Wilderode vzw	Geen subsidie
Hugues C. Pernath-Fonds vzw	Geen subsidie
Cyriel Buysse Genootschap vzw	€ 1.000,00
Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Retorica 'De Fontaine' vzw	€ 1.000,00
Felix Timmermans Genootschap vzw	€ 500,00
Guido Gezellekring	Onontvankelijk
Willem Elsschot Genootschap vzw	€ 4.000,00
Stichting Gerard Walschap vzw	€ 1.500,00
Ernest Claes Genootschap vzw	€ 750,00
Vriendenkring Jean Ray	Onontvankelijk
Stijn Streuvels Genootschap	€ 500,00
Totaal	€ 13.000,00

Schema Literaire organisaties en Auteursverenigingen

SchrijversAcademie vzw	Manifestatiesubsidie
P.E.N.-centrum voor Vlaanderen vzw	€ 7.500,00
Het Schrijverspodium Vlaanderen vzw	€ 19.488,00
NOK vzw	€ 15.575,00
Literaire Culturele Kring Apollo-Diest vzw	€ 2.000,00
Vereniging van Vlaamse Toneel- en Scenarioschrijvers (VVTS)	€ 1.000,00
Vereniging van Schrijvers voor de Jeugd vzw (VSVJ)	Geen subsidie
Vereniging van Vlaamse Letterkundigen vzw (VVL)	Manifestatiesubsidie
Totaal	€ 45.563,00

1.7.2. Manifestaties

Een literaire manifestatie is een eenmalig literair evenement met een bovenlokaal karakter en een bovenlokaal publieksbereik. Het initiatief heeft een eigen gezicht, een dynamische inhoud en een unieke uitstraling. Het geheel van de aanvragen in 2005 bood een vrij breed en evenwichtig evenementenaanbod. Belangrijk om te vermelden is dat vanaf dit jaar de 'grote' evenementen de kans kregen om bij aanvang van het kalenderjaar de aanvraag in te dienen, waardoor de organisatoren reeds vroeg zeker waren van het subsidiebedrag. Dit is een gunstige evolutie.

Nadat in 2004 de wijzigingen van reglement en adviescriteria waren aangekondigd, werden deze aanpassingen vanaf dit jaar in de adviezen overgenomen. In grote lijnen gaat het over twee zaken :

- organisatoren die eerder plaatselijk of regionaal gericht zijn, kunnen in principe geen aanspraak meer maken op subsidiëring vanuit het VFL. Hen wordt aangeraden om contact op te nemen met de cultuurdiensten van de lokale overheden, of dermate in te grijpen dat hun evenement een bovenlokaal belang krijgt. Dit jaar bleek dat een aantal organisatoren daaraan goed gevolg hadden gegeven. Zo zijn de organisatoren van de Antwerpse Middagen van de Poëzie een samenwerking aangegaan met de literaire vereniging NOK, waardoor ze een breder publiek bereiken en ook andere subsidiekanalen kunnen aanspreken.
- culturele organisaties die al genieten van een structurele werkingssubsidie via andere overheidskanalen (bibliotheken, kunstcentra, culturele centra, stedelijke cultuurdiensten, ...) kunnen in principe geen bijkomende aanvraag meer doen bij het VFL voor hun literaire activiteiten. Tenzij het gaat over extra vernieuwende literaire evenementen die niet in hun oorspronkelijk beleidsplan waren aangekondigd; in dat geval kan het VFL overwegen om een start- of investeringsubsidie toe te kennen om het experiment mogelijk te maken gedurende één of meerdere jaren, uiteraard toegespitst op de manifestatie waarvoor subsidies worden aangevraagd.
Met deze duidelijke standpunten wil de Adviescommissie zoveel mogelijk kansen geven aan niet-literaire organisaties om literaire evenementen te ontwikkelen.

Uiteraard springen de ‘grote’ evenementen nog steeds het meest in het oog – het zijn duidelijk de trekkers in een manifestatielandschap, dat de laatste jaren toch behoorlijk aan dynamiek heeft gewonnen : Het Andere Boek, De Nachten, Watou, Zuiderzinnen, ... Opvallend is dat die grote en inhoudelijk sterke organisaties telkens opnieuw alle moeite hebben om hun edities financieel in evenwicht af te sluiten. Dat heeft onder andere te maken met het feit dat ze – De Nachten daargelaten – niet kunnen terugvallen op een sterke vereniging met een gedifferentieerde jaarwerking en bijgevolg slechts voor een éénmalige activiteit worden ondersteund. De subsidiëring door het VFL lijkt dus meer dan ooit noodzakelijk.

Opmerkelijk is voorts het initiatief Dichters aan Huis in Gent, een organisatie van de dynamische Nederlandse stichting Dichter aan Huis, die met de knowhow van het Poëziecentrum voor de eerste keer het gelijknamige festival in Vlaanderen organiseert, en met succes.

Om te besluiten willen we ook nog even de Gentse manifestatie DRUKSEL onder de aandacht brengen: deze organisatoren tonen aan dat er niet altijd veel geld nodig is om een sterke manifestatie neer te zetten, die al jaren meedraait en ieders waardering en sympathie geniet.

Rik Vandecaveye

Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten

Schema Literaire manifestaties

	Activiteit	Organisator	Subsidie
1	4de Internationale Krikri-festival omtrent polypoëzie ‘American Connection’	Krikri vzw	€ 2.500,00
2	Nacht van de muze Horrornacht Gedichtendag 2006	NOK vzw	€ 17.000,00
3	De Literaire Cohabitatie	Passa Porta vzw	Geen subsidie
4	Het Andere Boek	Het Andere Boek vzw	€ 16.000,00

5	Middagen van de Poëzie Antwerpen	Middagen van de Poëzie vzw	€ 1.550,00
6	Balkonarium	TarTart vzw	Ingetrokken
7	De Nachten 2006	Villanella vzw	€ 21.000,00
8	Dichters in het Elzenveld	Activiteitenorganisatie Elzenveld vzw	€ 7.500,00
9	Dichter aan huis Den Haag / Gent	Stichting Dichter aan huis	€ 9.000,00
10	Poëziesomer Watou 2005	Poëziesomers-Kunstsomers vzw	€ 55.000,00
11	Druksel 2005	DRUKSEL vzw	€ 2.100,00
12	ArtsElingen 2005	Kunstencentrum Mansveld vzw	Geen subsidie
13	Sappho 2005	Sappho '96	€ 2.000,00
14	Nacht der Poëten	Poëzie Aarschot vzw	€ 3.500,00
15	Met handen en voeten	Passe Kom-posé vzw	€ 3.500,00
16	Corpus-poëzieroute	De vrienden van de Biekorfbibliotheek	€ 3.000,00
17	Poëziedag Merendree 2005	Basiel de Craene vzw	€ 500,00
18	Jenny leest	Jenny vzw	Overgedragen*
19	Picturale 2005	Picturale vzw	€ 5.000,00
20	Stemmen	Vereniging van Vlaamse Letterkundigen vzw	€ 500,00
21	Poëzie 2005	Feel Estate vzw	€ 3.000,00
22	Black Heart Performance	FatalimageFatale	Geen subsidie
23	Het leven gelijk het is, of zou kunnen zijn.	Marnixring Internationale Serviceclub vzw	€ 2.000,00
24	Nacht van DWB	Dietsche Warande & Belfort vzw	€ 2.000,00
25	Middagen Poëzie en Proza Brussel	Middagen Poëzie en Proza Brussel vzw	Geen subsidie
26	Zuiderzinnen	Zuiderzinnen vzw	€ 12.500,00
27	Soetendaellepoëziewedstrijd	Jeugd en Poëzie vzw	Onontvankelijk
28	5de Internationale Krikri- festival omtrent polypoëzie	Krikri vzw	€ 3.000,00
29	Kinder- en jeugdboekenbeurs	Ouderraad Sint- Hubertusschool	Onontvankelijk
30	Het uitzaaiend kaf - poëziefestival voor jong talent	En er is vzw	€ 4.000,00
Totaal:			€ 176.150,00

*Leesbevorderingsproject: het dossier werd overgedragen aan Stichting Lezen.

30 aanvragen werden ingediend.

22 subsidies werden toegekend.

1.7.3. Focuspunten

Een focuspunt is een professionele vereniging die als intermediair optreedt tussen het literaire veld en het vFL. Een focuspunt vervult zijn functie vanuit de opgebouwde expertise en knowhow, zijn specialisatie en contact met het literaire veld. Het focuspunt biedt literaire producten en diensten aan en fungeert als partner van het vFL. Via het statuut van focuspunt wenst het vFL een financiële basis te verschaffen voor verscheidene jaren voor de professionele groei en de optimalisering van de werking. Het totaalbudget van de focuspunten is in 2005 behouden op € 991.450,00 in uitvoering van de meerjarige subsidieovereenkomsten voor de periode 2002-2005. Het jaarverslag 2004 en de financiële rapportering van elke vereniging vormden de aanleiding voor een inhoudelijke feedback enerzijds en overleg over de toekomst anderzijds.

In de loop van 2005 werd er door de Adviescommissie grondig werk gemaakt van de voorbereiding van het focuspuntenadvies voor de periode 2006-2009. Dat was meteen een aanleiding om één en ander te evalueren.

Op te merken valt dat een literaire organisatie geen aanvraag kan doen om erkend te worden als focuspunt. Focuspunten zijn door het Fondsbestuur uitgekozen als prioritaire partner in de gemeenschappelijke taak de Vlaamse literatuur te bevorderen. Van de focuspunten wordt bijgevolg verwacht dat ze mee de bakens uitzetten en de dynamiek binnen het literaire veld helpen aanwakkeren. De Adviescommissie constateerde in haar adviezen 2005 dat de focuspunten op dat vlak niet steeds aan die verwachting voldeden.

De Adviescommissie ging samen met de betreffende verenigingen op zoek naar de oorzaken en dat leidde tot een aanbevelingsnota, die meteen de basis vormde voor de criteria die bij het advies voor de periode 2006-2009 werden gehanteerd. Deze nota werd zowel tot het Fondsbestuur gericht met het voorstel meer middelen te voorzien (gebrek aan voldoende financiële middelen is één van de oorzaken van een gebrekkige werking), als tot de focuspunten zelf, die de nota konden gebruiken als richtinggevend bij de ontwikkeling van hun beleidsplan.

Bij het indienen van de beleidsplannen viel op dat met name Behoud de Begeerte eveneens een aanvraag indiende tot erkenning en subsidiëring als Kunstencentrum voor de Letteren binnen het Kunstendecreet; daarover werd overigens steeds open en transparant gecommuniceerd met het vFL. Het feit dat Behoud de Begeerte deze erkenning daadwerkelijk in de wacht sleepte, werd door de Adviescommissie met gemengde gevoelens onthaald: enerzijds zal dit leiden tot versnippering van het literaire veld, anderzijds biedt het Kunstendecreet momenteel meer mogelijkheden voor de financiële en inhoudelijke uitbouw van de betreffende organisatie.

Het voorbereidende werk van de Adviescommissie resulteerde in een uitgebreid advies over de overige 3 focuspunten. Op te merken valt dat het advies zich uitspreekt over de komende vierjarenperiode, vanuit het standpunt dat dergelijke organisaties minstens een toekomstperspectief nodig hebben van vier jaar om planmatig te kunnen werken.

De kritische en op sommige vlakken herhaalde negatieve evaluatie van het NCJ werd omgezet in een subsidieadvies slechts voor 2006 met de nadrukkelijke vraag een grondig aangepast meerjarenplan voor de periode 2007-2009 voor te leggen uiterlijk op 31 mei 2006. De jarenlange

opgebouwde specialistische expertise binnen het genre kinder- en jeugdliteratuur zou maximaal behouden moeten blijven.

Rik Vandecaveye

Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten

Schema Focuspunten

Behoud de Begeerte vzw	€ 274.750,00
Het beschrijf vzw	€ 221.000,00
Nationaal Centrum voor Jeugdliteratuur vzw	€ 209.000,00
Poeziëcentrum vzw	€ 286.700,00
Totaal:	€ 991.450,00

1.8. Buitenland

zie ook 4.5, pp. 113

Het prioritaire doel van het buitenlandbeleid van het vFL is sinds enkele jaren de exportbevordering van de literatuur uit Vlaanderen. In wezen valt dit samen met een vertaalbeleid. Het vFL heeft de ambitie om in dit specifieke domein gaandeweg een positie uit te bouwen van actieve aanbieder en onafhankelijke, objectieve informatiebron.

Een vertaalbeleid is méér dan enkel vertaalsubsidies toekennen. Wil het efficiënt zijn en op lange termijn vruchten afwerpen, dan moet het worden geschraagd door een geheel van complexe en in elkaar hakende activiteiten en katalysatoren. De voor- naamste zijn:

- Onderzoek en kennisverwerving van de buitenlandse markten en hun literatuur.
- Verspreiding van informatie over Vlaamse auteurs en hun exporteerbare titels onder buitenlandse uitgevers en vertalers.
- Investeren in persoonlijke contacten met uitgevers, vertalers, docenten Nederlands in het buitenland, ...
- Aanwezigheid op vakbeurzen.
- Advies verstrekken als neutraal aanspreekpunt.
- Vertaalde boeken ondersteunen door publieke optredens van auteurs.

De prioriteiten in het buitenlandbeleid van het vFL zijn hierop gestoeld en ingegeven door een langetermijnvisie. Dit houdt concreet in dat we meer vertalingen willen losweken in de grote Europese taalgebieden (Duitsland, Engeland, Spanje en Frankrijk), om een zo groot mogelijk secundair effect te genereren naar andere taalgebieden. We stellen in de praktijk vast dat er nog heel wat werk te doen is in de taalgebieden waarvan er drie ook buurlanden zijn.

Die strategie heeft tot gevolg dat er uitsluitend receptief wordt omgegaan en minder energie en geld kan worden gestoken in kleine landen en talen.

Eerder dan voor een breed aanbod uit de productie van Vlaamse auteurs kiezen we voor een beperkt aantal speerpunten en zullen we de grootste aandacht besteden aan kwaliteitsvolle prozaititels met vertaalpotentie van nog levende Vlaamse auteurs. Dichters uit Vlaanderen worden op bescheiden schaal maar doelgericht internationaal gepresenteerd aan de hand van anderstalige brochures met een selectie van hun gedichten aan festivalprogrammatoren en uitgevers van literaire tijdschriften en poëzie. Jammer genoeg is er geen ruimte om een buitenlandmedewerker voor kinder- en jeugdliteratuur in dienst te nemen. De Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur kende de laatste jaren nochtans een ware vernieuwingsgolf, die alles in zich heeft om een belangrijk literair exportproduct van Vlaanderen te worden. Het vFL wenst dit kwaliteitsvolle maar onontgonnen terrein in het buitenland te gaan exploiteren. Niet alleen het vFL is vragende partij, de Vlaamse uitgevers dringen er al jaren op aan om meer aan de promotie van de Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur te doen. Het initiatief om een rondreizende tentoonstelling van Vlaamse topillustratoren van prentenboeken op te bouwen, kan samen met het bijbehorende Engelstalige boek (zie 1.10.6. Projecten, p. 64) een belangrijke breekijzerfunctie en acceleratie-effect bezorgen.

De succesvolle presentatie van Vlaamse theaterteksten op het festival in Avignon (zie 1.10.3. Projecten, p. 65) vraagt naar opvolging om het aanwezige potentieel van theaterliteratuur uit Vlaanderen te benutten.

Internationale vakbeurzen en grote festivals bieden uitgelezen kansen om de literatuur uit Vlaanderen voor het voetlicht te brengen. Uit de ervaring van de Nederlandse collega's leren we dat deelname aan een beurs of festival niet aangewezen is, als de auteur geen vertaald werk heeft in die bepaalde taal en er daarna geen nazorg gegarandeerd kan worden.

Het vfl is stap voor stap een positie aan het verwerven van actieve aanbieder in het buitenland, onafhankelijk adviesorgaan en promotionele ondersteuner van vertalingen van zijn auteurs. Het doel is de opvolging, nazorg en continuïteit te garanderen in de buitenlandwerking.

1.8.1. Vertaalsubsidies

De subsidie wil de financiële drempel voor het vertalen van literatuur van Vlaamse auteurs verlagen voor de investerende buitenlandse uitgever. Bij de beoordeling van de aanvragen wordt rekening gehouden met de relevantie van het te vertalen werk voor de beeldvorming en uitstraling van literair werk uit Vlaanderen, de positie van de uitgever in de plaatselijke markt en zijn fondslijst, de kwaliteit van de voorgestelde vertaler (zo nodig wordt een proefvertaling gevraagd) en een redelijke vergoeding voor de vertaler. Het subsidiebedrag is in principe 2/3 van de reële vertaalkost. Van poëzievertalingen wordt in principe de volledige vertaalkost gesubsidieerd om dit commercieel moeilijk verkoopbare genre extra te ondersteunen in het buitenland. In totaal werden 50 aanvragen ingediend voor 47 vertaalprojecten. 1 dossier ingediend in 2005 werd uitgesteld in afwachting van een vervollediging van de gegevens. Over 5 aanvragen ingediend vorig jaar werd op basis van aanvullende gegevens in 2005 beslist.

2 dossiers waren onontvankelijk omdat ze niet voldeden aan de formele voorwaarden voor een subsidie. 4 aanvragen hadden betrekking op niet-literaire titels en de betreffende uitgevers werden doorverwezen naar de regeling voor algemeen-culturele projecten van de Administratie Cultuur die vanaf 1 januari 2006 over een regeling voor vertaalsubsidies voor niet-periodieke publicaties zal beschikken.

In totaal werd voor 42 projecten een vertaalsubsidie toegekend voor een totaalbedrag van € 101.974,83 of gemiddeld € 2.428,00 per project.

Verdeling naar brontaal en genre van de goedgekeurde vertaalprojecten

Taal/genre	Proza	Poëzie	Literaire non-fictie	Kinder- en jeugd	Toneel	Totaal
Frans	2	2	2	1	1	8
Duits	4	0	0	1	2	7
Engels	2	3	1	0	1	7
Spaans	0	3	0	1	0	4
Italiaans	1	2	0	1	0	4
Andere*	9	0	0	3	0	12
Totaal 2005	18	10	3	7	4	42
Totaal 2004	17	6	3	5	1	32
Totaal 2003	12	9	4	11	3	39
Totaal 2002	14	4	7	8	-	33
Totaal 2001	8	1	4	11	1	25
Totaal 2000	13	4	1	16	1	35

* IJslands, Hebreeuws, Sloveens (3), Turks, Pools, Deens, Zweeds (2), Litouws, Russisch, Portugees

Schema Vertaalsubsidies

	Auteur	Titel	Vertaler	Uitgever	Doeltaal	Subsidie
1	Dimitri Verhulst	<i>Problemski</i> <i>Hotel</i>	Ran HaCohen	Carmel Publishing House	Hebreeuws	€ 1.750,00
2	Bart Moeyaert	<i>Blote handen</i>	Maria Lerma	Editorial Luis Vives	Spaans	€ 590,40
3	Hugo Claus	<i>Wreed geluk</i>	Ronald Brouwer	Ediciones Hiperión	Spaans	€ 3.000,00
4	Ivo Michiels	<i>Het afscheid</i>	Koenraad Tömmissen	Comp'Act	Frans	In behandeling
5	Diverse auteurs	<i>Don Quichote</i>			Spaans	Geen subsidie
6	Pieter Aspe	<i>De Midas</i> <i>Moorden</i>	Stefanie Schäfer	S. Fischer Verlag GmbH	Duits	€ 2.750,00
7	Diverse dichters	<i>Lirici</i> <i>Fiamminghi</i> <i>(bloemlezing)</i>	Giorgio Faggin	Mobydick	Italiaans	€ 900,00
8	Anne Provoost	<i>Vallen</i>	Mateja Seliskar Kenda	MISH Janez Mis s.p.	Sloveens	€ 2.000,00
9	Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Daniel Cunin	Mercure de France	Frans	€ 1.850,00

10	Bob Mendes	<i>De smaak van vrijheid</i>	Jirina Holenová	Mlada Fronta a.s.	Tsjechisch	Geen subsidie
11	Luuk Gruwez	<i>Bloemlezing uit de poëzie</i>	Marnix Vincent	Le Castor Astral	Frans	€ 990,00
12	Paul de Wispelaere	<i>Het verkoolde alfabet</i>	Charles Franken	Le Castor Astral	Frans	€ 5.720,00
13	Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Gül Özlen	Ayrinti Yayinlari	Turks	€ 1.250,00
14	Luk Perceval	<i>Accidenten 1 & 2</i>	Rainer K ersten	Alexander Verlag Berlin	Duits	Administratie*
15	Hans van Dam	<i>Luk Perceval</i>	Olaf Dröge	Alexander Verlag Berlin	Duits	Administratie*
16	Hans van Dam	<i>Interview Els Dottermans</i>	Jörg Vorhaben	Alexander Verlag Berlin	Duits	Administratie*
17	Anne Provoost	<i>Vallen</i>	Jadwiga Jedryas	Agencja Edytorska Ezop	Pools	€ 1.131,00
18	Dirk van Bastelaere	<i>The Last to Leave</i>	John Irons en Willem Groenewegen	Shearsman Books	Engels	€ 4.000,00
19	Marcel Grauls	<i>De kroon op het merk</i>	Steinar Lone	Spartacus Publishing	Noors	Onontvankelijk
20	Luk Van Den Dries	<i>Corpus Jan Fabre</i>	Albert De Groot	Edizioni Ubulibri	Italiaans	Administratie*
21	Jan de Leeuw	<i>Vederland</i>	Rolf Erdorf	Gerstenberg Buchverlag	Duits	€ 2.850,00
22	Klaas Verplancke	<i>Jot</i>	Pietro Formentini	Zoolibri	Italiaans	€ 100,00
23	Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Naja Mollmann-Ibsen	Ries	Deens	€ 1.250,00
24	Paul van Ostaijen	<i>Open brief aan Jos Leonard</i>	Kim Andringa	Action Poétique	Frans	€ 225,00
25	Hugo Claus	<i>Greetings</i>	John Irons	Harcourt Trade	Engels	€ 4.000,00
26	Paul Verhaeghen	<i>Omega Minor</i>	Paul Verhaeghen	Dalkey Archive Press	Engels	€ 18.900,00
27	Peter Terrin	<i>Blanco</i>	Urban Lindström	Bokförlaget Augusti AB	Zweeds	€ 2.150,00
28	Gerda Dendooven	<i>Soepkinders</i>	Barbara Buri	Theaterstückverlag	Duits	€ 1.000,00
29	Guido Fonteyn	<i>Afscheid van Magritte</i>	Micheline Goche	Le Castor Astral	Frans	Onontvankelijk
30	Ed Franck	<i>Zie ik je nog eens terug?</i>	Daniel Cunin	Éditions du Rouergue	Frans	€ 483,00

31	Tom Lanoye	<i>Fort Europa</i>	Rainer Kersten	Verlag der Autoren	Duits	€ 1.000,00
32	Bart Moeyaert	<i>Vrijdags tong</i>	Brian Doyle	The Horn Book Magazine	Engels	€ 486,60
33	Paul Verhaeghen	<i>Omega Minor</i>	Stefanie Schäfer	Eichborn AG	Duits	€ 7.000,00
34	Gerda Dendooven	<i>Soepkinders</i>	Audrey Van Tuyckom	Laika vzw	Engels	€ 1.000,00
35	Gerda Dendooven	<i>Soepkinders</i>	Uwe Dethier	Laika vzw	Duits	Geen subsidie
36	Jo Roets	<i>Floris en Blancefloer</i>	Monique Nagielkopf	Laika vzw	Frans	€ 363,00
37	Joost Vandecasteele en Cees Vossen	<i>Brok</i>	Eva Pieper	Kolka-Traktion vzw	Duits	Geen subsidie
38	Sylvia Vanden Heede	<i>Vos en haas</i>	Jóna Dóra Óskarsdóttir	Edda Publishing	IJslands	€ 890,00
39	Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Antanas Gailius	VAGA	Litouws	€ 1.250,00
40	Willem Elsschot	<i>Kaas</i>	Christiano Zwiesele do Amaral	Editora José Olympio LTDA	Portugees	€ 900,00
41	Diverse dichters	<i>Más allá mis manos (bloemlezing)</i>	Stefaan van den Bremt & Marco Antonio Campos	Colibrí	Spaans	€ 2.700,00
42	Dimitri Verhulst	<i>Problemski hotel</i>	Tanja Mlaker	Zalozba Goga	Sloveens	€ 1.082,00
43	Anoniem	<i>Reynaerts historie</i>	Rita Schlusemann en Paul Wackers	Agenda Verlag	Duits	€ 2.043,83
44	Benno Barnard	<i>12 gedichten</i>	David Colmer	Sirena	Engels	€ 640,00
45	Diverse dichters	<i>4 x 12 gedichten</i>	John Irons	Sirena	Engels	€ 1.520,00
46	Leonard Nolens	<i>12 gedichten</i>	Paul Vincent	Sirena	Engels	€ 380,00
47	Dimitri Verhulst	<i>Problemski hotel</i>	Claudia Di Palermo	Fazi Editore	Italiaans	€ 1.215,00
48	Miriam Van hee	<i>13 gedichten</i>	Giorgio Faggin	Mobydick	Italiaans	€ 325,00

49	Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Tanja Mlaker	Zalozba Tuma Sloveens		€ 1250,00
50	Hubert Lampo	<i>De komst van Joachim Stiller</i>	Svetlana Kniazkova	Azbooka Publishing House	Russisch	€ 2.000,00

* doorgestuurd naar de Administratie Cultuur: is onontvankelijk bij het vfl.

Schema Vertaalsubsidies – dossiers 2004 met voortgang in 2005

	Auteur	Titel	Vertaler	Uitgever buitenland	Doeltaal	Subsidie
58	Hugo Claus	<i>Het verdriet van België</i>	Waltraud Hüsmert	Klett-Cotta	Duits	€ 12.000,00
59	Ivo Michiels	<i>Het boek Alfa</i> (revisie bestaande vertaling)	Adrienne Dixon	Green Integer	Engels	€ 500,00
60	Stefaan van den Bremt	<i>Palmo de Tierra</i>	Stefaan van den Bremt en Marco Antonio Campos	El Tucán de Virginia	Spaans	€ 880,00
61	Stefaan van den Bremt	<i>Temps et lieux</i>	Stefaan van den Bremt & Frans De Haes	Fédérop	Frans	In behandeling
64	Diverse dichters	<i>Ici on parle flamand & français</i>	Marnix Vincent, e.a.	Le Castor Astral	Frans	€ 660,00
65	Benno Barnard	<i>Eeuwrest</i>	Monique Nagielkopf	Le Castor Astral	Frans	€ 5.000,00
Totaal:						€ 101.974,83

1.8.2. Productiesubsidies

In samenspraak met het NLPVF is in 2004 besloten om uitgeverijen in economisch zwakke landen te ondersteunen in de publicatie van Nederlandstalig literair werk, door het toekennen van een productiesubsidie voor het gebudgetteerde verlies tot een maximum van € 1.400. Deze regeling werd in 2005 uitgebreid tot vertaalde poëzie, een genre dat het zowel in de oorspronkelijke taal als zeker in vertaling bij uitgeverijen economisch moeilijk heeft. Samen met de inspanningen om dichters uit Vlaanderen op podia van gerenommeerde buitenlandse poëziefestivals te presenteren, moet dit de uistraling van de Vlaamse poëzie bevorderen.

In 2005 werden vier aanvragen ontvangen. Twee werden goedgekeurd voor een totaalbedrag van € 2.100, 1 dossier werd afgewezen omwille van een gebudgetteerde winst; 1 dossier was eind 2005 nog in behandeling.

Schema Productiesubsidies buitenland

	Auteur	Titel	Uitgever buitenland	Subsidie
1	Hugo Claus	<i>Wreed geluk</i>	Hiperión, Madrid	Onontvankelijk
2	Stefaan van den Breemt	<i>Palmo de Tierra</i>	El Tucán de Virginia, Mexico	€ 700,00
3	Anne Provoost	<i>Vallen</i>	Ezop, Warschau	In behandeling
4	Diverse dichters	<i>Más allá de mis manos</i>	Colibrí, Mexico	€ 1.400,00

Productiesubsidies buitenland – dossiers 2004 met voortgang in 2005

	Auteur	Titel	Uitgever buitenland	Subsidie
2	Miriam Van hee	<i>Het verband tussen de dagen – De bramenpluk</i>	OGI, Moskou	Dossier afgesloten

1.8.3. Auteursbezoeken

Buitenlandse organisatoren die schrijvers, vertalers, illustratoren of stripauteurs uit Vlaanderen uitnodigen, kunnen in aanmerking komen voor de terugbetaling van de reiskosten. De lezing, de presentatie van de vertaling of de deelname aan een literaire manifestatie moeten in principe betrekking hebben op een in het gastland beschikbare publicatie in de taal van het gastland. Met die regeling wil het vfl het directe contact van de vertaalde Vlaamse auteur met de buitenlandse lezer, de media en het literaire milieu bevorderen.

Uitnodigingen kunnen uitgaan van organisatoren van literaire festivals, van uitgeverijen die vertalingen van literaire Vlaamse auteurs presenteren, van media, van lectoraten Nederlands in het buitenland mits de beoogde doelgroep een algemeen lezerspubliek is.

Er werden 47 aanvragen ingediend. 5 aanvragen werden ingetrokken, 1 aanvraag was onontvankelijk, 1 aanvraag werd doorgestuurd naar de Administratie Cultuur, 5 uitgestelde aanvragen van 2004 werden in 2005 positief beslist, 8 aanvragen werden niet gehonoreerd.

37 aanvragen kregen een positief advies voor een totaalbedrag van € 19.504,40 (gemiddeld € 527 per auteursbezoek).

Landen van bestemming: Australië (1), Canada (2), Chili (1), Colombia (1), Duitsland (10), Frankrijk (3), Groot-Brittannië (2), Hongarije (1), Italië (7), Mexico (1), Polen (1), Portugal (2), Rusland (1), Slovenië (1), Suriname (1) en V.S. (2).

Voor belangrijke internationale festivals of literaire manifestaties kan het vFL Vlaamse auteurs uitzenden als literaire ambassadeurs om een bijdrage te leveren aan het programma dat in overleg met het vFL tot stand is gekomen. Voor deze zending in opdracht neemt het vFL in principe reis- en hotelkosten ten laste. De organisator staat in voor een honorarium en een dagvergoeding.

Op vraag van het vFL nam Annelies Verbeke deel aan het *First Novel Festival* in het kader van de internationale boekenbeurs in Boedapest in april.

Zoals de vorige jaren nodigde het vFL twee talentvolle jonge auteurs en illustratoren van kinder- en jeugdboeken uit om onder begeleiding van het NCJ de internationale kinderboekenbeurs van Bologna te verkennen. De raad van bestuur van NCJ selecteerde Tom Schamp en Pieter Gaudesaboos.

Schema Auteursbezoeken op uitnodiging / in opdracht

	Auteur	Plaats	Activiteit	Subsidie
1	Dimitri Verhulst	Kopenhagen, Denemarken	Presentatie <i>Problemski Hotel</i>	Ingetrokken
2	Dimitri Verhulst	Kopenhagen, Denemarken	Promotieactie NLPVF	Ingetrokken
3	Peter Verhelst	Montreal, Canada	Blue Metropolis Literary Festival	Ingetrokken
4	Annelies Verbeke	Keulen & Leipzig, Duitsland	Nederlands-Vlaamse Literatuuravond	€ 181,60
5	Tom Lanoye	Weimar, Duitsland	Première <i>Margaretha. Eddy. Dirty Rich</i>	€ 203,73
6	Anne Provoost	Adelaide, Australië	RE:VIEWS Conference	€ 1.331,74
7	Diverse dichters	Madrid, Spanje	Tentoonstelling Don Quichote	Geen subsidie
8	Monika Van Paemel	Bled, Slovenië	World Congress of International PEN	€ 368,04
9	Tom Schamp	Bologna, Italië	Introductie Illustratoren Boekenbeurs	€ 832,40
10	Pieter Gaudesaboos	Bologna, Italië	Introductie Illustratoren Boekenbeurs	€ 786,40
11	Greet Spaepen	Bologna, Italië	Introductie Illustratoren Boekenbeurs	€ 962,40
12	Stefaan Van den Bremt	Mexico, Mexico	5 ^o Feria del Libro 'La ciudad, un libro abierto'	€ 661,10
13	Carll Cneut	Parma, Italië	Festival Minimondi	€ 264,00
14	Anne Provoost	Tromso, Noorwegen	Lesestafetten 'The reading relay race'	Geen subsidie
15	Kristien Hemmerechts	Wroclaw, Polen	International Festival Short Story	€ 339,00
16	Inge Heremans	Valparaiso, Chili	Tentoonstelling 'Flemish Comics Today'	€ 925,76
17	Leonard Nolens	Bremen, Duitsland	Poetry on the road	Ingetrokken

18	Luuk Gruwez	Medellin, Colombia	Poetry Festival of Medellin	€ 1.132,40
19	Frans Denissen	Groningen, Nederland	Lezing over de <i>Decamerone</i>	Onontvankelijk
20	Bart Moeyaert	Parijs, Frankrijk	Salon du Livre	€ 155,00
21	Miriam Van hee	San Francisco, USA	Poetry Festival 'OtherWords 2005'	€ 553,40
22	Paul Bogaert	Bremen, Duitsland	Poetry on the road	€ 88,60
23	Pieter De Poortere	Moskou, Rusland	Stripfestival	€ 335,78
24	Marcel Van Maele	Amsterdam, Nederland	Vurige Tongen	Geen subsidie
25	Herman J. Claeys	Amsterdam, Nederland	Vurige Tongen	Geen subsidie
26	Annelies Verbeke	Berlijn, Duitsland	Werkbezoek universiteit van Berlijn	€ 572,00
27	Peter Holvoet- Hanssen	Trois-Rivières, Canada	Festival International de la Poésie	€ 801,00
28	Jonathan Sonnst	Berlijn, Duitsland	Krimiproject	€ 304,38
29	Dirk van Bastelaere	Ledbury, Engeland	Poetry Reading	€ 124,00
30	Erik Spinoy	Ledbury, Engeland	Poetry Reading	€ 128,04
31	Willem Roggeman	Pluned, Frankrijk	Annual Poetry and Music Programme	€ 191,80
32	Carll Cneut	Macerata, Italië	Libriamoci	Geen subsidie
33	Tom Lanoye	Pretoria, Zuid-Afrika	Nederlands Boekenfestival	Administratie*
34	Benno Barnard	Struga, Macedonië	Struga Poetry Festival	Ingetrokken
35	Klaas Verplancke	Mantova, Italië	Festivaletteratura	€ 250,00
36	Carll Cneut	Mantova, Italië	Festivaletteratura	€ 223,00
37	Carll Cneut	Berlijn, Duitsland	International Literature Festival Berlin	€ 350,00
38	Leen Van Den Berg	Paramaribo, Suriname	Lezingen en workshops	Geen subsidie
39	Jan De Kinder	Paramaribo, Suriname	Lezingen en workshops	Geen subsidie
40	Wally De Doncker	Havana, Cuba	Reading 2005-congres	Geen subsidie
41	Carll Cneut	Barreiro, Portugal	The witch fairy and other stories	€ 271,00
42	Bart Moeyaert	Berlijn, Duitsland	Lezing	€ 305,00
43	Bart Moeyaert	Lörrach, Duitsland	Children's Book Fair 'Lörracher LeseLust'	€ 303,42
44	Klaas Verplancke	Sàrmede, Italië	XXIII International Exhibition of Illustrations for Children's Book	€ 177,13

45	Isabelle Vandenaabeele	Barreiro, Portugal	Illustrarte 2005	€ 294,40
46	Luuk Gruwez	Bremen, Duitsland	Poetry on the road	€ 200,00
47	Miriam Van hee	Bremen, Duitsland	Poetry on the road	€ 200,00

Bij de dossiers 9, 10, 11, 26, 28, 46 en 47 werden de reis- en verblijfskosten toegekend; bij de overige positief gehonoreerde dossiers werden de reiskosten toegekend.

* doorgestuurd naar Administratie Cultuur: is onontvankelijk bij het vfl.

Auteursbezoeken – dossiers 2004 met voortgang in 2005

Auteur	Plaats	Activiteit	Goedgekeurd	Subsidie	
50	Stefan Hertmans	Parijs, Frankrijk	Werkbezoek aan de afdeling neerlandistiek van de Sorbonne	Reis- en verblijfskosten	€ 279,00
60	Annelies Verbeke	Budapest, Hongarije	European First Novel Festival 2005	Reiskosten	€ 556,88
61	Els Beerten *	Paramaribo, Suriname	Scholenbezoek, workshops, lezingen	Reis- en verblijfskosten	€ 3.560,00
62	Dirk van Bastelaere	Toronto, Canada	International Readings at Harbourfront (IRAH) 2005	Reiskosten	€ 637,00
63	Kristien Hemmerechts	Iowa, USA	The International Writing Program at The University of Iowa 2005	Reiskosten	€ 655,00

Bij de dossiers 50 en 61 werden de reis- en verblijfskosten toegekend; bij de dossiers 60 en 62 werden de reiskosten toegekend

* (61) cofinanciering met NLPVF

1.8.4. Buitenlandse manifestaties

Brussel-Wallonië : Vlaamse auteurs op tournee in Franstalig België

In maart 2003 waren Vlaanderen en Nederland 'invités d'honneur' op het Salon du Livre in Parijs. Sindsdien kunnen onze letteren op heel wat bijval en interesse rekenen vanuit Franstalige hoek. In 2005 verschenen, in de nasleep van de aandacht voor de Nederlandstalige letteren tijdens de Salon du Livre in Parijs in 2003, nogal wat vertalingen in het Frans. Om deze aandacht levendig te houden organiseerde Het beschrijf op verzoek van het vfl een aantal auteursprogramma's in Franstalig België. Op de Brusselse Foire du Livre in maart 2005 kon het publiek kennismaken met 6 Vlaamse auteurs van wie recent een boek in het Frans verscheen.

Leonard Nolens met zijn poëziencyclus *Brèche* (Bres), Stefan Hertmans met *Le paradoxe de Francesco* (Francesco's Paradox). Vertaalster Marie Hooghe sprak met Erwin Mortier

en Jef Geeraerts naar aanleiding van de respectieve vertalingen *Ma deuxième peau* (Mijn tweede huid) en *Je ne suis qu'un nègre* (Ik ben maar een neger). *Le labyrinthe belge* (Het Belgisch Labyrint) van Geert Van Istendael was het uitgangspunt voor een debat met o.m. Benno Barnard, Alain Berenboom en Jacques De Decker. Voor Bart Moeyaert was de Foire du Livre een uitgelezen kans om zijn vertaling *Nid de guêpes* (Wespen-nest) voor te stellen. Diezelfde week vond eveneens een literaire en muzikale avond met bovengenoemde auteurs plaats in Passa Porta in Brussel en in la Maison de la Poésie in Namen. Ten slotte werd de bloemlezing Belgische poëzie *Ici on parle flamand et français* aan het publiek gepresenteerd door samensteller Francis Dannemark.

Saint Amour in de Opéra Bastille in Parijs.

Twee jaar nadat de Lage Landen eregasten waren op het Salon du Livre, presenteerde de literaire organisatie Behoud de Begeerte op verzoek van het vFL, op 6 oktober 2005 een Franse versie van *Saint Amour*. In het gezelschap van gerenommeerde buitenlandse collega's als Esther Freud en Alan Hollinghurst lazen Hugo Claus, Bart Moeyaert, Erwin Mortier en Dimitri Verhulst en hun Nederlandse collega's Margriet de Moor, Connie Palmen en P.F. Thomése voor uit hun werk. Deze Vlaamse auteurs publiceerden in 2005 een boek in Franse vertaling dankzij steun en bemiddeling van het vFL. Ook hun aanwezigheid op het Parijse *Saint Amour* werd mogelijk gemaakt door een substantiële subsidie van het vFL.

De ondersteuning kadert in het buitenlandbeleid van het vFL en het NLPVF dat tot doel heeft de Nederlandstalige literatuur onder de aandacht te brengen en buitenlandse uitgevers aan te zetten om werk van auteurs uit Vlaanderen en Nederland te publiceren en te promoten.

Centre Wallonie-Bruxelles in Parijs

Als smaakmaker organiseerde Behoud de Begeerte op vraag van het vFL in de 'Librairie Wallonie-Bruxelles' op 5 oktober een ontmoeting tussen Bart Moeyaert en Jean-Philippe Toussaint. Het vFL wou hiermee de deur openen naar meer samenwerking met Waalse culturele en literaire instanties in binnen- en buitenland.

1.9. Deskundigheidsbevordering

Het vFL steunt initiatieven die tot doel hebben de deskundigheid van auteurs, vertalers en andere subsidiënten te bevorderen. Het kan gaan om eigen kleinschalige initiatieven (bijvoorbeeld in het kader van het Tijdschriftenforum), de financiële en organisatorische ondersteuning van vormingsactiviteiten van derden (bijvoorbeeld de jaarlijkse literaire vertaaldagen) om samenwerking met andere dienstverleners (bijvoorbeeld Infosessies met het Kunstenloket) of om een geheel van vormings- en bijscholingsinitiatieven voor een specifieke doelgroep (bijvoorbeeld de activiteiten van het Steunpunt Literaire Vertalingen).

1.9.1. Cursussen literair vertalen

(Steunpunt Literair Vertalen)(zie ook 5.4)

Aanvullend op de financiële middelen die het steunpunt ontvangt van de Nederlandse Taalunie, dragen de Fondsen (vFL, NLPVF en NFVDL) bij voor specifieke programma's en initiatieven die mee op hun initiatief genomen worden.

In 2005 gold dit voor de vervolgcursussen:

- vervolgcursus Zweeds en Noors naar het Nederlands
- vervolgcursus Engels naar het Nederlands

1.9.2. Mentoraten

Beginnende vertalers kunnen voor een vertaalproject begeleiding aanvragen door een ervaren literair vertaler. De inhoud van het mentoraat wordt vastgelegd in een overeenkomst en opgevolgd door het steunpunt. De Fondsen betalen mee aan de kosten van de mentor. In 2005 werd volgend mentoraat afgerond:

vertaler: Axel Vandevenne; mentor: Bertie van der Meij

vertaalproject: *Den Vidunderliga kärlekens historia* van Carl-Johan Vallgren

Om een eerste vertaalproject in boekvorm te realiseren werd in 2004 aan beginnende Vlaamse vertalers de kans geboden om onder begeleiding van een ervaren mentor een vertaling te realiseren voor een Vlaamse uitgeverij. Het vFL vergoedde de vertaler en de mentor. In 2005 werden twee projecten afgewerkt:

vertaler: Daan Pieters; mentor: Maarten Steenmeijer

vertaalproject: *Tranvia a la Malvarossa* van Manuel Vicent

uitgever: Houtekiet

vertaler: Gwen Suys; mentor: Jan Van Coillie

vertaalproject: *Jennys Pferdesommer* van Nina Schindler

uitgever: Davidsfonds/Infodok

vFL-bijdrage: € 1.431,88

1.9.3. Literaire vertaaldagen

Oorspronkelijk opgezet als een eerder informele ontmoetingsactiviteit door de werkgroep vertalers van de Nederlandse vvl, zijn die vertaaldagen intussen uitgegroeid tot een druk bijgewoonde bijscholingsactiviteit voor professionele literaire vertalers in Vlaanderen en Nederland. Tijdens de eerste dag wordt een actueel thema uit de vertalerspraktijk uitgespit in plenaire sessies met specialisten, de tweede dag kunnen in workshops vertaalproblemen en -oplossingen geconfronteerd worden met collega-vertalers.

Het vvl participeert actief aan de voorbereiding van het programma door de inzet van Chris Van de Poel en Tom Van de Voorde, aan de bekendmaking aan de Vlaamse vertalers en door een financiële bijdrage aan de organisatie.

De directe bijdrage van het vvl in 2005 was € 2649,89.

1.9.4. Postacademisch programma 'Vertalen op Europees niveau'

Een vervolmakingsprogramma van de faculteit Letteren van de Kuleuven dat in zes inleidende sessies en acht praktijkseminaries vertalen van fictie behandelt. Het vvl subsidieert de deelnemers die het certificaat behalen door betaling van de helft van het inschrijvingsbedrag. In 2004-2005 behaalden 12 van de 16 deelnemers het certificaat en werd een subsidie toegekend van totaal € 2.160,00.

1.9.5. Workshop Toneelschrijven *mightysocietypreview*

De toneelauteurs Eric de Vroedt, Paul Pourveur, Marijke Schermer en Ivan Vrambout gaven op 1 september tijdens het Theaterfestival in Brussel een kijkje in de keuken van het schrijven van toneelteksten. Deze presentatie, met als titel *mightysocietypreview*, vond plaats in het kader van de uitreiking van de *Taalunie Toneelschrijfprijs* en werd georganiseerd in samenwerking met de Nederlandse Taalunie en het Theater Instituut Nederland.

De vier toneelschrijvers die in hun werk regelmatig politieke of maatschappelijke thema's behandelen namen de aanwezigen mee naar het leukste onderdeel van het schrijfproces: de researchfase. Zij vertelden uitgebreid hoe zij hun onderzoek voor het schrijfproces verrichten, toonden hun meest inspirerende videofragmenten en websites en lazen hun spannendste citaten en artikelen. Daarnaast had elke toneelschrijver een 'blind date' met een deskundige (Philippe Van Parijs, Guido Pennings, Sami Zemni en Laurence Rassel), waarmee zij een gesprek over toneelschrijven en de thematiek van hun werk-in-voorbereiding aanknoopten.

1.10. Projecten

De dynamiek in het letterenveld leidt tot nieuwe waardevolle initiatieven die niet onder een van de bestaande subsidieregelingen te catalogeren zijn. Dat varieert van experimentele voorstellen tot onderzoeksthema's, van eenmalige activiteiten tot uitzonderlijke plannen die een nieuw facet, doelgroep of publiek uit de literaire sector beogen. Het Fondsbestuur kan een eenmalige subsidie toekennen om deze dynamiek te ondersteunen en eventueel in een volgende fase tot een wederkerende activiteit of een vaste organisatiestructuur uit te groeien.

De voorstellen kunnen worden aangebracht door het Dagelijks Bestuur, de bestuursleden, het Fondssecretariaat of de Adviescommissies. Na goedkeuring van het project door het Fondsbestuur gebeurt de inhoudelijke opvolging door het secretariaat in overleg met de betrokken Adviescommissie, het Fondsbestuur of het Beslissingscollege voor commissieoverschrijdende thema's.

Op de begroting wordt jaarlijks een totaalbedrag ingeschreven voor projecten.

In 2005 werden onderstaande initiatieven als project goedgekeurd en in uitvoering gesteld. Bevestigde projecten die in de vorige jaren zijn opgestart werden verder opgevolgd en/of afgerond.

1.10.1. Secretariaat Koepel van Vlaamse Auteursverenigingen

In 2004 werd een overeenkomst afgesloten met het kVA-bestuur om de start van een verenigingssecretariaat mogelijk te maken. Daarin werden ook de evaluatiepunten vastgelegd voor eventuele verdere subsidiëring samen met het principe van inbreng van eigen middelen door de Koepel en/of de deelorganisaties. De startsubsidie bedroeg € 25.000,00 (budget 2004) en een werkingstoelage van € 10.000,00 (budget 2004).

De evaluatie van de feitelijke kVA-werking en de resultaten van de bevraging bij auteurs en vertalers hebben geleid tot de oprichting door het vFL van een werkgroep die de haalbaarheid onderzoekt van een representatieve overkoepelende beroepsvereniging van auteurs. Beslist werd de subsidiëring van de kVA stop te zetten en alleen nog een overbruggingsom uit te betalen om het personeelslid in vooropzeg te kunnen plaatsen.

Budget: € 4.500,00

1.10.2. Enquête en werkgroep auteursvereniging

Door de behoefte aan specialisering en professionalisering ontstonden er in Vlaanderen acht verenigingen voor auteurs in de brede betekenis. Om een efficiënte, actuele en zo breed mogelijk gedragen auteursvereniging mogelijk te maken werd gezocht naar een duurzame oplossing. Na grondig overleg tussen de voorzitter van de Koepel van Vlaamse Auteursverenigingen en het vFL kreeg Erik Vlaminck, auteur en directeur van de Schrijfacademie Antwerpen, de opdracht auteurs en relevante partijen – stakeholders – uit het literaire veld in Vlaanderen te bevragen over hun verwachtingen

ten aanzien van de opdracht en het organisatiemodel voor een belangenvereniging van auteurs, illustratoren en vertalers. Op basis van het onderzoeksrapport besliste het Fondsbestuur een werkgroep in te stellen die een blauwdruk moest uittekenen voor een volledige nieuwe vereniging van auteurs. De vereniging moet een aanspreekpunt worden voor auteurs van alle literaire genres, representatief zijn, een bestuur hebben dat met autoriteit in naam van haar leden kan optreden, professioneel bemand (secretariaat en bestuur) en een maximale samenwerking met de literaire actoren nastreven. Hoofdoopdrachten zijn facilitaire en artistieke ondersteuning, collectieve belangenbehartiging en maatschappelijke erkenning van het auteurschap. Kernvraag voor de werkgroep is de haalbaarheid, het draagvlak en de slaagkansen van deze vereniging na te gaan.

Eric Anthonis nam het voorzitterschap van de werkgroep met als vaste leden Tom Naegels, Ingrid Vanderveken en Hilde Keteleer. Zij betrokken tientallen auteurs bij hun besprekingen. Om gezondheidsredenen moest Eric Anthonis afhaken en werd hij eind 2005 vervangen door Jos Geysels.

Budget: € 8.200,00

1.10.3. Theaterfestival Avignon

Jan Fabre werd in 2004 aangesteld als curator van de 59ste editie van het internationaal vermaarde podiumkunstenfestival van Avignon. Het vFL was zich ten volle bewust van de unieke mogelijkheden van dit curatorschap om de hedendaagse Vlaamse toneelauteurs onder de aandacht te brengen van een Europees vakpubliek. Het vFL kwam met het voorstel een lezingencyclus uit te werken van Vlaamse en Waalse toneelteksten, in samenwerking met de festivaldirectie en Jan Fabre.

De lezingencyclus, die opgenomen werd in het officiële festivalprogramma, toonde op vijf opeenvolgende middagen het werk van drie auteurs aan het publiek; 's avonds werd het werk van één van hen integraal gebracht in een geënceneerde lezing.

Het Festival investeerde in de organisatie, coördinatie en omkadering, het opleidingsinstituut l'ERAC (l'Ecole Régionale d'Acteurs de Cannes) in de kosten van de acteurs. Aangezien het om een Belgische lezingenreeks ging, werden ook 'Belgische partners' bij de ontwikkeling van het project betrokken: Promotion des Lettres (Franstalige Gemeenschap) en de beheersvennootschappen SACD en Sabam.

De Adviescommissie theaterliteratuur droeg volgende auteurs voor, de selectie van de tekst gebeurde in overleg met de betrokken auteurs. Stefan Hertmans (*Mind the gap*), Peter Verhelst (*Richard III*), Tom Lanoye (*Fort Europa*), Jan Fabre (*Ik ben een fout*), Jeroen Olyslaegers (*Mood on the go*), Hugo Claus (*Thyestes*), Josse De Pauw (*WEG*), Filip Vanluchene (*Risquons-tout*), Rudi Bekaert (*Ja ja maar nee nee*).

Het vFL liet voor dit project fragmenten vertalen met het oog op de tekstselectie door de festivaldirectie. Deze vertalingen werden tevens gebruikt voor factsheets en voor de databank Nederlandstalig toneel van het Theater Instituut Nederland.

Maison Antoine Vitez, *Centre International de la traduction théâtrale* in Montpellier vertaalde drie integrale teksten uit het Nederlands in het Frans.

Budget: Het Festival en ERAC investeerden € 50.000,00 in dit project. Het vFL bracht een projectsubsidie in van € 14.000,00.

1.10.4. Standbeeld Gerard Walschap

vOKA Antwerpen nam het initiatief een standbeeld op te richten van Gerard Walschap naar een ontwerp van Wilfried Pas. Bij Antwerpse bedrijven werden sponsorgelden verzameld via de verkoop van schaalmodellen van het monument. Het vFL is een van de 20 sponsors.

Budget: € 3.200,00

1.10.5. Kwaliteitsverbetering beoordelingen

Het vFL doet geregeld een beroep op externe beoordelaars in het kader van de voorbereiding van beslissingen in concrete dossiers. Om de beoordeling zo gefundeerd en genuanceerd mogelijk te maken, werd in overleg met het NFVDL het rapporteringsformulier herzien en uitgebreid en werd de honorering van de beoordelaars aangepast. In 2005 werden meer dan 350 rapporten opgevraagd.

Budget: € 7.000,00

1.10.6. Project illustratorenboek

Het vFL koos ervoor om bij de illustratoren tentoonstelling geen traditionele catalogus te maken, maar een breed gedocumenteerd boek met o.a. een historische situering, portretten van de individuele illustratoren en een vergelijking met de Vlaamse schilderkunst. Marita Vermeulen zorgde voor de boeiende tekst. In een open aanbesteding werd de Nederlandstalige editie toegewezen aan uitgeverij Lannoo. Het vFL zorgde voor een Engelstalige editie bedoeld voor internationale prospectie. Canon Cultuurel participeerde aan het project en nam 500 exemplaren af van het boek, aan te vullen met een didactische brochure.

Budget: € 9.500,00 – voor een anderstalige editie wordt € 5.000,00 extra gereserveerd.

1.10.7. Project illustratoren tentoonstelling

In 2004 werd een project opgestart op aanzet van het NCJ rond toonaangevende Vlaamse illustratoren van kinder- en jeugdboeken. Het concept werd uitgewerkt en eerste contacten werden gelegd. Bedoeling van de tentoonstelling was een representatieve selectie samen te stellen van Vlaamse illustratoren om deze te tonen in het buitenland aan professionelen uit de prentenboekenwereld (uitgevers, critici, onderzoekers, docenten...). Een eerste selectie was in 2005 al te zien in het Literair Museum in Hasselt en de Drukkerij in het Nederlandse Middelburg. De prospectie naar relevante internationale toonplekken werd voortgezet en eerste reservaties werden geboekt. Voor de organisatoren werd een begeleidend programma uitgewerkt van workshops, presentaties en masterclasses. Extra aandacht en inspanning gingen naar de voorbereidingen en organisatie van de internationale première op de kinderboekenbeurs van Bologna.

Budget: € 12.500,00 – een aanvullende voorziening van € 5.000,00 voor het randprogramma in 2006.

1.10.8. Portaal site Vlaamse Jeugdliteratuur

De portaal site Vlaamse Jeugdliteratuur, beheerd door Villa Kakelbont / NCJ, bevat een selectie uit het dagelijkse nieuws m.b.t. jeugdliteratuur, auteurs, illustratoren en uitgeverijen, nationaal en internationaal. Het vfl cofinanciert de redactiekosten voor dit luik samen met Stichting Lezen Vlaanderen. Willy Schuyesmans ontvangt een beurs voor de informatievergaring.

Budget: € 6.600,00

1.10.9. Info Letteren

Het vfl organiseerde in samenwerking met het Kunstenloket in Leuven en op de Antwerpse Boekenbeurs twee infodagen over administratieve en juridische aspecten van het auteurschap. Drie specialisten verzorgden een inleiding op de thema's: auteursrecht en auteurscontracten; fiscaliteit en btw; sociaal statuut van de auteur. Aansluitend konden de aanwezigen hun specifieke vragen voorleggen. De sessies werden door ruim 100 geïnteresseerden gevolgd.

Budget: € 2.000,00

1.10.10. Verhuizing NCJ/Villa Kakelbont

In de loop van 2006 zal NCJ verhuizen naar een nieuwe locatie. Om de eigen boekencollectie van primaire en secundaire literatuur over kinder- en jeugdliteratuur optimaal te kunnen presenteren is een extra investering in een bibliotheekruimte nodig met aangepast meubilair en extra ICT-materiaal.

Budget: € 29.000,00 (vast te leggen na indienen van een definitieve begroting)

1.10.11. Enquête literaire tijdschriften

Het vfl zet een lezersenquête op om het profiel, leesgedrag, receptie en verwachtingen van de lezers van literaire tijdschriften te leren kennen. Alle door het vfl gesubsidieerde literaire tijdschriften leggen in hun laatste nummer van 2005 of eerste nummer van 2006 een enquêteformulier in.

Budget: € 4.000,00

1.10.12. Doorlopende projecten

Hotel Dramatik

Interactieve website voor toneelschrijvers, theatermakers en publiek.

Budget: € 13.000,00

Antwerp World Book Capital 2004

Afronding van de publicatiereeks *ABC van letters*; auteursluik van de slotmanifestatie; deelproject *Staten generaal van het boek*.

Budget: € 13.000,00

AMVC-Letterenhuis

Vernieuwing van de presentatie van de vaste collectie.

Budget: € 13.000,00

Presentatie Vlaamse literatuur in Wallonië

(zie ook 1.5.4 Buitenlandse manifestaties)

Budget: € 9.000,00

Beginnende Vlaamse vertalers

(zie ook 1.9 Deskundigheidsbevordering)

Budget: € 3.000,00

Striptentoonstelling

(zie ook 4.5.5 Buitenland)

Budget: € 3.000,00

2. Financieel overzicht

2.1. Beschikbare middelen

De dotatie 2005 bedroeg in totaal € 3.728.000,00. Er was geen overgedragen overschot van vorige boekjaren. De betalingsruimte bedroeg dus in totaal € 3.728.000,00. Op de huurwaarborg werd een opbrengst aan intrest van € 173,29 geboekt. Operationele opbrengsten werden geboekt voor een bedrag van € 2.077,69 uit de verkoop van afgeschreven ICT-materiaal en overtollige boeken. Per 31 december 2005 was er een vordering van € 46.651,25 op het NFVDL vanuit cofinanciering werkbeurzen auteurs en projectbeurzen vertalers.

2.2. Aangegane verbintenissen.

De meeste subsidieregelingen van het vfl houden een gefaseerde uitbetaling in, gelijklopend met de uitvoering van het gesubsidieerde dossier. In 2005 werden engagementen aangegaan voor een totaalbedrag van € 2.945.000,00 (€ 2.831.000,00 aan subsidieregelingen; € 114.000,00 aan projecten). Op de aangegane nieuwe subsidieverplichtingen en de opgestarte projecten in 2005 werd € 2.505.000,00 of 85 % uitbetaald. De openstaande schuld aan aangegane engagementen in 2005 en vorige jaren in het kader van subsidieregelingen en projecten is eind december met € 86.219,00 gedaald tot € 525.540,00. Zeven procent van deze openstaande engagementen of een bedrag van € 39.265,00 hebben betrekking op beslissingen van 2000 en 2001.

2.3. Betalingen

Subsidieregelingen

Over de in 2005 aangegane engagementen voor subsidiëring werd € 2.448.700,00 uitbetaald (zie 2.4. Details). Voor subsidie-engagementen aangegaan in 2004 en vroeger met betalingsverplichtingen gespreid in de tijd werd in 2005 in totaal € 254.300,00 uitbetaald. Op subsidieverplichtingen van 2006 is een voorschot van € 135.564,00 uitbetaald in 2005.

Projecten

Voor meerjarige projecten opgestart in 2005 werd in totaal € 57.400,00 uitbetaald. Op doorlopende projecten uit 2004 en vroegere jaren werd in 2005 voor een bedrag van € 111.500,00 uitbetaald.

Werkingskosten

Aan werkingskosten werd € 708.800,00 betaald (€ 488.128,00 aan personeelskosten; € 220.672,00 aan overige kosten en diensten). Een bedrag van € 10.233,00 aan vooraf betaalde personeelskosten en € 2.815,00 aan vooraf betaalde werkingskosten is hierin inbegrepen.

Het totaal aan afschrijvingen bedroeg € 27.163,00. De voorziening vakantiegeld werd ongewijzigd behouden op € 47.105,00.

Investerings

In ICT en kopieermachine werd € 29.600,00 geïnvesteerd.

2.4. Details subsidies en projecten

Subsidieregeling	Aangegane verplichtingen in 2005	Betalingen op aangegane verplichtingen in 2005	Betalingen op aangegane verplichtingen tot 2004
Werkbeurzen auteurs	€ 624.000,00	€ 620.000,00	€ 9.000,00
Gemeenschappelijke regelingen NFVDL	€ 82.000,00	€ 53.000,00	€ 47.000,00
Projectbeurzen vertalers	€ 111.000,00	€ 108.000,00	€ 9.000,00
Literaire tijdschriften	€ 290.000,00	€ 252.000,00	€ 27.000,00
Productiesubsidies	€ 66.000,00	€ 1.000,00	€ 43.000,00
Focuspunten	€ 992.000,00	€ 892.000,00	€ 81.000,00
Literaire manifestaties	€ 178.000,00	€ 153.000,00	€ 10.000,00
Buitenlandwerking	€ 238.000,00	€ 147.000,00	€ 28.000,00
Literaire verenigingen	€ 59.000,00	€ 52.000,00	€ 2.000,00
Strips	€ 89.000,00	€ 80.000,00	-/- € 2.000,00
Overige subsidieregelingen	€ 102.000,00	€ 91.000,00	
TOTAAL	€ 2.830.000,00	€ 2.449.000,00	€ 254.000,00

Overzicht projecten	Aangegane verplichting in 2005	Betalingen op aangegane verplichtingen in 2005	Betalingen op aangegane verplichtingen tot 2004
Auteurssecretariaat KVA	€ 5.000,00	€ 5.000,00	
Hotel Dramatik			€ 13.000,00
Distributie literaire tijdschriften	€ 4.000,00	€ 4.000,00	
Avignon	€ 14.000,00	€ 14.000,00	
Onderzoek auteursvereniging	€ 7.000,00	€ 7.000,00	
Illustratorententoon- stelling	€ 13.000,00		8
Illustratorenboek	€ 9.000,00		
Sponsoring standbeeld Gerard Walschap			€ 3.000,00
Kwaliteitsverbetering vertalingen			€ 7.000,00

Beginnende vertalers	€ 3.000,00
Striptentoonstelling	€ 3.000,00
Antwerp World Book Capital 2004	€ 13.000,00
AMVC vernieuwing vaste collectie	€ 13.000,00
Deskundigheids- bevordering	€ 6.000,00
Infosessies sociaal statuut	€ 2.000,00
Recuperatie project CD-ROM vsj	-/- € 3.000,00
Presentatie buitenland: Wallonië en Brussel	€ 9.000,00
Enquête literaire tijdschriften	€ 4.000,00
Illustratoren- tentoon- stelling extra Bologna 2006	€ 5.000,00
Verhuis NCJ/Villa Kakelbont	€ 29.000,00
Engelse editie Illustratorenboek <i>Buiten de Lijntjes Gekleurd</i>	€ 4.000,00

3. Organisatorisch kader

3.1. Bestuurs- en adviesorganen

3.1.1. Adviescommissies

Acht Adviescommissies brengen advies uit over ingediende subsidieaanvragen, elk binnen hun specifieke werkterrein. Een Adviescommissie bestaat uit vier leden en een voorzitter. Zij worden bijgestaan door een stafmedewerker van het Fondssecretariaat zonder stemrecht. De voorzitter is tevens lid van het Beslissingscollege. Het Fondsbestuur benoemt de commissieleden voor een termijn van maximum vier jaar.

Namen met een asterisk* zetelen sinds 2005 in een bestuurs- of adviesorgaan van het VFL; namen met een hekje # zijn commissie- of bestuursleden van wie het mandaat per einde december 2005 stopt omdat ze de maximale vier jaar hebben meegewerkt of omwille van ontslag om tijdsredenen.

Adviescommissie Proza

Voorzitter: Dirk De Geest

Leden: Jos Borré, Hilde Proot#, Geert Swaenepoel*, Aagje Swinnen*

Jos Borré (°1948) volgde geruime tijd de Nederlandse en Vlaamse literatuur als recensent van *De Morgen*. Hij schreef ook voor o.m. het *NieuwWereldtijdschrift* en *Ons Erfdeel*. Van 1994 tot 1998 was hij hoofdredacteur van het literaire tijdschrift *De Vlaamse Gids*. Momenteel werkt hij aan de biografie van Gerard Walschap.

Dirk De Geest (°1957) is werkzaam aan de KU Leuven, waar hij moderne Nederlandse letterkunde en algemene literatuurwetenschap doceert. Bovenal is hij een gepassioneerde lezer. Over die complexe ervaring met twintigste-eeuwse literatuur in Nederland en Vlaanderen publiceert hij in diverse tijdschriften.

Hilde Proot (°1956) was redactielid van het literaire tijdschrift *Deus ex Machina*. In die hoedanigheid was zij verantwoordelijk voor het Vlaamse proza en volgde zij er in het bijzonder de Vlaamse debutanten op. Later recenseerde ze buitenlandse literatuur voor de *Standaard der Letteren*.

Geert Swaenepoel (°1953) is als bibliothecaris verbonden aan de lerarenopleiding van de Karel de Grote-Hogeschool in Antwerpen. Hij recenseert voor *De Leeswolf*, is redactiesecretaris van *ZL* en verantwoordelijk voor de rubriek 'Bibliotheek' in *Kunsttijdschrift Vlaanderen*.

Aagje Swinnen (°1976) is docent literatuurwetenschappen aan het Departement Architectuur en Beeldende kunst van de Provinciale Hogeschool Limburg en gast-professor aan het Departement Architectuur, Audiovisuele en Beeldende kunst van de Academie Gent. Ze schreef een proefschrift over de 'vrouwelijke' Bildungsroman in de moderne Nederlandse literatuur.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde na uitgebreid overleg over de werkbeurzen voor proza-auteurs, gaf inhoudelijk advies over de aanvragen voor productiesubsidies proza en sprak zich ook uit over de reisbeursaanvragen van proza-auteurs. De commissieleiden stelden schriftelijke beoordelingsrapporten op voor aanvragen in het kader van de regeling stimuleringsbeurzen voor literaire debuten uit Vlaanderen en Nederland.

De Adviescommissie proza vergaderde vier keer in 2005.

Adviescommissie Poëzie en Essay

Voorzitter: Hugo Brems*

Leden: Anne Decelle*, Jan Robert#, Erik Spinoy*, Stefan Van den Bossche

Hugo Brems (° 1944) is hoogleraar moderne Nederlandse letterkunde aan de KULeuven en de KU Brussel. Hij is redacteur van *DWB* en van het *Kritisch Lexicon van de moderne Nederlandse literatuur*. Hij schreef over poëzie voor diverse kranten en tijdschriften en publiceerde begin 2006 *Altijd weer die vogels die nesten beginnen*, een geschiedenis van de Nederlandse literatuur sinds 1945.

Anne Decelle (° 1979) is wetenschappelijk medewerker aan de onderzoekseenheid Nederlandse literatuur van de KULeuven. Ze publiceert vooral over hedendaagse poëzie en werkt aan een proefschrift over het oeuvre van Stefan Hertmans.

Jan Robert (° 1958) werkte als editeur bij het Constantijn Huygens Instituut en als consulent literair erfgoed in het AMVC-Letterenhuis. Hij schreef recensies voor de *Standaard der Letteren* en is redacteur van het Letterenhuistijdschrift *Zuurvrij*. Momenteel werkzaam als projectcoördinator voor de Antwerpse musea.

Erik Spinoy (° 1960) is docent Nederlandse letterkunde aan de Universiteit van Luik. Hij is tevens dichter, essayist en redacteur van het tijdschrift *freespace Nieuw Zuid*. In de voorbije jaren publiceerde hij de dichtbundels *Boze wolven* (2002) en *L* (2004).

Stefan van den Bossche (° 1962) is redacteur van *ZL* en adjunct-hoofdredacteur van *Kunsttijdschrift Vlaanderen*. Hij promoveerde in 2005 aan de Vrije Universiteit Amsterdam op een studie over leven en werk van de dichter Jan van Nijlen. Hij is directeur van het Studiecentrum Maurice Roelants van de KU Brussel en doceert moderne letterkunde aan de Bibliotheekschool Leuven.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de werkbeurzen voor dichters en essayisten, gaf inhoudelijk advies over de productiesubsidies poëzie en essay en sprak zich ook uit over de reisbeurzenaanvragen van dichters en essayisten. De Adviescommissieleden stelden beoordelingsrapporten op voor aanvragen in het kader van de regeling stimuleringsbeurzen voor literaire debuten uit Vlaanderen en Nederland.

De Adviescommissie poëzie en essay vergaderde twee keer in 2005.

Adviescommissie theaterliteratuur

Voorzitter: Arthur Sonnen*

Leden: Paul De Bruyne, Matthias Dusesoi*, Marianne Van Kerkhoven##*,

Els Van Steenberghe*

Paul De Bruyne (°1955) is docent Cultuurwetenschappen in Maastricht en docent Regie in Brussel. Hij maakte een theaterbewerking van Frank Westermans *De graanrepubliek* en schrijft voor *Etcetera*.

Matthias Dusesoi (°1972) studeerde Germaanse talen in Brussel en Antwerpen. Hij werkte als dramaturg in Berlijn voor o.a. Sacha Walz (*Körper*) en Luc Perceval (*Slachten*) en bij de KVS/de bottelarij. Sinds 2005 werkt hij als dramaturg en coördinator van de publiekswerking bij NTGent.

Arthur Sonnen (°1946) studeerde neerlandistiek en theaterwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. Hij was jarenlang hoofd toneelprogrammering bij het Holland Festival en is sinds 1986 directeur van Het Nederlands-Vlaams Theaterfestival. Hij is docent dramaturgie aan de Toneelacademie van Maastricht.

Marianne Van Kerkhoven (°1946) studeerde Germaanse Filologie aan de v.u.brussel. Ze is al twintig jaar dramaturge bij het Kaaitheater. Sinds 2000 verzorgt ze ook de dramaturgie voor Josse De Pauw en Het Net. Tevens was ze oprichtster en redactielid van *Etcetera*. Ze publiceerde *Van het kijken en van het schrijven. Teksten over theater* (2002).

Els Van Steenberghe (°1977) bereidt een proefschrift voor over de ontwikkeling van het kindbeeld op de scène aan de Universiteit Gent. Daarnaast is ze freelance dramaturge voor Jongeren theater *fABULEUS*, Toneelgroep *NUNC* en Wouter Deprez. Ze publiceert over (jeugd)theater in o.a. *De Leeswelp*, *Theater & Educatie* en *Documenta*.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de werkbeurzen voor theaterauteurs en voor het eerst over de vertaalsubsidieaanvragen theater. Op vraag van de andere adviescommissies werd een preadvies uitgebracht over de werking van *Schrijverspodium* en het elektronische *TijdSchrift*.

De Adviescommissie theaterliteratuur vergaderde vijf keer in 2005.

Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur

Voorzitter: Marita Vermeulen#

Leden: Vanessa Joosen*, Jürgen Peeters*, Jan Smeekens#, Greet Spaepen#

Vanessa Joosen (°1977) behaalde een diploma Germaanse talen aan de Universiteit Antwerpen en een MA in Children's Literature aan de Universiteit van Roehampton. Aan de UA doceert ze jeugdliteratuur en schrijft ze een proefschrift over sprookjesbewerkingen. Daarnaast recenseert ze jeugdboeken voor *De Standaard*.

Jürgen Peeters (°1981) studeerde Germaanse talen aan de Universiteit Antwerpen. Momenteel is hij leerkracht Nederlands-Duits aan een middelbare school en recenseert hij jeugdliteratuur voor *De Leeswelp*.

Jan Smeekens (°1945) is onderwijzer en recensent jeugdliteratuur voor de *Provinciale Zeeuwse Courant*. Hij is medesamensteller van *Van Aap tot Zip*, stelde selecties samen voor tentoonstellingen met hedendaagse illustratiekunst, maakte deel uit van verschillende literaire jury's in Vlaanderen en Nederland en is voorzitter van de Gouden Zoenjury.

Greet Spaepen (°1959) was tot oktober 2005 directrice van NCJ/Villa Kakelbont. Voorheen was zij werkzaam als redacteur en vertaler.

Marita Vermeulen (°1960) was jarenlang hoofdredacteur van het vaktijdschrift over jeugdliteratuur *De Leeswelp* en recensente voor de *Standaard der Letteren*. In november 2005 ging ze aan de slag als uitgever bij De Eenhoorn.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de werkbeurzen voor kinder- en jeugdauteurs en gaf inhoudelijk advies over de productiesubsidies kinder- en jeugdliteratuur. De Adviescommissieleden stelden beoordelingsrapporten op voor aanvragen in het kader van de regeling stimuleringsbeurzen voor literaire debuten uit Vlaanderen en Nederland.

De Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur vergaderde drie keer in 2005.

Adviescommissie strips

Voorzitter: Ferry Van Vosselen#

Leden: Willem Degraeve*, Erika Raven*, Linda Torfs, Patrick Van Gompel#

Willem De Graeve (°1975) studeerde Romaanse talen aan de Universiteit Gent. Van kindsbeen af gefascineerd door strips koos hij als thema voor zijn eindejaarsverhandeling de literaire analyse van een stripverhaal: *De Poorten van de hel* (Lefranc) door Jacques Martin. Hij werkt sinds 1999 in het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal als adjunct-directeur en verantwoordelijke voor Public Relations.

Erika Raven (°1963) is actief als striptekenaar en -scenarist. Bijkomend actief met het schrijven van romans, schilderen, uitgeven van eigen boeken, digitale opmaak en webdesign. Co-oprichter van de site www.stripvacature.tk met een informatieluik dat wegwijs maakt in de officiële procedures voor starters.

Linda Torfs (°1966) is al 25 jaar zaakvoerder van een stripspecialzaak in Antwerpen. Ze is organisator van tentoonstellingen, workshops en evenementen rond het beeldverhaal. Ze houdt de vinger aan de pols van de evoluties in de stripwereld en volgt zowel het commerciële aanbod, de grafische evoluties als het jong artistiek talent.

Patrick Van Gompel (°1957) is journalist bij VTM. Hij was 20 jaar lang bezieler van De Stripgidsdagen in Turnhout. Hij zetelt in de jury's van de Bronzen Adhemar Prijs voor strips en de Hercule Poirot Prijs voor thrillers. Samen met Ad Hendrickx schreef hij in 1995 het boek *Strips Aha! De Wereld van het Beeldverhaal*.

Ferry Van Vosselen (°1944) is al meer dan 35 jaar professioneel stripauteur. Hij is docent striptekenen aan het Sint-Lucas Instituut in Gent. Daarnaast is hij ondervoorzitter van de raad van bestuur van het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal. In 1997 ontving hij een Bronzen Adhemar.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de werkbeurzen voor stripauteurs, gaf inhoudelijk advies over de productiesubsidies strips en sprak zich ook uit over de reisbeursaanvragen van stripauteurs. Voorts adviseerde de Adviescommissie over de subsidieaanvragen voor stripmanifestaties en striptijdschriften.

De Adviescommissie strips vergaderde vier keer in 2005.

Adviescommissie tijdschriften

Voorzitter: Dietlinde Willockx

Leden: Leen Boereboom*, Elke Brems*, Tom Toremans, Erik Vissers# (tot juni), Stijn Geudens* (vanaf juli)

Leen Boereboom (°1948) is al dertig jaar hoofdredactrice van *Muziek&Woord*, het cultureel maandblad van Klara (VRT). Ze maakt deel uit van de Raad van Bestuur van CELT, de Vereniging van Culturele en Literaire Tijdschriften in Vlaanderen.

Elke Brems (°1971) werkt als postdoctoraal onderzoeker van het FWO aan de vakgroep Nederlandse literatuurstudie van de KULeuven aan een project over Vlaams proza na 1970. Zij is geïnteresseerd in alles wat er in Vlaanderen rond en in de literatuur gebeurt en daarvoor zijn literaire tijdschriften de beste antenne.

Stijn Geudens (°1971) studeerde geschiedenis aan de universiteiten van Antwerpen en Gent. Hij is redactiesecretaris van het maandblad *Streven* waarvoor hij ook geregeld schrijft.

Tom Toremans (°1973) is assistent Algemene literatuurwetenschap en Engelse literatuur aan de KUBrussel. Hij publiceert over en vertaalt hedendaagse Britse literatuur. Als medeoprichter van het CELV (Centrum voor Engelstalige literatuur in Nederlandse vertaling) bestudeert hij de vertaling en receptie van Engelstalige auteurs in het Nederlandse taalgebied. Zijn interesse gaat bovendien uit naar de verhouding tussen literatuur en politiek.

Erik Vissers (°1962) schrijft voor de *Standaard der Letteren* en doceert aan EHSAL (Europese Hogeschool Brussel). Hij nam per 1 juli afscheid van de Adviescommissie tijdschriften.

Dietlinde Willockx (°1975) werkt als assistent Moderne Nederlandse Literatuur aan de Universiteit Antwerpen. In die en in andere hoedanigheden houdt zij zich vooral bezig met poëzie en essay uit heden en verleden.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de subsidieaanvragen voor literaire tijdschriften en schreef het jaarlijkse Tijdschriftenrapport op basis van de jaargang 2004. Zij overlegde met de raad van bestuur van de vzw Culturele en Literaire Tijdschriften over collectieve distributie en promotie en bereidde het Tijdschriftenforum voor.

De Adviescommissie tijdschriften vergaderde vier keer in 2005.

Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten

Voorzitter: Rik Vandecaveye#

Leden: Silvie Moors, Max Temmerman, Guido Vereecke, Roel Verniers

Silvie Moors (°1975) werkte 5 jaar als projectcoördinator bij Villa Kakelbont. Sinds 2002 staat zij in voor pers en communicatie bij Stichting Lezen en coördineert zij er ook diverse leesbevorderingsprojecten voor kinderen en volwassenen.

Max Temmerman (°1975) startte de woordprogrammatie van cc De Kern op, waar hij begon met de productie van literaire voorstellingen. Vervolgens was hij als projectcoördinator betrokken bij ABC2004. Momenteel werkt hij voor de stedelijke dienst Antwerpen Boekenstad.

Rik Vandecaveye (°1956) is oprichter en tot vandaag algemeen coördinator van Kunstencentrum Vooruit in Gent. Daarnaast is hij als zelfstandig adviseur betrokken bij diverse culturele projecten in Vlaanderen, vooral op het vlak van logistiek en productie.

Guido Vereecke (°1946) was werkzaam bij het ministerie van Cultuur. Hij was voorzitter van Cultureel Centrum Westrand Dilbeek en jarenlang ook directeur van de Brakke Grond te Amsterdam. Sinds 2002 is hij voorzitter van Creatief Schrijven.

Roel Verniers (°1973) werkt als dramaturg voor Villanella, kunstencentrum voor kinderen en jongeren en schrijft columns voor *Knack*.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de subsidieaanvragen literaire manifestaties. De focuspunten kregen feedback op hun werkingsverslag 2004 en de Adviescommissie formuleerde adviezen m.b.t. het meerjarenplan 2006-2010. Verder adviseerde de Adviescommissie over de subsidieaanvragen van de auteursgenootschappen en de literaire verenigingen en volgde ze het dossier auteursverenigingen op.

De Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten vergaderde negen keer in 2005.

Adviescommissie vertalingen in het Nederlands

Voorzitter: Bert Bultinck

Leden: Erik Derycke, Christophe Declercq, Lisette Keustermans#, Guy Posson*

Bert Bultinck (°1974) doceert aan het Hoger Instituut voor Vertalers en Tolken (Hogeschool Antwerpen). Hij was tot eind 2005 redacteur van het literaire tijdschrift *Yang*, recenseert proza voor *De Morgen* en *Humo* en publiceert regelmatig over literatuur in diverse culturele tijdschriften.

Christophe Declercq (°1971) doceert vertaalkunde aan het Imperial College in Londen. Hij schrijft een proefschrift over *Belgians and translation in Great Britain 1914-1918*. Als vertaler/beoordelaar werkte hij voor verschillende uitgeverijen en organisaties.

Erik Derycke (°1970) werkt als journalist voor computertijdschriften. Daarvoor was hij verbonden aan de afdeling Duitse literatuur van de KU Leuven. Hij publiceerde vertalingen van kortverhalen en poëzie in diverse literaire tijdschriften en bloemlezingen.

Lisette Keustermans (°1941) is docent aan de Universiteit van Amsterdam. Ze geeft onder meer colleges over Scandinavische literatuur en vertalen in en uit het Nederlands. Naast vakliteratuur publiceert ze poëzievertalingen uit het Noors en in/uit het Zweeds, vaak in samenwerking met de betrokken dichter.

Guy Posson (°1939) is ere-algemeen directeur van de Plantijn Hogeschool, maar leidt al dertig jaar een dubbelleven als recensent, voordrachtgever en interviewer voor radio en televisie over Latijns-Amerikaanse literatuur. Hij vertaalde al o.m. Octavio Paz, Juan José Arreola en Roberto Juarroz en heeft projecten op stapel over o.a. de Peruaan Julio Ramón Ribeyro.

Werking en agendapunten

De Adviescommissie adviseerde over de projectwerkbeurzen voor literaire vertalers. Voorts gaf zij advies over de reisbeursaanvragen van vertalers en de projecten in het kader van deskundigheidsbevordering. De Adviescommissieleden stelden beoordelingsrapporten op voor aanvragen in het kader van de regeling stimuleringsubsidies voor debuterende vertalers uit Vlaanderen en Nederland.

De Adviescommissie vertalingen in het Nederlands vergaderde twee keer in 2005.

Werkgroep buitenland

Voorzitter: Gerd Segers

Leden: Daniel De Vin, Frits Niessen

Daniel De Vin (° 1944) is gewoon hoogleraar Duitse literatuur aan de KU Brussel. Hij is organisator van het *Literarischer Treffpunkt*, een literaire lezingenreeks in Brussel rond Duitstalige auteurs. Hij publiceerde over o.a. Bertold Brecht, Max Frisch en Martin Walser.

Frits Niessen (° 1936) is sinds jaar en dag adjunct-hoofdredacteur van *Ons Erfdeel*. Hij was lange tijd kamerlid voor de PVDA bij de Nederlandse Tweede Kamer, bestuurslid van het NLPVF. Is Nederlands voorzitter van de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen Nederland.

Gerd Segers (° 1938) is stichter en hoofdredacteur van het literaire tijdschrift *Revolver*. Jurylid van de tweejaarlijkse Hugues C. Pernathprijs voor poëzie. Van 1993 tot 2005 was hij coördinator van het internationale poëziefestival *Dichters in het Elzenveld*.

Werking en agendapunten

Dankzij het pionierswerk in de jaren 2002 tot 2004 van de Werkgroep Buitenland werden de krachtlijnen van een actief buitenlandbeleid uitgetekend en op basis van de eerste resultaten waar nodig bijgestuurd. Nieuwe regelingen en reglementen werden opgesteld, beleidskeuzes grondig gedocumenteerd en besproken, de dialoog met vertalers, buitenlandse uitgeverijen en de collega's van het NLPVF actief gevoerd. Daarmee werd de noodzakelijke basis gelegd voor een uitvoerend vertalingenbeleid. De beslissingsprocedures werden vereenvoudigd en grotendeels via de mandaatregeling behandeld in het tweewekelijkse interne buitenlandoverleg met de VFL-staf. Een beroep doend op externe expertise van o.a. de leden van de Werkgroep buitenland zullen in de volgende jaren themagewijs buitenlandonderwerpen geëvalueerd en besproken worden tijdens buitenlandfora. Een eerste themasessie is voorzien in het voorjaar 2006.

Gemeenschappelijke Adviescommissies

Er zijn drie gemeenschappelijke adviescommissies voor de behandeling van de gemeenschappelijke regelingen samen met de Stichting Fonds voor de Letteren in Nederland.

Adviescommissie stimuleringsbeurzen literaire auteurs

Voorzitter: Dirk De Geest

Leden: Hugo Brems, Joke Hermsen, Maydo van Marwijk Kooij, Fleur Speet, Marita Vermeulen.

Hugo Brems: zie adviescommissie poëzie en essay

Dirk De Geest: zie adviescommissie proza

Joke Hermsen (°1961) is filosofe en schrijfster. In 2004 verscheen *De profielschets*, een ten dele satirische roman over Hollandse filosofische kringen. Daarnaast is ze hoofdredacteur van het cultuurblad *Boekman*.

Maydo van Marwijk Kooy (°1953) studeerde Scandinavische talen en Sociologie. Beide keuzes schrijft zij toe aan de invloed van Astrid Lindgren. Zij heeft de literaire ontwikkelingen van het kinderboek de laatste tientallen jaren met grote belangstelling gevolgd: als redacteur, literair agent, publicist en vertaler.

Fleur Speet (°1971) schrijft over literatuur voor het *Financieele Dagblad* en is voorzitter van de Anna Bijns Stichting. Daarnaast publiceert ze interviews in *De Morgen*.

Marita Vermeulen: zie adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur

Adviescommissie stimuleringssubsidies literaire vertalers

Voorzitter: Bert Bultinck

Leden: Sjef Houppermans, Arthur Langeveld, Chris van de Poel

Bert Bultinck: zie adviescommissie vertalingen in het Nederlands

Sjef Houppermans (°1950) doceert moderne Franse letterkunde aan de Universiteit Leiden. Zijn voornaamste aandachtsgebied is de twintigste-eeuwse literatuur met speciale aandacht voor auteurs als Proust, Beckett, Roussel en Simon.

Arthur Langeveld (°1947) doceert Russische taal- en letterkunde aan de Universiteit Utrecht. Daarnaast is hij recensent en literair vertaler Russisch, o.a. van Ivan Gontsjarovs *Oblomov* en Nikolaj Gogols *Dode zielen*.

Chris van de Poel (°1961) doceert vertaling aan de Lessius Hogeschool in Antwerpen en publiceerde vertalingen uit het Frans en het Spaans.

Adviescommissie subsidies voor biografieën

Voorzitter: Marita Mathijzen

Leden: Atte Jongstra, Anne Marie Musschoot, Ludo Simons

Anne Marie Musschoot (°1944) is gewoon hoogleraar moderne Nederlandse literatuur en algemene literatuurwetenschap aan de Universiteit Gent. Zij publiceerde vooral over auteurs van het fin de siècle als Cyriel Buysse en Karel van de Woestijne. Samen met A.J. Gelderblom is zij hoofdredacteur van de nieuwe geschiedenis van de Nederlandse literatuur.

Ludo Simons (°1939) was hoogleraar boek- en bibliotheekwetenschap in Antwerpen en Leuven en hoofdbibliothecaris van de Universiteit Antwerpen. Hij was vele jaren redactiesecretaris van *DWB*, van *Literair Akkoord*, *Kritisch Akkoord* en *Dramatisch Akkoord* en redacteur van *Ons Erfdeel*.

Atte Jongstra (°1956) ontving in 1998 de J. Greshoffprijs voor zijn essaybundel *Familieportret* en werd in 1990 genomineerd voor de AKO Literatuurprijs met zijn roman *Psychologie van de zwavel*. In 2003 verscheen bij Querido zijn recentste roman *De tegenhanger*.

Marita Mathijzen (°1944) is hoogleraar moderne Nederlandse letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam, bezorgde *De brieven van De Schoolmeester* (1987) en schreef *Naar de letter. Handboek editiewetenschap* (1995). Voor *De geest van de dichter* (1990) kreeg zij de Multatuli-prijs. In 2004 verscheen *Nederlandse literatuur in de romantiek (1820-1880)*.

3.1.2. Externe beoordelaars

Het vFL doet een beroep op externe beoordelaars voor de evaluatie van de vertaalkwaliteit van aanvragen in het kader van volgende subsidieregelingen: Vertalingen in het Nederlands – Projectbeurzen vertalers, Vertalingen in het Nederlands – Stimuleringssubsidies vertalers, Buitenlandbeleid – Vertalingen uit het Nederlands.

Ook voor de beoordeling van de literaire debuten in het kader van de regeling Stimuleringsbeurzen auteurs worden externe beoordelaars ingeschakeld.

Vertalingen in het Nederlands: Projectbeurzen en/of stimuleringssubsidies

Frank Albers, Marijke Arijs, Jan Baetens, Elke D’hoker, Christof Declercq, Karel Hellemans, Lisette Keustermans, Rob Klinkenberg, Ilse Logie, Tanja Mortelmans, Guy Posson, Mariolein Sabarte Belacortu, R.P.E. Sybesma, Chris Van De Poel, Jan Pieter Van Der Sterre, Han Van Der Vegt, Dirk Van Hulle.

Buitenlandbeleid: Vertalingen uit het Nederlands

Jan Baetens, David Colmer, Widjajanti Dharmowijono, Fernando García De La Banda, Paul Gellings, Patrick Grilli, Th. Gudlaugsson, Per Holmer, Tim Kane, Zofia Klimaszewska, Olga Krijtová, Christiane Kuby, Christian Marcipont, Marlene Müller-Haas, Heleen Sitting, Paul Vincent, Ingrid Wikén Bonde.

Stimuleringsbeurzen auteurs

Lars Bernaerts, Jos Borré, Geert Buelens, Bert Bultinck, Herman De Graef, Christophe Declercq, Lionel Deflo, Sofie Gielis, Mark Insingel, Jan Lensen, Annemie Leysen, Jürgen Peeters, Jurgen Pieters, Koen Rymenants, Tom Sintobin, Jan Smeekens, Geert Swaenepoel, Yves T’sjoen, Els Van De Perre, Tom Van Im Schoot, Eveline Vanfraussen, Pieter Verstraeten, Sven Vitse, Katrien Vloeberghs.

3.1.3. Beslissingscollege

Het Beslissingscollege beoordeelt subsidieaanvragen op basis van het advies van de bevoegde Adviescommissie. Het Beslissingscollege bestaat uit negen leden: de acht voorzitters van de Adviescommissies en een externe voorzitter. Leden van het Beslissingscollege worden benoemd en ontslagen door het Fondsbestuur. Ze hebben een mandaat van vier jaar, dat éénmaal verlengbaar is.

Voorzitter: Marcel De Smedt*

Leden: de voorzitters van de Adviescommissies

Marcel De Smedt (^o1948) is gewoon hoogleraar en campusbibliothecaris aan de KU-leuven. Hij doceert heuristiek, methodologie en editiewetenschap. Zijn wetenschappelijk werk situeert zich vooral op het domein van de teksteditie.

Werking en agendapunten

Het Beslissingscollege beslist over de adviezen van de Adviescommissies. Om belangenconflicten te vermijden wordt bij het begin van elke vergadering de directe en indirecte betrokkenheid van elke aanwezige bij een dossier vastgelegd. Een lid kan nooit deelnemen aan de bespreking en besluitvorming over een aanvraag waarbij hij/zij betrokken is.

Tijdens de vergaderingen van het Beslissingscollege worden tevens de beslissingen van het Fondssecretariaat in het kader van de mandaatregeling overlopen en toegelicht. Het Fondssecretariaat licht tevens dossiers toe die buiten de mandaatregeling vallen, waarna het Beslissingscollege een besluit neemt.

De voorzitter van de betreffende Adviescommissie licht op de vergadering de gemotiveerde adviezen toe door het algemeen beoordelingskader te schetsen en specifieke adviezen in deeldossiers te verduidelijken. De overige leden kunnen de uitgebrachte adviezen bevragen, alternatieven voorstellen en definitief besluiten.

De agenda van het Beslissingscollege bevat af en toe een 'denktankpunt' om de verschillende werkterreinen op elkaar af te stemmen en commissieoverschrijdende thema's vanuit diverse invalshoeken te bespreken. Zo kwamen in 2005 o.a. aan bod: bespreking van het luik 'letteren- en publicatiebeleid' uit de beleidsnota cultuur van Bert Anciaux; werkbeurzen auteurs (VFL) versus projectbeurzen auteurs (NFVDL) – voor- en nadelen van beide systemen; budget 2006 en planning 2006.

Het Beslissingscollege vergaderde zes keer in 2005.

3.1.4. Beroepscommissie

Gemotiveerde bezwaren die tegen adviezen van een Adviescommissie bij het Fondsbestuur werden ingediend, worden behandeld door de Beroepscommissie. Dit gebeurt in samenspraak met de betrokken Adviescommissie.

Voorzitter: Rik Van Gorp*#

Leden: Mark Insingel*, Annemie Leysen*, Bob Van den Broeck*, Raymond Vervliet*

Mark Insingel (°1935) is dichter, romancier, essayist en hoorspelschrijver. Hij publiceerde recent de roman *Hoe hij rolt* (2004) en de dichtbundel *Niets* (2005). In 2007 verschijnt bij het Poëziecentrum in de *Dichters van Nu*-reeks een bloemlezing uit zijn werk.

Annemie Leysen (°1948) is docent Nederlands aan de Lerarenopleiding van de Katholieke Hogeschool Leuven. Ze is recensent jeugdliteratuur voor de boekenbijlage van *De Morgen* en ze publiceert over jeugdliteratuur in diverse tijdschriften. Ze maakt nu en dan deel uit van literaire jury's.

Bob Van den Broeck (°1971) is als jurist werkzaam bij de dienst Integratie van de stad Antwerpen. Hij is tevens verbonden aan het Antwerps Centrum voor Migrantenstudies van de Universiteit Antwerpen.

Rik Van Gorp (°1935) was hoogleraar Europese literatuur en algemene literatuurwetenschap aan de KULeuven. Hij was lid van diverse literaire jury's en commissies en publiceerde vooral over verhaalkunst.

Raymond Vervliet (°1939) is emeritus gewoon hoogleraar in de algemene en vergelijkende literatuurwetenschap aan de Universiteit Gent. Hij schreef diverse boeken en artikelen over de literatuur van het fin de siècle. Hij stelde de historiek op van het tijdschrift *Van Nu en Straks* en schreef een biografie over August Vermeylen.

Werking en agendapunten

Het aangepaste vFL-decreet voorziet in een autonome Beroepscommissie die de inhoudelijke bezwaarschriften behandelt over de beslissingen van het Beslissingscollege. Op vraag van de indiener van het bezwaarschrift kan deze worden gehoord. De behandeling gebeurt op basis van het reglement van de betrokken regeling, het ingediende aanvraagdossier, het advies van de Adviescommissie, de mededelingsbrief met eventueel aanvullende motivering, het gemotiveerde bezwaarschrift, aanvullende gegevens van de commissievoorzitter op het bezwaarschrift. En indien van toepassing het verslag van de hoorzitting.

De Beroepscommissie vergaderde vijf keer in 2005 en evalueerde in de laatste vergadering haar eerste werkjaar. Ze formuleerde voorstellen tot aanpassing van de

beroepsprocedure aan het Fondsbestuur en aanbevelingen aan de Adviescommissies en het Beslissingscollege naar aanleiding van de behandelde dossiers.

De Beroepscommissie beoordeelde in 2005 in totaal achttien bezwaarschriften waarvan zeven met hoorings. In vijf dossiers werd de beslissing van het Beslissingscollege herzien.

Naar regeling:

- werkbeurzen auteurs: 7 bezwaarschriften – 2 herzieningen.
- projectbeurs vertaler: 1 bezwaarschrift – geen herziening.
- literair tijdschrift: 1 bezwaarschrift – geen herziening.
- reisbeurs auteurs: 1 bezwaarschrift – 1 herziening.
- focuspunt: 1 bezwaarschrift – geen herziening.
- stimuleringsbeurs auteurs: 1 bezwaarschrift – geen herziening.
- literaire manifestatie: 1 bezwaarschrift – geen herziening.
- auteursgenootschap: 2 bezwaarschriften – 1 herziening.
- auteursverenigingen: 2 bezwaarschriften – geen herziening.
- literaire organisatie: 1 bezwaarschrift – 1 herziening.

3.1.5. Fondsbestuur

Het Fondsbestuur zet de bakens uit. Het sluit de beheersovereenkomst met de Vlaamse regering af, schrijft het meerjarenplan en het jaarlijkse actieplan met een begroting en legt het jaarverslag en de jaarrekening bij de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement neer. Het Fondsbestuur benoemt de directeur en de personeelsleden van het vfl en de leden van het Beslissingscollege, de Beroepscommissie en de Adviescommissies.

Voorzitter: Joris Gerits

Ondervoorzitter: Cyriel Van Tilborgh

Leden: Hugo Bousset, Wivina Demeester*, Marcel De Smedt*, Majo De Saedeleer, Elisabeth Marain#, Harold Polis, Carlo Van Baelen, Dorian Van der Brempt, Leen Van Dijck, André Van Halewyck#.

Hugo Bousset (°1942) is hoogleraar moderne Nederlandse literatuur aan de KUbrussel en aan de FUSL. Hij is sinds 1993 hoofdredacteur van DWB en schrijft essaybundels over literatuur. Zijn recentste publicatie *De geuren van het verwerpelijke* verscheen in 2004 bij Meulenhoff.

Wivina Demeester (°1943) maakte carrière in de politiek en bekleedde verschillende ministerposten. Momenteel is ze onder meer voorzitter van het Vlaams Architectuur Instituut en bestuurslid van het Vlaams-Nederlands Huis *deBuren*. Ze was ook actief in de Stuurgroep Antwerpen Wereldboekenstad. Ze zetelt als adviserend lid in het Fondsbestuur.

Marcel De Smedt: zie Beslissingscollege

Als voorzitter van het Beslissingscollege zetelt hij in het Fondsbestuur als adviserend lid op uitnodiging.

Majo De Saedeleer (°1949) heeft gewerkt in onderwijs, uitgeverij, theater, bij de televisie en bij een literaire vereniging. Ze was jarenlang directeur van Villa Kakelbont/NCJ. Sinds 2002 leidt ze Stichting Lezen.

Joris Gerits (°1943) is hoogleraar Nederlandse taalbeheersing en moderne Nederlandse letterkunde aan de Universiteit Antwerpen. Hij is redacteur van *Streven* en was in 2005 co-editeur van de nieuwe editie *Gedichten* van Hugues C. Pernath (Lannoo/Atlas). Sinds eind 2002 is hij voorzitter van het Fondsbestuur.

Elisabeth Marain (°1943) is auteur van acht romans voor volwassenen, een twintigtal kinder- en jeugdboeken, theater voor jeugd en volwassenen, een televisie-monoloog, en een driedelig hoorspel over het leven van Anna Bijns. Zij won verschillende literaire prijzen waaronder die van het Beste Debuut.

Harold Polis (°1970) was oprichter en redacteur van de literaire tijdschriften *Verschildig* en *Sampel*. Daarnaast was hij enkele jaren redacteur voor Vlaanderen bij Nijgh &

Van Ditmar, waar hij onder meer de driedelige brievenuitgave van Gerard Walschap verzorgde. Sinds twee jaar is hij uitgefredacteur bij Meulenhoff | Manteau.

Carlo Van Baelen (° 1948) was meer dan 25 jaar actief in het Vlaamse uitgeverswezen, onder meer bij Standaard Uitgeverij en Kluwer, voor hij in 1999 directeur van het vfl werd. In het Fondsbestuur zetelt hij als waarnemend lid zonder stemrecht.

Dorian Van der Brempt (° 1949) is voormalig directeur van boek.be en sinds 1 oktober directeur van het Vlaams-Nederlands Huis *deBuren* in Brussel. Hij was ook voorzitter van de Stuurgroep Antwerpen Wereldboekenstad. Hij zetelt in het Fondsbestuur als regeringscommissaris.

Leen Van Dijck (° 1953) studeerde Germaanse talen. In 1989 werd ze adjunct-conservator van het AMVC; sinds 1997 is ze directeur van het Letterenhuis. In die hoedanigheid is ze tevens hoofdredacteur van *Zuurvrij*.

André Van Halewyck (° 1951) was oprichter en jarenlang uitgever van de Leuvense uitgeverij Kritak. In 1995 richtte hij uitgeverij Van Halewyck op. Hij was tot 2005 voorzitter van boek.be.

Cyriel Van Tilborgh (° 1944) is directeur van de Kunstkamer bij de Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland. In de letteren is hij vooral bekend als commissaris bij wpg Uitgevers en als voorzitter van het Willem Elsschot Genootschap. Hij is ondervoorzitter van het Fondsbestuur.

Werking en agendapunten

Het Fondsbestuur is verantwoordelijk voor de financiële aspecten van de werking: bekrachtiging van de beslissingen van het Beslissingscollege; maandelijkse opvolging van de financiële engagementen en uitgevoerde betalingen; opmaken van de begroting, verdeling over de verschillende subsidievormen en herschikking op basis van de realiteit eerste jaarhelft; goedkeuring van de jaarcijfers; beslissing over projectsubsidies, investeringen, arbeidsvoorwaarden van het personeel en renumeration van de andere medewerkers. In de maandelijkse bestuursvergadering worden de beslissingen globaal opgevolgd aan de hand van de financiële overzichten. Via een schriftelijke rapportering van de lopende zaken wordt de vinger aan de pols gehouden over de aanvragen in behandeling, de thema's die aan bod zijn in de respectievelijke adviescommissies, de werklast op basis van ingediende dossiers, vergelijkende overzichten over verschillende jaren.

Het Fondsbestuur vergaderde elf keer in 2005.

De volgende thema's werden tijdens meerdere vergaderingen behandeld:

Beheersovereenkomst

De bestaande overeenkomst 2001-2004 werd verlengd voor één jaar. In het voorjaar werden de uitgangspunten van de nieuwe overeenkomst geformuleerd in termen

van doelstellingen, budget, meetpunten, prioriteiten en in te zetten instrumenten en regelingen. Basis vormde het in 2005 opgemaakte meerjarenplan *Omzien en vooruitblikken*.

De basistekst die in het najaar werd bezorgd, werd geamendeerd en aangevuld tijdens diverse besprekingen in dagelijks bestuur, Fondsbestuur, Administratie Cultuur en het kabinet van minister Anciaux. De eindtekst vanuit het vFL werd eind december aan de minister bezorgd.

Nieuwe beleidsdomeinen

Op basis van het meerjarenplan en aangescherpt vanuit de praktijk werden drie actievelen uitgewerkt en in concrete deelplannen vertaald.

Als aanzet voor een performanter buitenlandbeleid voor de letteren werd gestart met een inventarisatie van de verspreide initiatieven van vFL, administratie en andere externe partners op het vlak van buitenlandwerking. De budgettaire versnippering die hiervan het gevolg was, werd geconfronteerd met de ingezette werkmiddelen in Nederland. Een afbakening en prioritering van de doelstellingen leidden tot een beleidsnota buitenlandbeleid gericht op coherentie, integratie, doelmatigheid en efficiëntie. Overleg met het Fonds Pascal Decroos over hun werking en de concrete ondersteuning van journalistieke projecten en (occasioneel) non-fictie publicaties, vormde de basis voor een uitgewerkt beleidsplan voor non-fictie binnen het vFL, vastgelegd in de nota *Waar gebeurt verhaal – het vFL omarmt non-fictie*.

De verruiming tot non-fictie van bestaande regelingen als werkbeurzen, productiesubsidies, vertaalsubsidies, reisbeurzen, naast specifieke instrumenten als factsheets en proefvertalingen voor promotie in het buitenland, moeten de professionalisering en kwaliteitsbevordering van dit genre bevorderen. Deels houdt dit werkterrein overdracht van middelen vanuit de bestaande regelingen binnen het Kunstendecreet voor algemeen culturele en kunstkritische publicaties in.

Vanuit de medewerking aan het traject ter voorbereiding van een beleid voor interculturalisering, formuleerde het vFL een eigen actieplan culturele diversiteit. Discussie en reflectie staan centraal om culturele diversiteit intern een vanzelfsprekende en zichtbare dimensie van het vFL te laten worden. Extern ligt het accent op communicatie en presentatie.

Zie voor meer details over deze beleidsdomeinen de samenvatting van de rapporten onder 4.2.

Overkoepelende auteursvereniging

Einde 2004 was met de voorzitter van de Koepel van Vlaamse Auteursverenigingen afgesproken om een bevraging te houden bij de auteurs over hun verwachtingen ten aanzien van een beroepsvereniging, de verwachte dienstverlening, houding ten opzichte van de huidige auteursverenigingen, mogelijke samenwerkingsvormen en organisatievorm. Een enquête werd opgemaakt en verspreid door Erik Vlamincx, met medewerking van Joke Depuydt en Vera Marynissen. 58 van de 100 aangeschreven auteurs uit een a-selecte steekproef beantwoordden de vragenlijst. Aanvullend volgden gesprekken met bestuursleden van de auteursverenigingen en stakeholders. De werking en het organisatie-model van de vVL in Nederland werd grondig onderzocht.

De resultaten werden begin juli voorgesteld aan de besturen van de respectievelijke auteursverenigingen.

Op basis van de verzamelde informatie onderkent het Fondsbestuur de behoefte aan een nieuwe representatieve, onafhankelijke en professioneel bemande vereniging. Een projectgroep onder leiding van Eric Anthonis kreeg de opdracht de slaagkansen en de haalbaarheid van een nieuwe vereniging verder te onderzoeken, een werkbaar bestuursmodel te ontwikkelen, het financieel plaatje uit te tekenen en bij de auteurs het vereiste engagement te bevragen. Deze projectgroep ging van start in september met de medewerking van Tom Naegels, Ingrid Vander Veken en Hilde Keteleer, die op hun beurt via informele contacten input verzamelden voor hun blauwdruk. In december nam Jos Geysels het voorzitterschap van deze werkgroep over.

De noodzakelijk heroriëntering die moet leiden naar één auteursvereniging gaat in tegen de verdere subsidiëring van de afzonderlijke auteursverenigingen. De subsidie voor het KVA-secretariaat werd dan ook stopgezet vanaf 1 september 2005.

Samenstelling Adviescommissies

De mandaten in de Adviescommissies, het Beslissingscollege en de Beroepscommissie zijn beperkt tot twee jaar, éénmaal verlengbaar. Vacatures worden bekendgemaakt op de vFL-website. Het bestuur contacteert mogelijke nieuwe leden, rekening houdend met de specifieke opdracht van elke Adviescommissie, de huidige samenstelling en de gewenste diversiteit. Het duidt nieuwe leden aan en benoemt de voorzitter.

De voorzitter van het Beslissingscollege maakt als adviserend lid deel uit van het Fondsbestuur om de directe communicatie met de Adviescommissies te verzorgen.

Projecten

Het Fondsbestuur kan op voorstel van het Fondssecretariaat, van het Beslissingscollege of een Adviescommissie een eenmalig project ondersteunen dat niet binnen de bestaande regelingen valt en bijdraagt tot de realisatie van de doelstellingen van het vFL. Het kan niet gaan om een structurele subsidie voor een organisatie of de ondersteuning van een wederkerende activiteit. Onderzoeken of experimenten zijn ook mogelijke projecten.

De inhoudelijke opvolging gebeurt door het Fondssecretariaat in overleg met de betrokken Adviescommissie.

Voor het overzicht van de in 2005 gesteunde projecten, zie 1.10.

Overleg Nederlandse Fondsen

Minstens tweemaal per jaar is er uitgebreid overleg tussen bestuursvoorzitters en directeurs van de Fondsen. Beleid, budget en procedures worden geëvalueerd. De samenwerking wordt verder uitgetekend en nieuwe plannen worden ontwikkeld.

Overleg met de overheid

De directeur rapporteert over de contacten en overlegmomenten met de Vlaamse overheid. Standpunten worden ontwikkeld, antwoorden voorbereid en werkdocumenten besproken. De communicatie verloopt via de regeringscommissaris, op de

jaarlijkse hoorzitting in de commissie cultuur van het Vlaams Parlement en via gestructureerd overleg met Administratie Cultuur, Begroting en Algemene zaken. In 2005 ontving het bestuur uiteindelijk de toezegging van de federale minister van Financiën dat het vFL vanaf 1 januari 2004 opgenomen is in de lijst van instellingen die aan kunstenaars belastingvrije subsidies kunnen toekennen.

Personeelszaken

Als werkgever voert het vFL een autonoom personeelsbeleid. Aanwervingen gebeuren op basis van open vacatures en de professionele inzet van een assessmentcentrum. Het onduidelijke juridische kader voor het personeel van het vFL was een terugkerend aandachtspunt dat samen met het kabinet en de administratie personeelszaken van de Vlaamse Gemeenschap werd voorbereid.

Reflectiegroep

Het Fondsbestuur treedt op als kritische bevrager van de dagelijkse werking, als uitzetter van bakens voor de toekomst, als resonantie van de literaire omgeving. Dit gebeurt vanuit de directe betrokkenheid met het beleid van het vFL en de daarmee samengaande bevoorrechte informatiepositie enerzijds, en door de eigen onafhankelijke positie in het literaire veld anderzijds.

3.1.6. Dagelijks Bestuur

Leden: Joris Gerits, Cyriel Van Tilborgh, Harold Polis*, Carlo Van Baelen

Werking en agendapunten

Het Dagelijks Bestuur volgt de actiepunten van de vergaderingen van het Fondsbestuur. Het Dagelijks Bestuur is voor het Fondssecretariaat een eerste klankbord voor nieuwe pistes en gevoelige dossiers; een tussenstation voor langlopende projecten en de vertrekbasis voor nieuwe ontwikkelingen. De dagelijkse uitvoering van het personeelsbeleid is een vast agendapunt.

Het Dagelijks Bestuur vergaderde elf keer in 2005.

3.2 Fondssecretariaat

Het Fondssecretariaat verzorgt de beleidsvoorbereiding en -uitvoering. Het centraliseert alle gegevens van de beleidsorganen en Adviescommissies van het vfl en staat in voor de verslaggeving en opvolging van vergaderingen en besluiten. Ook de interne en externe communicatie behoort tot het takenpakket van het Fondssecretariaat.

Carlo Van Baelen (directeur)
 Sonia Berckmans (secretariaatsmedewerker tot juli)
 Heidi Depraetere* (vervangend dossiermedewerker)
 Koen De Smedt (administrateur)
 Georgia De Winter (dossiermedewerker, loopbaanonderbreking vanaf september)
 Greet Ramael (medewerker buitenland)
 Michiel Scharpé* (vervangend stafmedewerker)
 Els Steegmans (stafmedewerker)
 Karen Thys (dossiermedewerker)
 Tine Van den Heuvel (stafmedewerker)
 Tom Van de Voorde (stafmedewerker)
 Karolien Verguts* (secretariaatsmedewerker vanaf november)
 stagiairs: Heidi Depraetere, Tim Hermans, Maarten Crappé, Marie Peeters

De personeelsbezetting van het Fondssecretariaat bleef in 2005 constant op negen medewerkers of 8,4 voltijdse equivalenten. Het aantal aanvraagdossiers stijgt en ook de complexiteit ervan. De gedetailleerde opvolging in de verschillende fases – Fondssecretariaat (intake en voorbereiding), Adviescommissies, Beslissingscollege, Fondssecretariaat (uitvoering en afronding) – en de daaraan gestelde kwaliteitseisen vragen permanente inzet, zorg en concentratie. In 2005 zorgden een nieuwe Adviescommissie theaterliteratuur en een afzonderlijke Beroepscommissie voor extra werk. Het secretariaat bereidt in alle dossiers de beoordeling van het financieel luik voor en legt de analyse voor aan de betrokken Adviescommissies. Financiële rapporteringen worden ook door het secretariaat nagekeken en zo nodig worden aanvullende gegevens opgevraagd en gecontroleerd.

Voor subsidieaanvragen met eenduidige standaardbeoordeling en/of beneden een bedrag van € 2.500,00 wordt jaarlijks een mandaatregeling vastgelegd tussen Fondssecretariaat, Fondsbestuur en Beslissingscollege. Het Fondssecretariaat beslist over deze dossiers en informeert het Beslissingscollege over de genomen beslissingen.

De projecten die geïnitieerd worden door het Fondsbestuur, het Fondssecretariaat en/of de Adviescommissies worden in hun uitvoering volledig aangestuurd door de medewerkers van het Fondssecretariaat. Elk project is een zeer doelgerichte actie als antwoord op specifieke behoeften of mogelijkheden in het letterenveld. Gegeven de nieuwheid, de eenmaligheid en de complexiteit eigen aan elk project, betekent dit wel extra werkbelasting en inwerktijd in nieuwe werkgebieden.

(zie ook 4.6. Het vfl als aanspreekpunt Letteren)

4. Interne werking

4.1. Stages en onderzoeksprojecten

4.1.1. Stage: Tijdschriftenforum en buitenlandse vakbeurzen

Heidi Depraetere, studente Culturele Studies aan de KULeuven, liep een stage vanaf november 2004 om het Tijdschriftenforum voor te bereiden. In het voorjaar 2005 bereidde zij tevens de London Book Fair en het Salon du Livre voor. Ze maakte afspraken met uitgevers, vulde de database buitenlandse uitgevers aan en verzamelde auteursinformatie met oog op de beurzen.

4.1.2. Stage: Vlaamse dichters in het buitenland

Maarten Crappé, student Culturele Studies aan de KULeuven, liep een stage vanaf oktober 2005 om de vFL-publicatiereeks *Poets from Flanders* in het Frans en Duits te lanceren onder de respectievelijke titel *Poètes de Flandre* en *Lyrik aus Flandern*. De stage bestond onder meer uit een aantal redactionele opdrachten en het verzamelen van vertalingen en documentatiemateriaal met oog op de informatiebrochures. Hiermee zette de stagiair een promotieactie op getouw om vertalingen van Vlaamse dichters in buitenlandse literaire tijdschriften te genereren, alsook de aanwezigheid van Vlaamse dichters op internationale dichterspodia te vergroten.

4.1.3. Onderzoek: Vlaams jeugdtheater en het buitenland

Marie Peeters, studente theaterwetenschap aan de UA, liep in oktober en november stage bij het vFL. In het verlengde van haar licentiaatsthesis deed ze een onderzoek naar de mechanismen met betrekking tot publicatie en internationalisering van jeugdtheaterteksten. Het onderzoek gebeurde in samenwerking met Els Van Steenberghe van de Universiteit Gent. Het moet resulteren in enkele beleidsmodulerende adviezen om de conservatie, publicatie en internationale distributie van oorspronkelijk Nederlandstalige jeugdtheaterteksten te stimuleren en beleidsmatig mogelijk te maken. Wegens moeizame medewerking van auteursorganisaties kreeg het onderzoek een nieuwe wending en werd de aandacht verschoven van jeugdtheaterteksten naar de internationale carrière van Vlaamse jeugdtheaterproducties.

4.1.4. Onderzoek: Werkbeurzen, een internationale vergelijking

Tim Hermans liep in het kader van zijn opleiding Cultuurmanagement aan de UA van februari tot mei 2005 stage bij het vFL. Hij maakte als afstudeerscriptie een vergelijking tussen het letterenbeleid in Vlaanderen en in Nederland, Frankrijk, Denemarken, Portugal en Hongarije. Zijn rapport beschreef de structuren, de missie en de doelstellingen, de beschikbare middelen en de realisaties in de verschillende landen.

In Vlaanderen en Nederland voeren autonome Fondsen het letterenbeleid uit dat door de minister van Cultuur is uitgestippeld. Doelstellingen, middelen en instrumenten

zijn vastgelegd in meerjarige overeenkomsten. Het Franse *Centre National du Livre* – een dienst binnen het ministerie van Cultuur – voert een ondersteuningsbeleid ten aanzien van auteurs en uitgeverijen. Aanvullend ondersteunen de DRAC's (*Direction Régionales des Affaires Culturelles*) regionale manifestaties en leesbevorderingsprojecten. In Denemarken geldt een dubbele structuur: het *Statens Kunstfonds* verleent subsidies aan creatieve kunstenaars; de *Kunstradet* verstrekt financiële steun aan de productie en verspreiding van kunst. In Portugal houdt het Directoraat voor het Boek – een onderdeel van het *Instituto Portugues do Livro e das Bibliotecas* – zich bezig met de steun aan uitgevers en met het leesbevorderingsbeleid. Geen steun dus voor Portugese auteurs, vertalers en literaire organisaties. De *Hungarian Book Foundation* verleent productiesubsidies aan Hongaarse uitgeverijen en vertaalsubsidies aan buitenlandse uitgeverijen. Auteurs kunnen terecht bij *НКА*, het nationaal cultuurfonds.

Een terugkerende doelstelling voor een specifiek letterenbeleid is het streven naar kwaliteit en diversiteit. Andere doelstellingen die vaak terugkeren zijn het versterken van de literaire scène en het leesgedrag (Vlaanderen, Nederland, Frankrijk, Denemarken), de promotie van de eigen cultuur in het buitenland (Vlaanderen, Nederland, Denemarken), een goed bibliotheeknetwerk (Vlaanderen, Nederland, Frankrijk, Portugal) en het nemen van initiatieven om de boekenmarkt te ondersteunen en te stimuleren (Frankrijk, Denemarken, Portugal).

Vlaanderen vermeldt als enige een beleid rond strips. Nederland legt een bijkomend accent op de betaalbaarheid en bereikbaarheid van boeken. Portugal wil meer aandacht besteden aan wetenschappelijk onderzoek voor het boekenvak.

De omzetting van strategische doelstellingen in operationele plannen is het verst uitgewerkt in Nederland en Vlaanderen. In de concrete jaarplannen in Denemarken en Frankrijk worden basisdoelstellingen niet meer hernomen.

Met een duidelijk voorbehoud voor de vergelijkbaarheid van de beschikbare budgetten van de Fondsen en instellingen, blijkt dat Vlaanderen in de middengroep zit wat bedrag per inwoner betreft. Denemarken scoort het hoogst. Nederland en Frankrijk benaderen Vlaanderen heel dicht.

De gemiddelde Vlaamse werkbeurs voor een auteur is vergelijkbaar met de Deense variant en ligt iets hoger dan een Franse beurs. Reis- en verblijfsbeurzen worden niet toegekend in Portugal en Hongarije. Unieke regelingen zijn de eregelden in Nederland voor oudere auteurs en de noodhulp (culturele assistentie) in Frankrijk.

Behalve in Nederland kunnen vertalers in de meeste landen op een minder groot budget rekenen dan auteurs. In Portugal en Hongarije zijn er geen subsidieregelingen voor vertalers.

Productiesubsidies voor uitgeverijen worden toegekend in elk van de onderzochte landen, met Frankrijk als uitschieter met 2.034 verschillende projecten, weliswaar telkens voor een klein bedrag.

Literaire tijdschriften worden niet ondersteund in Denemarken, Portugal en Hongarije.

In alle landen worden vertaalsubsidies toegekend aan buitenlandse uitgeverijen. Portugal moedigt Braziliaanse uitgevers extra aan met productiesubsidies.

4.1.5. Onderzoek: Literair vertalen in Vlaanderen

Ruth Laukens deed in het kader van haar studie licentiaat vertaler aan de Lessius Hogeschool een studie naar literair vertalen in Vlaanderen. Ze onderzocht opleidingen, het carrièreverloop en de beroepstevredenheid van literaire vertalers in Vlaanderen. De studie start met de inventarisatie van de opleidings- en vervolmakingsmogelijkheden, de inkomstenbronnen, belangenverenigingen en sociale statuten. De hoofdmoot wordt gevormd door een uitgebreide schriftelijke bevraging van actieve literaire vertalers. De passie voor vertalen en literatuur eerder dan de (academische) opleiding heeft aangezet tot het literair vertalen. Gemiddeld start men op 33 jaar. Slechts een kwart van de respondenten heeft voldoende opdrachten om voltijds te vertalen. De helft van de actieve literaire vertalers doet een beroep op de beursmogelijkheden van het vfl en is tevreden over de financiële steun en de werkwijze. Over de gehanteerde normen voor de beoordeling wordt meer duidelijkheid verwacht. Het grootse probleem van de Vlaamse literaire vertaler is de werkonzekerheid en de moeilijkheid om toegang te krijgen tot de (Nederlandse) vertaalmarkt.

4.1.6. Onderzoek: Steunpunt Literair Vertalen

Informatie-uitwisseling in het literaire veld in Vlaanderen en Nederland – deelonderzoek: literaire vertalers

In opdracht van de Nederlandse Taalunie is een breed opgezet onderzoek uitgevoerd door de universiteiten van Rotterdam en Antwerpen naar informatiebehoeften in het literaire veld. Op de Nederlandstalige boekenmarkt nemen vertalingen een belangrijke plaats in. De vraag is of de positie die vertalers bekleden in het literaire veld in Vlaanderen en Nederland daarmee overeenstemt. In een deelonderzoek over literaire vertalers worden drie thema's in kaart gebracht: 1) het profiel en het loopbaanverloop van literaire vertalers in Vlaanderen en Nederland, 2) het informatiegedrag en de concrete informatiebehoeften van deze literaire vertalers en 3) de rol die organisaties en verenigingen voor deze actoren spelen in het literaire veld. Aanvullend zal bij uitgeverijen in Vlaanderen en Nederland gepeild worden naar de praktijk, de behoeften en noden op het vlak van literair vertalen.

Via het Steunpunt Literair Vertalen is het vfl nauw betrokken bij dit onderzoek. Dit inventarisatieonderzoek moet elementen aandragen voor evaluatie en waar nodig bijsturing van het beleid ten aanzien van literair vertalen. Het eindrapport wordt verwacht in het voorjaar van 2006.

4.2. Beleidsnota's

4.2.1. Culturele diversiteit en/in de letteren

Op basis van gesprekken met schrijvers, betrokkenen en deskundigen heeft het vFL zich een beeld trachten te vormen van de toestand, de oorzaken, en veel belangrijker, wat het vFL kan ondernemen om meer zichtbare culturele diversiteit uit te lokken.

We hanteren hier met opzet het werkwoord uitlokken, omdat die gewenste diversiteit in de literatuur er niet op commando zal komen.

Het actieplan diversiteit van het vFL bevat een noodzakelijk deel reflectie. Onderzoek naar diversiteit in de letteren is onbestaande. Alles wat er in dit opzicht gebeurt, gebeurt voor het eerst. De werkelijke uitdaging is vele malen groter dan wat het vFL ooit kan bereiken. Dit geldt ook voor de dieper liggende oorzaken van het gebrek aan culturele diversiteit: onderwijs en vorming bijvoorbeeld. Ook voor de toekomst van de Vlaamse literatuur moeten allochtone jongeren en jongeren uit sociaal zwakkere gezinnen op gelijke kansen kunnen rekenen.

De ingewikkelde verhouding tussen schrijver, boek, brede cultuur, markt en lezer bepaalt in hoofdzaak de manier waarop het vFL haar middelen inzet. Het vFL handelt dus zowel marktondersteunend als marktcorrigerend: sommige literaire projecten (zowel uitgeef- als schrijfprojecten) zijn commercieel zeer risicovol, tenzij ze financieel worden gesteund omwille van hun grote waarde.

Het plan van het vFL is erop gericht de doelgroep te presenteren en zichtbaar te maken, de werking van het vFL te introduceren bij de doelgroep en netwerken op te bouwen. Naast het inzetten van de klassieke vFL-instrumenten (beurzen en betoelagingen) zal het actieplan een bijzondere inspanning inhouden op het vlak van communicatie (informatie verstrekken en netwerking).

In het actieplan culturele diversiteit maakt het vFL de volgende strategische keuzes:

- 1) Het ondersteunen van bestaande acties en organisaties.
- 2) Samenwerking en bundeling van bestaande expertise zowel van specifieke letteren-gerichte initiatieven als literaire deelprojecten binnen een ruimere culturele context.
- 3) Om opvolging en bijsturing optimaal te bewaken wordt geopteerd voor literaire projecten.
- 4) Accent ligt in de beginfase op de Vlaamse markt.
- 5) De bestaande regelingen en opgebouwde expertise binnen de letteren zijn de pijlers – het is niet de bedoeling een bijkomende constructie aan te bouwen.

De strategische doelstellingen worden vertaald in concrete acties die gespreid worden en progressief opgebouwd jaar na jaar:

- 2006: prijzen, tijdschriften, inleefprogramma, evenementen
- 2007: opleiding vertalers (i.s.m. Steunpunt Literair Vertalen), schrijf-illustratieopdrachten, coaching auteurs
- 2008: productiesubsidies, vertaalsubsidies, coaching auteurs, evenementen.

4.2.2. Naar een performanter buitenlandbeleid voor de letteren in Vlaanderen

Het promoten van de literatuur uit Vlaanderen in het buitenland is van in het begin een prioritaire strategische doelstelling geweest van het vFL. Het vFL vult het buitenlandbeleid op dit ogenblik voornamelijk in als een *vertaalbeleid* en werkt dus vooral aan de doelgerichte export van de literatuur uit Vlaanderen. Het NLPVF is dan ook de partner bij uitstek van het vFL. Reglementering en procedures voor de vertaal- en productiesubsidies werden op elkaar afgestemd om de samenwerking vlot te laten verlopen en elke vorm van concurrentie te vermijden.

In vergelijking met Nederland scoort Vlaanderen met zijn versnipperd buitenlandbeleid minder sterk. De uitvoering ervan is verdeeld over te veel partijen die, los van enig coherent en allesomvattend plan, naast en soms ongewild tegen elkaar initiatieven nemen. De beschikbare financiële middelen zijn hopeloos versnipperd en worden daardoor onvoldoende efficiënt aangewend.

De Administratie Cultuur – afdeling MLP subsidieert o.a. de aanwezigheid van de Vlaamse uitgeverijen op de vakbeurzen in Londen, Bologna, Frankfurt en Tokio; het Vertalershuis Leuven; de residentiewerking in Vollezele en Brussel (Passa Porta); ad hoc tussenkomsten in de reiskosten van auteurs, organisaties en personen uit de boekensector; de uitvoering van het letterenluik in Culturele Akkoorden. Het totaal van alle directe en bekende bedragen in 2004 besteed aan subsidiëring vanuit de afdeling MLP is € 292.383,00.

Het vFL beschikte in 2004 en 2005 voor zijn buitenlandopdracht over een totaal van € 200.000,00 per jaar (exclusief personeelskosten en werkingskosten).

Met dit bedrag worden betaald: vertaalsubsidies aan buitenlandse uitgevers (fictie, poëzie, kinder- en jeugdliteratuur, literaire non-fictie); documentatiemateriaal; vakbeurzen; auteursmanifestaties; publicaties in samenwerking met het NLPVF; auteursbezoeken in het buitenland; netwerking; productiesubsidies voor buitenlandse uitgevers (poëzie en economisch zwakke landen); presentatie Vlaamse theaterteksten; Poetry International Web; vertaalprijzen.

Ter vergelijking: het NLPVF beschikt voor het buitenlandluik over een budget van € 787.500,00 niet inbegrepen overheadkosten, personeelskosten en Vertalershuis.

Waar liggen de vFL-prioriteiten?

Een vertaalbeleid is méér dan enkel vertaalsubsidies toekennen. Wil het efficiënt zijn en op lange termijn vruchten afwerpen, moet het worden geschraagd door een geheel van complexe en in elkaar hakende activiteiten en katalysatoren: onderzoek en kennisverwerving van de buitenlandse markten en hun literatuur; verspreiding van informatie over Vlaamse auteurs en hun exporteerbare titels onder buitenlandse uitgevers en vertalers; investeren in persoonlijke contacten met uitgevers, vertalers, docenten Nederlands in het buitenland; aanwezigheid op beurzen; advies verstrekken als neutraal aanspreekpunt; vertaalde boeken ondersteunen door publieke optredens van auteurs.

Dit houdt concreet in dat we meer vertalingen willen losweken in de grote Europese taalgebieden (Duitsland, Engeland, Spanje en Frankrijk), om een zo groot mogelijk secundair effect te genereren naar andere taalgebieden.

Het vFL wil onder impuls van de minister de motor zijn in het gesprek met alle partijen om tot een coherent, overkoepelend buitenlandbeleid te komen. Er is immers nood aan duidelijke doelstellingen en de daaruit voortvloeiende strategische keuzes. Om tot een volwaardig buitenlandbeleid te komen, moeten de hiaten in het huidige beleid en werking worden ingevuld.

4.2.3. Waar gebeurd verhaal: het vFL omarmt non-fictie

Vandaag kun je in Vlaanderen nauwelijks steun vinden voor een kwalitatief non-fictieproject. Het vele en uitmuntende werk van het Fonds Pascal Decroos voor bijzondere journalistiek is een welkom lichtpunt. Maar dat fonds richt zich voornamelijk op de geschreven pers en de audiovisuele media en dus minder op de schrijver die zijn werk verricht met het oog op een boekpublicatie. Het vFL zou het mogelijk willen maken schrijvers te steunen van wie het boek een belangrijk inzicht toevoegt aan onze kennis of appreciatie van literatuur, cultuur en geschiedenis. In een levende literatuur kun je van schrijvers niet verwachten dat ze zich braafjes tot één genre beperken. Onze schrijf- en leescultuur is er zeer bij gebaat dat er ook goede non-fictie kan verschijnen. Het vFL wil hier een actieve rol in spelen.

Als het vFL er is voor schrijvers, dan ligt het voor de hand dat daar ook non-fictieauteurs bijhoren. Het onderscheid dat je daarbij kunt maken is gebaseerd op de doelgroep, vorm en inhoud, de kwaliteit en de bestemming van het non-fictieproject.

- 1) De doelgroep is – wat lezers betreft – zo breed mogelijk.
- 2) Vorm en inhoud: het vFL moet de inhoudelijke grens verleggen zonder de kwaliteitsgrens op te heffen: het boek moet een belangrijk inzicht toevoegen aan onze kennis of appreciatie van literatuur, cultuur en geschiedenis.
- 3) Bestemming: het moet om projecten ‘in boekvorm’ gaan waarvoor je als schrijver een auteurscontract afsluit.

Concrete aanpak:

- De opname van non-fictie in het beleid van het vFL zal eerst en vooral tot uiting komen in de manier waarop het vFL zich presenteert, de interne en externe communicatie, de reglementen, de doelstellingen, etc.
- Bestaande regelingen, zoals de biografiebeurzen, moeten worden uitgebreid, zodat niet alleen strikt literaire onderwerpen aan bod komen, maar ook andere onderwerpen die van belang zijn voor onze cultuur en geschiedenis.
- Het herschikken van de taken van de Adviescommissies, zodat het beoordelen van non-fictie toegewezen wordt aan één welbepaalde Adviescommissie.
- De promotie van de letteren in het buitenland uitbreiden met non-fictieauteurs met potentie, inclusief vertaalsubsidies, productieondersteuning, presentatie op vakbeurzen...
- Overleg, uitwisseling en samenwerking met betrokken partijen: Fonds Pascal Decroos, Fonds Bijzondere Journalistieke projecten, NLPVF, etc.

Een integrale benadering van non-fictie in het letterenbeleid houdt een bundeling in van de budgetten die nu beheerd worden door de Administratie Cultuur – afdeling MLP en het vastleggen van bijkomende middelen.

Aanvullend: de situatie in Nederland

Aanvragen voor werkbeurzen van non-fictie boekprojecten worden systematisch behandeld door het Fonds voor Bijzondere Journalistieke Projecten (FBJP). Het Fonds hanteert drie categorieën: journalistiek en non-fictie; biografieën (kunstenaars, wetenschappers, politici); vooronderzoek.

In 2004 werden 162 aanvragen behandeld, 46 projecten goedgekeurd (24 %).

Acht op de tien gesubsidieerde en afgewerkte projecten van FBJP in de periode 1999-2005 waren boekprojecten (vgl. Fonds Pascal Decroos = 33 %). Gemiddeld werd aan een boekproject een beurs van € 8.111,60 toegekend.

Het NLPVF voert reeds jarenlang een actief vertaalbeleid ten aanzien van (literaire) non-fictie. In de periode 2000-2004 subsidieerde het NLPVF 176 non-fictie titels in vertaling (een op vier van de gesubsidieerde titels). Het aandeel van non-fictie in het totale subsidiebedrag voor vertalingen bedraagt de laatste jaren gemiddeld 30 %.

4.3. Fond voor het Fonds

Vijftig genodigden uit de literaire sector woonden in februari de derde editie van de *Fond voor het Fonds* bij. Minister Anciaux was eregast op de derde editie van dit forum waarop het vFL in contact treedt met het literaire veld. De minister lichtte zijn visie op het letterenbeleid toe en reageerde positief en ondersteunend op de krachtlijnen van *Omzien en vooruitblikken*, het vFL-meerjarenplan 2005-2009. Naast de speech van Bert Anciaux en de presentatie van de hoofdlijnen van *Omzien en vooruitblikken* werden op de *Fond voor het Fonds* enkele thema's verder uitgediept in een aansluitend panelgesprek met Henk Pröpper (directeur van het NLPVF), Anne Provoost (jeugdacteur) en Harold Polis (uitgever en lid van het Fondsbestuur). Het panelgesprek werd geleid door Hendrik Van Gorp (emeritus gewoon hoogleraar literatuurwetenschap aan de KULeuven en voorzitter van de Beroepscommissie van het vFL).

Henk Pröpper benadrukte de bemiddelingsrol die een Fonds kan spelen in de bevordering van de publicatie van vertalingen bij buitenlandse uitgeverijen. Men moet grote zorg besteden aan de selectie van gepaste titels voor de juiste uitgever, vertrekkend vanuit een kennis van diens fonds en de achterliggende visie. Ook de ondersteunende inzet van vertalers, docentschappen Nederlands, rechtenbeheerders en agenten moet worden opgebouwd om de publicatiekansen te versterken.

Anne Provoost noemde consistentie, herhaling, empathie en kwaliteitsbewaking van de vertaling als belangrijke voorwaarden voor een goede relatie tussen auteur en buitenlandse uitgever. Een zoveelste discussie over Vlaamse, Nederlandse, respectievelijk Nederlandstalige literatuur werd kortgesloten vanuit de vaststelling dat de verschillen er zijn en zullen blijven. Ze bieden mogelijkheden tot differentiatie in het aanbod.

Harold Polis hield een pleidooi voor meer synergie tussen de actoren in de letterensector en in hun relatie met het vFL, om de letteren meer zichtbaar en performant te maken binnen de kunsten. Dit debat werd ook opengetrokken naar de rol die onderwijs, (openbare) media en Stichting Lezen kunnen of moeten spelen in een meer ondersteunend beleid voor 'boek en lezen'.

Het vFL kondigde ten slotte aan om in de nabije toekomst onderzoek te doen naar het effect van de werkbeurzen op de publicaties van de betrokken auteurs, en naar hoe de aanvragers de procedures en de communicatie daarover beoordelen.

4.4. Communicatie

4.4.1. Publicaties

Het vFL schonk in 2005 extra aandacht aan de communicatie met het literaire veld. Zo verstuurde het maandelijks een elektronische nieuwsbrief naar een e-adresbestand van ca. 1000 professionelen en belangstellenden. In het e-zine is telkens aandacht voor de subsidiotoekenningen, bestuurlijke berichten met betrekking tot het letterenveld en een overzicht van de uitgaven gerealiseerd met de financiële steun van het vFL (zie ook Bijlage 2 Realisaties).

Daarnaast lanceerde het vFL het *vFL-Bulletin*, een papieren kwartaalblad dat reflecteert over het letterenbeleid. Elk nummer bestaat uit een dossier en een aantal terugkerende rubrieken: *Focus op*, *Beleid en Praktijk*, *Binnenwerker*, *vFL-gedacht*, *vFL-kort*.

In het eerste nummer staat de letterenspeech van minister Anciaux centraal, zoals die werd uitgesproken op de Fond voor het Fonds (zie 4.3.). Het tweede nummer bevat een dossier over werkbeurzen (zie 4.1.4.) van de hand van Tim Hermans. De rubriek *Beleid en Praktijk* gaat dieper in op het concrete effect van een subsidieregeling. Zo staan er in het eerste *vFL-Bulletin* getuigenissen van twee debutanten: auteur Annelies Verbeke en vertaalster Trijne Vermunt. Beiden getuigen over hun debuut en de rol die de stimuleringsbeurs of -subsidie van het vFL/NFVDL heeft gehad op hun eerste stappen in het literaire veld. Het tweede *vFL-Bulletin* ging dieper in op de subsidie- en promotiemogelijkheden voor dichters, theaterauteurs en illustratoren in het buitenland. In de rubriek *Binnenwerker* is er telkens aandacht voor iemand die zich verdienstelijk maakt in het letterenveld, maar daarbij doorgaans op de achtergrond blijft. Aan hem of haar wordt gevraagd op een aantal vaste vragen te antwoorden en enkele uitspraken over de letteren verder aan te vullen. Als eerste *Binnenwerker* kozen we voor Agnes Hondekijn, samen met haar echtgenoot Gwy Mandelinck de drijvende kracht achter de poëziezomers in Watou. De tweede *Binnenwerker* was Miriam Michiels, organisator van *Het Andere Boek*. Voor elke editie van vFL-bulletin wordt een Vlaams striptekenaar of illustrator uitgenodigd om de illustraties te verzorgen. De eerste twee nummers werden verzorgd door respectievelijk de stripauteurs Pieter De Poortere (PDP) en Conz.

Andere publicaties waren het jaarverslag 2004 en de gids fiscale verwerking voor auteurs.

4.4.2. Persberichten

Het vFL stuurt regelmatig persberichten om media-aandacht te vestigen op subsidiotoekenningen, bijzondere manifestaties en acties in het buitenland. In 2005 was er persaandacht voor de toekenningen van de werkbeurzen, de vFL-aanwezigheid in Frankfurt en Parijs, de presentatie van theaterteksten van Vlaamse auteurs in Avignon, de werkbeurzen voor stripauteurs, vFL en KANTL, aandachttrekkende vertalingen van Vlaamse auteurs in het buitenland.

4.4.3. Website

De vFL-website die sinds 2002 operationeel is, werd regelmatig geüpdatet. In 2005 telde de website in totaal 4.414.868 hits. De website werd in 2005 53.350 maal bezocht (gemiddeld 169 bezoeken per dag). Het aantal unieke bezoekers van de website bedroeg 13.581, daarvan bezochten 11.014 bezochten de website eenmalig; 2.671 bezoekers raadpleegden de site meermaals.

Als basisinformatie bleek de website voor heel wat vraagstellers een accurate hulp en duidelijke wegwijzer in de veelheid van regelingen, reglementen, aanvraagformulieren en deadlines. Via de rubriek 'actualiteit' werden belangrijke berichten direct onder de aandacht gebracht van de bezoekers. Ook de jaarverslagen en beleidsdocumenten kunnen via de website worden geconsulteerd. Via de website kunnen geïnteresseerden zich inschrijven op het e-zine. Het e-zine en het *vFL-bulletin* zijn eveneens raadpleegbaar op de website.

4.4.4. Zomercursus Literair Vertalen uit het Nederlands

De doeltalen tijdens de tiendaagse cursus (17-26 augustus) in Utrecht waren het Engels en het Turks. In totaal namen 16 cursisten deel, geselecteerd op grond van een proefvertaling. Naast ateliers collectieve vertaling en vertaalkritiek, waren er hoorcolleges over vertaaltheorie en het Nederlandstalige literaire landschap. De cursisten bogen zich over het werk van Hugo Claus, Hella Haasse, Geert Van Istendael, Vonne van der Meer, Jan Van Loy en Jacqueline van Maarsen. Het vFL gaf een beknopte presentatie van de doelstellingen en subsidieregelingen van haar buitenlandbeleid.

4.4.5. Infoforum Strip Turnhout

Er wordt gericht gewerkt aan de verspreiding van informatie rond de werking van het vFL in het Vlaamse striplandschap. In december 2005 had het vFL een infostand op het festival Strip Turnhout. Een duidelijke infolyer over de werking van het vFL werd naar aanleiding van Strip Turnhout gemaakt en wordt verder verspreid om aan de vraag naar informatie te voldoen.

4.5. Buitenland

4.5.1. Auteursfiches

Auteursfiches poëzie

Het vFL promoot de Vlaamse literatuur in het buitenland via de uitbouw van een internationaal netwerk en het verstrekken van deskundige informatie over onze literatuur. Voor poëzie concentreert het zich tevens op de grote internationale poëziefestivals. Via de subsidieregeling Auteursbezoeken tracht het vFL de aanwezigheid van Vlaamse poëzie op de internationale dichterspodia te verhogen. Belangrijkste hulpmiddelen bij deze promotie zijn de zogenaamde auteursfiches en fragmentvertalingen: uitgevers en organisatoren krijgen anderstalige brochures over een auteur en/of een titel. Voor poëzie is de publicatiereeks *Poets from Flanders* opgezet: Engelstalige brochures met een monografisch portret van een dichter en een selectie gedichten in vertaling. Omdat poëzie bij voorkeur in de eigen taal wordt gelezen, heeft het vFL de *Poets from Flanders*-reeks ook in het Frans en Duits gelanceerd. Dit jaar werden volgende auteursfiches poëzie aangemaakt:

- Actualisering bestaande Engelse fiches *Poets from Flanders*
Paul Bogaert, Stefan Hertmans, Peter Holvoet-Hanssen en Leonard Nolens.
- Nieuwe Engelstalige fiches in de reeks *Poets from Flanders*
Paul De Vree, Bart Meuleman, Jan Lauwereyns (incl. Japanse vertaling)
- Nieuwe Franstalige fiches in de reeks *Poètes de Flandre*
Paul Bogaert, Maurice Gilliams, Peter Holvoet-Hanssen, Roland Jooris, Dirk van Bastelaere en Karel Van de Woestijne.
- Nieuwe Duitstalige fiches in de reeks *Lyrrik aus Flandern*
Paul Bogaert, Leonard Nolens, Dirk Van Bastelaere en Miriam Van hee.

Auteursfiches proza

Ter ondersteuning van de contacten met buitenlandse uitgevers werden in 2005 Engelstalige infomappen samengesteld van zeven titels van Vlaamse auteurs en uitzonderlijk één Franstalige infomap. Elke map bevatte een beknopte bio-bibliografie, een synopsis van het betrokken werk, een overzicht van beschikbare vertalingen en de informatie over de receptie in binnen- en buitenland aan de hand van persknipsels. Aanvullend zijn fragmentvertalingen aangemaakt. De verspreiding van dit materiaal gebeurt voornamelijk op basis van persoonlijke gesprekken met uitgevers tijdens de Frankfurter Buchmesse en de London Book Fair. Franse en Hongaarse uitgevers werden ook ter plaatse in Parijs en Boedapest opgezocht.

- Diane Broeckhoven *De buitenkant van Mr. Jules*.
- Patricia De Martelaere *Het onverwachte antwoord*.
- Stefan Hertmans *Naar Merelbeke* (Frans).
- Bart Koubaa *Lucht*.
- Erwin Mortier *Alle dagen samen*.
- Peter Terrin *Blanco*.
- Guido Van Heulendonk *Terug naar Killary Harbour*.
- Peter Verhelst *Zwerm*.

Auteursfiches theater

Het vFL erkent toneelliteratuur als een volwaardig literair genre en stelt dat de toneelteksten meer dan een samenstellend deel van een voorstelling zijn. Samen met het Theater Instituut Nederland ondersteunt het vFL de Nederlandstalige toneelliteratuur en voert zij een actief promotiebeleid in het buitenland. De doelstelling hiervan is het bevorderen en verspreiden van vertalingen van originele Nederlandstalige toneelteksten met literaire kwaliteit en de presentatie van deze vertalingen aan ‘beslissers’ in theatermiddens (dramaturgen, regisseurs, ...), buitenlandse pers, op Stukkenmarkten, festivals en podia. Een van de middelen die hiervoor worden ingezet zijn de auteursfiches. De auteursfiches schetsen een portret van een Nederlandstalige toneelauteur met telkens een bibliografie, een overzicht van vertaalde toneelstukken, een synopsis van een toneeltekst én een vertaald fragment. De auteursfiches en fragmentvertalingen worden opgenomen in de Databank Nederlandstalige Toneelschrijfkunst (www.tin.nl/dnt) en zijn zo wereldwijd raadpleegbaar.

Naar aanleiding van twee buitenlandacties in Aken en Avignon werden nieuwe Duitsstalige en Franstalige fiches aangemaakt en kregen bestaande fiches een update.

Nieuwe fiches:

- Rudi Bekaert *Ah oui ça alors là (Ja ja maar nee nee)*.
- Hugo Claus *Thyeste (Thyestes)*.
- Jan Decorte *Messieu, lefou et lenfan (Meneer, dezot en tkint)*.
- Eric De Volder *Après manger (Achter 't eten)*.
- Jan Fabre *Je suis une erreur (Ik ben een fout)*.
- Bart Meuleman *Maison fragile*.
- Raven Ruëll *Stockseelenallein (Stoksielalleen)*.
- Filip Vanluchene *Risquons-tout*.

Update bestaande fiches

- Pieter De Buysser *La lèvre la balafre (Het Litteken Lip)*
- Pieter De Buysser *Lotus Drive*.
- Josse De Pauw *En chemin / Parti / Plus là (Weg)*.
- Stefan Hertmans *Mind the Gap*.
- Tom Lanoye *La forteresse europe, hymne éclaté (Fort Europa, hooglied van versplintering)*.
- Tom Lanoye *Sus au roi (Ten Oorlog)*.
- Jeroen Olyslaegers *Mood on the go*.
- Jeroen Olyslaegers *Au fond de la terre, au fin fond de ton (Diep in de aarde, dieper in uw gat)*.
- Paul Pourveur *Aurore Boréale (Noorderlicht)*.
- Arne Sierens *Martino*.
- Arne Sierens *Les frères Robert (De broers Geboers)*.
- Peter Verhelst *Richard III*.
- Peter Verhelst *AARS!*.

4.5.2. Buitenlandse prospectie

London Book Fair

De London Book Fair is, na de Frankfurter Buchmesse, de belangrijkste ‘rechtenbeurs’ in Europa. Contracten worden er afgesloten of nieuwe titels opgepikt. Het vFL was voor de tweede keer aanwezig en bemande er één van de meer dan zeshonderd tafeltjes in het rechtencentrum in Olympia. De dagen voordien werden Engelse uitgevers bezocht op hun kantoor. Er werd vooral gesproken over de voor vertaling interessante nieuwe prozaititels, de opinie van de uitgever over eerder toegestuurde fragmentvertalingen van boeken en de samenstelling van hun uitgavenfonds. De rol van het vFL werd ook toegelicht: informatie verspreiden over auteurs en hun boeken, advies verstrekken en vertaalsubsidies verlenen aan buitenlandse uitgevers die graag een boek van een Vlaamse auteur uitgeven.

First Novel Festival in Boedapest

Het vFL bezocht in april de druk bezochte boekenbeurs van Boedapest. Op de boekenbeurs vinden tal van activiteiten plaats, onder meer het internationaal bekende *First Novel Festival*. Debutanten uit een veertiental Europese lidstaten krijgen er de kans om zichzelf en hun boek voor te stellen aan het publiek en de uitgevers. Eerder gingen David Van Reybrouck met *De plaag* en Jan Lauwereyns met *Monkey business* naar het festival. Het vFL vroeg in 2005 Annelies Verbeke om er de Vlaamse letteren te vertegenwoordigen.

Naast haar deelname aan het *First Novel Festival* gaf Verbeke ook lezingen aan de vakgroep Nederlands van de Universiteit van Debrecen en in het Spinoza-huis in Boedapest. Het vFL maakte van de gelegenheid gebruik om de Hongaarse uitgevers te bezoeken met oog op eventuele vertalingen van Vlaamse auteurs.

Salon du Livre in Parijs

Uitzonderlijk was het vFL ook aanwezig op de Parijse Salon du Livre van 18 tot 23 maart, waar Vlaanderen en Nederland twee jaar geleden de eregasten waren. Het vFL deelde een stand met de collega’s van het NLPVF. Op deze Franse publieksbeurs tonen en verkopen alle grote en kleine Frans(talige) uitgevers hun nieuwe titels. In 2005 stond Rusland centraal en was er een uitzonderlijk aanbod van Russische titels.

Els Steegmans en Tom Van de Voorde prospecteerden en legden contacten met theater- en poëzie-uitgevers, terwijl Greet Ramael de proza-uitgevers ging opzoeken in hun kantoren in de stad. Carlo Van Baelen bemande de stand samen met de NLPVF-collega’s en ontving fondsmedewerkers uit andere landen die op de beurs aanwezig waren. Op deze manier breidt het internationale Fondsnetwerk steeds verder uit.

Frankfurter Buchmesse

Net als het vorige jaar presenteerde het vFL een eigen stand op de Frankfurter Buchmesse, met als doel literaire titels uit Vlaanderen onder de aandacht te brengen. Greet Ramael legde contacten voor proza. Tom Van de Voorde presenteerde de nieuwe reeks poëziebrochures *Poets from Flanders - Poètes de Flandre – Lyrik aus Flandern*. Els Steegmans stelde Vlaamse toneelauteurs voor aan buitenlandse uitgevers en nam deel

aan een netwerkmeeting van *Literature Across Frontiers*. Carlo Van Baelen besprak het vertaalbeleid met collega-fondsen. Dossiermedewerker Karen Thys reisde mee voor de informatieverschaffing en algemene dienstverlening op de stand.

Poetry International in Rotterdam

Het vFL was in juni aanwezig op de jaarlijkse netwerkmeeting van Poetry International Web (zie 4.5.3.), dat plaatsvond op *Poetry International* in Rotterdam. Het maakte van de gelegenheid gebruik om contacten te leggen met vertalers en buitenlandse uitgevers die te gast waren op *Poetry International*.

Marché de la Poésie in Parijs

Het vFL was in juni aanwezig op de jaarlijkse poëziemarkt in Parijs, waar zowat elke Franse poëzieuitgever een stand heeft. Er werden contacten gelegd met Franse poëzieuitgevers, literaire tijdschriften en literatuurhuizen.

Schau mal an! in Aachen

Eind juni was het vFL vertegenwoordigd op *Schau mal an!*, een manifestatie in het Theater Aachen waar Nederlandstalige (toneel)teksten in de kijker stonden. Naast de presentatie van twee voorstellingen en een reeks geënceneerde tekstlezingen met werk van Arne Sierens, Bodil de la Parra, Bart Meuleman, Raven Ruëll, Eric-Ward Geerlings, Pascale Platel en Lot Vekemans werden er door het vFL en het Theater Instituut Nederland ook Duitstalige factsheets voorgesteld van *Maison Fragile* (Bart Meuleman), *Stokielalleen* (Raven Ruëll) en *Besmeurde witte laarsjes* (Pascale Platel).

Theaterfestival Avignon

Het vFL was in juli prominent aanwezig op het internationaal podiumkunstenfestival van Avignon. Daar werden op uitnodiging van Jan Fabre 15 unieke stemmen uit de Belgische toneelliteratuur onder de aandacht gebracht van een Europees (vak)publiek. De volgende Vlaamse toneelauteurs waren via hun teksten in Avignon in de vorm van een geënceneerde tekstlezing: Jan Fabre, Josse De Pauw, Rudi Bekaert, Stefan Hertmans, Jeroen Olyslaegers, Peter Verhelst, Hugo Claus, Filip Vanluchene en Tom Lanoye. (zie ook 4.5.1.)

4.5.3. Poetry International Web

Omdat poëzie meer en meer een zaak van kleine uitgevers wordt die hun boeken vaak moeizaam gedistribueerd krijgen, is het internet de laatste jaren een belangrijk instrument geworden om poëzie internationaal bereikbaar te maken. Dé autoriteit inzake internationale poëzie en internet is www.poetryinternational.org. Deze digitale atlas van de wereldpoëzie is een initiatief van het Rotterdamse internationale poëziefestival in samenwerking met een twintigtal partnerlanden. Elk deelnemend land presenteert om het kwartaal een aantal dichters in de originele taal en het Engels. Tot de deelnemende partners horen niet alleen landen met een eeuwenoude poëzietraditie als Italië, Frankrijk en China maar ook landen waarvan poëzie minder bekendheid geniet als Zimbabwe, Israël en Oekraïne.

Het vFL ging in 2005 een partnerschap aan met The Poetry International Web Foundation en lanceerde in oktober 2006 de Belgische domeinnaam <http://belgium.poetryinternational.org>. In afwachting van een Franstalig copartnerschap belicht deze website voorlopig enkel Vlaamse dichters. De eerste aflevering bevatte portretten en vertalingen van zes gevestigde namen uit de Vlaamse poëzie: Hugo Claus als onze grootste levende dichter en de vijf meest recente laureaten van de driejaarlijkse cultuurprijs voor poëzie (voorheen de Staatsprijs): Stefan Hertmans, Roland Jooris, Leonard Nolens, Dirk van Bastelaere en Miriam Van hee.

4.5.4. Taalunie Toneelschrijfprijs

Op 1 september werd in Brussel tijdens het Theaterfestival de *Taalunie Toneelschrijfprijs* uitgereikt aan Anna Enquist, Antoine Uitdehaag en Anne Vegter voor hun toneeltekst *Struisvogels op de Coolsingel*, geschreven voor Bonheur Theaterbedrijf Rotterdam.

De jury regisseur/toneelschrijver Jeroen van den Berg, actrice Barbara Pouwels en dramaturge Mieke Versyp over het stuk: 'Het is indrukwekkend hoe het verhaal, dat op 10 mei 1940 aanvangt, de dag waarop de Duitsers Nederland binnenvallen, onontkoombaar wordt voortgestuwd naar het fatale bombardement, vier dagen later. Met weinig woorden, heel subtiel en poëtisch, krijgen de verschillende personages, zeven in getal, een gezicht en een ziel.'

De overige genomineerden waren schrijver en theatermaker Ko van den Bosch met het absurd-komische drama *Painicilline*, theatermaker en cineast Alex van Warmerdam met de muziektheatertekst *De verschrikkelijke moeder* en Sophie Kassies met *Schaap*, een muziektheatertekst voor kinderen van 4+.

De prijs van € 10.000,00 gaat jaarlijks naar de schrijver van een oorspronkelijk Nederlandstalig toneelstuk dat in het voorafgaande seizoen voor het eerst is opgevoerd. De bekroning heeft als inzet de Nederlandstalige toneelschrijfkunst en de opvoering van Nederlandstalig toneel te stimuleren. Dit jaar waren er 83 inzendingen. Het vFL, het Theater Instituut Nederland, de Nederlandse Taalunie en het Vlaams Theaterfestival organiseerden dit jaar de prijs.

4.5.5. Striptentoonstelling

In 2003 publiceerde het vFL een Engelstalige en een Franstalige stripbrochure – *Flemish Comics Today, La nouvelle BD flamande* – en presenteerde die op het *Salon du Livre* in Parijs. In deze internationale publicatie wordt in een eerste luik de historiek van het Vlaamse beeldverhaal beschreven en in een tweede luik het werk getoond van 22 Vlaamse stripauteurs: Jan Bosschaert, BRT (Bart Schoofs), Conz (Constantijn Van Cauwenberghe), Luc Cromheecke, Johan De Moor, Pieter De Poortere, Guido Devadder, Steven Dupré, Herr Seele (Peter van Heirsele), IKKE (Marc Legendre), Ilah (Inge Heremans), Axel Jacobs, Jeroen Janssen, Eric Joris, Marvano (Marc Van Oppen), NIX (Marnix Verduyn), Philip Paquet, Olivier Schrauwen, Stijn (Stijn Gisquière), Gerolf Van de Perre, Luc Vandewalle en Virginie (Virginie Van Der Gucht).

Eind 2003 stelde het vFL de op de stripbrochure gebaseerde tentoonstelling *Het nieuwe tekengeweld in Vlaanderen – Flemish Comics Today – La nouvelle BD flamande* voor op de Strippgidsdagen in Turnhout. Deze overzichtstentoonstelling bevat in totaal 48

lijsten met originele tekenplaten en drietalige biografiepanelen van de deelnemende stripauteurs. De Adviescommissie Strips leverde het concept, het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal stond in voor de uitwerking en de realisatie. Wegens het succes van de Nederlands-Frans-Engelse versie van de striptentoonstelling en de interesse vanuit andere landen, gaf het vFL het BCB in 2004 de opdracht ook een Spaans-Portugees-Italiaanse versie van de biografiepanelen te maken.

Na de vernissage in Turnhout trok de tentoonstelling in 2004 naar Leuven, Genk, Antwerpen, Napels in Italië en Amadora in Portugal. In 2005 was de expo te zien in de Bibliotheek van Nieuwpoort (januari); op het Kommissia-stripfestival in Moskou (mei); in de Valparaíso University in Chili (juni); in de Bibliotheek van Blankenberge (augustus); op de Druivenfeesten in Hoeilaart (september) en in het Tandheelkundig Instituut van de VUB op de campus in Jette (oktober).

In Moskou en in Chili werd de tentoonstelling vergezeld door een van de tentoongestelde stripauteurs. In Chili trad Ilah als onze stripambassadeur op; in Moskou deed Pieter De Poortere dat. In totaal was de tentoonstelling 12 keer te zien: 8 keer in België en 4 keer in het buitenland.

4.5.6. *10 Books from Holland and Flanders*

Het Engelstalige *10 Books from Holland and Flanders* komt tot stand in samenwerking met het NLPVF. Het wordt verspreid onder buitenlandse uitgevers en redacteuren. Er verschijnt een voorjaars- en najaarseditie. Het doel is hen te informeren over tien recent verschenen prozaititels van Nederlandse en Vlaamse auteurs met vertaalpotentie. De in 2005 opgenomen Vlaamse titels waren:

- Jan Van Loy *Bankvlees*.
- Paul Verhaeghen *Omega minor*.
- Guido Van Heulendonk *Terug naar Killary Harbour*.
- Bart Koubaa *Lucht*.
- Peter Terrin *Blanco*.
- Patricia De Martelaere *Het onverwachte antwoord*.

4.5.7. *Nieuwsbrief Letteren*

De Nederlandstalige *Nieuwsbrief Letteren*, gecoördineerd door het NLPVF, wordt wereldwijd verstuurd naar vertalers, pers en docenten Nederlands in het buitenland en informeert over de actualiteit in de literaire wereld in beide landen: recent verschenen vertalingen van Nederlandstalig werk, bekroningen en literaire prijswinnaars, persecho's over vertaald literair werk, Vlaamse en Nederlandse auteurs in het buitenland, de nieuwe literaire oogst ... Het vFL bezorgt het nieuws uit Vlaanderen.

4.5.8. Vertaalprijzen

Het vFL bekroont in samenwerking met het NLPVF tweejaarlijks vertalingen naar het Duits en het Engels van een Nederlandstalig literair werk. In 2005 kwam er ook een prijs voor vertalingen naar het Frans.

Else Otten Preis

Bekroont vertalingen in het Duits (uitgereikt in 2004, volgende bekroning in 2006).

Vondel Translation Prize

Bekroont vertalingen in het Engels (uitgereikt in september 2005, volgende bekroning in 2007).

Laureaat: Diane Webb voor de vertaling van *Van karmijn, purper en blauw. Over kleuren van de Middeleeuwen en daarna* van Herman Pleij.

Er is een bedrag van £ 2000,00 aan verbonden.

Prix des Phares du Nord

In het najaar 2005 werd de eerste winnaar van de *Prix des Phares du Nord* bekend gemaakt. De *Prix des Phares du Nord* is een nieuwe tweejaarlijkse prijs voor de beste Franse vertaling van een belangrijk Nederlandstalig werk. Aan de prijs is een bedrag van € 5000,00 verbonden. De uitreiking vond plaats op 20 januari 2006 in Parijs. De jury bestond uit: Margot Dijkstra, Jeanne Holierhoek en Christophe De Voogd.

Laureaat: Philippe Noble.

4.6. Het vFL als aanspreekpunt Letteren

De letterensector is een dynamisch veld waar voortdurend vragen en behoeften opduiken. Om hierop in te spelen neemt het vFL extra initiatieven en ontwikkelt het specifieke zaken zoals informatiesessies over subsidieregelingen; fora voor tijdschriftredacties en (strip)uitgevers; informatiesessies over auteursrecht, fiscaliteit en het sociaal statuut van de auteur.

Omdat er in Vlaanderen geen steunpunt Letteren is ontvangt het Fondssecretariaat steeds meer administratieve, juridische en praktische vragen met betrekking tot het brede domein van het uitgeven van boeken. Binnen de tijdsmogelijkheden en de beschikbare competenties en informatiebronnen worden die vragen beantwoord of waar gepast gericht doorverwezen naar de juiste instanties en organisaties. Deze dienstverlening versterkt het professionele profiel van het vFL en zijn servicegerichtheid en is een noodzakelijk antwoord op vragen in het literaire veld.

Het vFL en zijn medewerkers hechten veel belang aan bereikbaarheid en aan openheid over het gevoerde beleid. De aanwezigheid bij veel literaire manifestaties en bijeenkomsten bevordert de directe aanspreekbaarheid en het permanente contact met de literaire sector zonder dat de objectiviteit in de werking in het gedrang komt.

5. Samenwerking (*Externe werking*)

5.1. Vlaamse overheid

5.1.1. Afstemming, overleg en directe contacten

Het vFL heeft de eigen werkwijzen en regelingen maximaal afgestemd op de basisfilosofie en uitgangsprincipes van het Kunstendecreet, dat vanaf 2006 van toepassing is. Net zoals het Vlaams Audiovisueel Fonds (vAF) valt het vFL als autonome instelling niet rechtstreeks onder het Kunstendecreet.

Op 15 december werd het jaarverslag 2004 voorgesteld aan de commissie cultuur van het Vlaams Parlement. Een delegatie van het vFL lichtte de realisaties en cijfers van 2004 en 2005 toe en verwoordde de ambities van het vFL. De hoofdlijnen van het meerjarenplan 2006-2009 kwamen aan bod, samen met het financiële groeipad dat deze plannen mogelijk moet maken. De beleidsnota's rond een meer gecoördineerde buitenlandpak, een actief non fictie-beleid en de eerste aanzetten voor een intercultureel letterenbeleid werden besproken met de commissieleden.

De samenwerking met de minister en het Kabinet Cultuur werd versterkt en was vooral intensief in de periodes van begrotingsvoorbereiding en -controle. Op 22 februari leidde de minister de derde editie van de *Fond voor het Fonds* in met een uitgebreide toelichting op zijn letterenbeleid en zijn ondersteunende reactie op het vFL-meerjarenplan. Samen met zijn kabinetschef en de adviseur letteren nam hij deel aan de gesprekken over de deelthema's van deze ontmoeting met het literaire veld.

In de driemaandelijkse overlegvergaderingen werden lopende dossiers besproken en nieuwe denkpijlers wederzijds getoetst.

De voorstellen voor de nieuwe beheersovereenkomst werden grondig geanalyseerd en samen bijgestuurd. De erkenning van literaire organisaties en manifestaties in het kader van het Kunstendecreet vereiste duidelijke communicatie over de consequenties voor alle partijen, inclusief het vFL-budget in 2006.

Met de Administratie Cultuur – afdeling Muziek, Letteren en Podiumkunsten waren er overlegvergaderingen over concrete aanvraagdossiers voor buitenlandse reisbeurzen, productiesubsidies, literaire manifestaties en tijdschriften. vFL-afgevaardigden adviseerden mee in de ad hoc werkgroep leesbevorderingsprojecten over ingediende aanvragen in het kader van leesbevordering.

Het vFL communiceerde aan zijn buitenlandse contacten (uitgevers, vertalers en Fondsen) de verruiming van de residentiewerking van de Administratie om naast het Vertalershuis in Leuven ook een schrijfplek aan te bieden in Vollezele. De feitelijke uitvoering van de residentiewerking werd door de Administratie overgedragen aan Het beschrijf.

De begrotingsbesprekingen 2006 en de begrotingscontroles 2005 met de Administratie Afdeling Budgettering, bood het vFL de gelegenheid om zijn eigenheid en specifieke werking toe te lichten.

5.1.2. Het vFL en de beleidsnota *Letteren- en Publicatiebeleid*

Het beleidskader voor het vFL wordt gevormd door het oprichtingsdecreet van 30 maart 1999, het herzieningsdecreet van 30 april 2004, het hoofdstuk 'Letteren- en publicatiebeleid' in de beleidsnota Cultuur 2004-2009 en de vierjaarlijkse beheersovereenkomst van 5 mei 2001 (in 2005 ongewijzigd verlengd voor 1 jaar). Het vFL vertaalt deze in concrete regelingen en reglementen, zet projecten op, ondersteunt projecten binnen de vastgelegde doelstellingen, neemt initiatieven tot overleg, samenwerking en taakafbakening.

Literaire genres steunen

De opdracht van het vFL om proza en poëzie, theater en literair essay, kinder- en jeugdliteratuur, grafische roman en literaire non-fictie te steunen wordt vertaald in concrete subsidieregelingen die directe steun verlenen aan auteurs, vertalers, illustratoren en stripauteurs. Indirecte steun is er door informatieverschaffing op het vlak van juridische en administratieve thema's, sociaal statuut, fiscaliteit; doorverwijzing naar de juiste loketten; signalement naar overheden en organisaties van letterenthema's. Literaire tijdschriften, literaire podia en andere literaire organisaties en manifestaties worden financieel gesteund door aangepaste subsidieregelingen en impulsen vanuit het vFL naar professionalisering en synergie.

Buitenland- en stripbeleid

Een afzonderlijke Adviescommissie concipieert mee het beleid en adviseert over de aanvragen voor ondersteuning van stripauteurs, -uitgeverijen, -tijdschriften en -manifestaties. Plannen voor een internationale presentatie van de nieuwe generatie stripauteurs zijn in voorbereiding.

Het vFL heeft de gestructureerde en proactieve aanpak van een vertalingenbeleid voor proza uit Vlaanderen verder uitgewerkt. Binnen de beschikbare budgetten worden inspanningen geleverd voor de vertalingen van poëzie en theater. Regelmatig overleg over de residenties moet de return voor een vertaalbeleid versterken.

Debutanten

De door het vFL gesubsidieerde literaire tijdschriften vervullen een belangrijke rol in de publicatiekansen van debuterende auteurs. Daarnaast zijn er sinds drie jaar voor debuterende auteurs en beginnende vertalers de gemeenschappelijke regelingen met het Nederlandse Fonds voor de Letteren. Die regelingen zijn voor veel auteurs en vertalers een reële stimulans gebleken voor het werken aan een tweede boek of vertaling. Het actieplan 2006-2008 voor een intercultureel letterenbeleid zet een aantal concrete stappen uit om auteurs van allochtone origine mee te betrekken in het literaire leven in Vlaanderen.

Samenwerking met de Nederlandse Fondsen

In Vlaanderen en Nederland bestaat binnen de letteren een vergelijkbare structuur van autonome Fondsen. De reglementen van de subsidieregelingen, de ingezette actiemiddelen en de criteria zijn jaar na jaar meer op elkaar afgestemd. Nog niet

vergelijkbaar zijn budget, werkingsmiddelen, expertise en verankering in de sector. De samenwerking is intens en in wederzijds respect voor elkaars eigenheid. De boekenmarkt, de infrastructuur, de doelstellingen, de behoeften en de actoren in Vlaanderen en Nederland zijn nog zo verschillend dat een integratie van het Nederlandse en Vlaamse letterenbeleid op korte termijn remmend zou kunnen zijn voor de diversiteit en ieders autonome ontwikkelingskansen. De bredere cultuurpolitieke doelstellingen sporen niet altijd met de (economische) realiteit van de buitenlandse boekenmarkt voor vertalingen die niet zozeer een taalgebied, auteur of letterentraditie centraal stelt maar eerder concrete titels.

Beurzen en premies

Het aantal toegekende werkbeurzen is verder gestegen door een herschikking in de begroting, mede door de belastingvrijstelling van de werkbeurzen voor rijksingezetenen sinds 2004. De regelingen voor uitgeverijen, organisaties en verenigingen bevatten indirecte ondersteuningsvormen en stimulansen voor auteurs en vertalers om hun literaire arbeid economisch meer draagvlak te bieden.

Het vFL wenst betrokken te worden bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van het toekomstige letterenbeleid en de hertekening van het internationale cultuurbeleid. De beheersovereenkomst 2006-2009 vormt daartoe een heel concreet kader, inclusief de noodzakelijke vertaling van de opdrachten en ambities in een financieel groeipad voor de hele periode.

5.2. Stichting Nederlands Fonds voor de Letteren

De drie gemeenschappelijke regelingen – stimuleringsbeurs auteurs, stimulerings-subsidie vertalers, projectbeurs biografieën – werden in 2005 voor de derde maal uitgevoerd. Voor de beide secretariaten en de besturen was dit de aanleiding voor een grondige evaluatie van werkwijze, reglement, aanvraagprocedure en feitelijke resultaten. Waar nodig werd bijgestuurd. Voor de paritair samengestelde Adviescommissies werd een gedetailleerd draaiboek uitgeschreven. Centraal daarin stond de explicitering van de doelstelling van elke regeling en de vertaling daarvan in criteria, besluitvormingsprocedures en de communicatie daarover. Met respect voor de eigen structuur en interne werkwijze van elk Fonds werden de gemeenschappelijke regelingen gecontinueerd. De financiële middelen werden bevestigd voor de volgende jaren, inclusief de 1/3 (VFL) en 2/3 (NFVDL) verhouding.

Tussen de beide bureaus was er zeer regelmatig overleg en uitwisseling van informatie over concrete aanvraagdossiers voor werkbeurzen auteurs en projectbeurzen vertalers. Het aantal cofinancieringsregelingen die van toepassing zijn bij toekenning in beide landen groeit verder.

De besprekingen met de Nederlandse Taalunie over het nieuwe actieplan 2007-2010 werden samen voorbereid.

Het VFL kon steeds een beroep doen op de medewerkers van het NFVDL voor hun expertise, documentatie en hulp, waarvoor dank.

5.3. Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds

Het NLPVF publiceerde samen met het vfl een voorjaars- en najaarsnummer van *10 Books from Holland and Flanders* en twee afleveringen van de *Nieuwsbrief Letteren*. De productionele en redactionele begeleiding was in handen van het Nederlandse bureau. De uitreiking van de tweejaarlijkse vertaalprijzen (de *Else Otten Preis* voor Duitstalige publicaties, de *Vondel Translation Prize* voor Engelstalige titels) werd samen georganiseerd. Voor het Franstalige gebied werd voor het eerst een jury gevormd voor de *Phares du Nord* vertaalprijs die in januari 2006 zal worden uitgereikt.

Een website met een overzicht van vertaald literair werk uit Nederland en Vlaanderen ging online. De vele zoekmogelijkheden ontsluiten die unieke databank.

Plannen werden voorbereid voor gemeenschappelijke presentaties op buitenlandse podia in de volgende jaren. Vlaamse auteurs zullen aanwezig zijn in de programma's van het NLPVF.

De nieuwe calculatieschema's voor literaire producties werden uitgewisseld. De ervaringen over de bewegende markt voor literaire tijdschriften en de vertaling daarvan in aangepaste acties door beide fondsen verduidelijken de ambities voor dit segment. Het vfl kon steeds een beroep doen op de medewerkers van het NLPVF voor hun expertise, documentatie en hulp, waarvoor dank.

5.4. Steunpunt Literair Vertalen

De Beleidsraad van het Steunpunt Literair Vertalen (SLV) wordt gevormd door afgevaardigden van het VFL, het NLPVF, het NFVDL en de Nederlandse Taalunie. Naast klankbord voor de SLV-aanbiedingen aan de vertalers, is de Beleidsraad ook het uitwisselingsplatform voor initiatieven in Vlaanderen en Nederland op het vlak van deskundigheidsbevordering voor vertalers (zowel in als uit het Nederlands) en het laboratorium waar nieuwe behoeften worden gedetecteerd, geëvalueerd en omgezet in nieuwe programma's.

De in samenwerking met SLV opgezette cursussen en workshops voor vertalers, zijn opgenomen onder 'deskundigheidsbevordering' (zie 1.9.).

Het totale SLV-budget dat ter beschikking wordt gesteld door de Nederlandse Taalunie bedroeg in 2005 in totaal € 180.000. Het NFVDL en het VFL vullen dit aan met specifieke projectsubsidies.

5.5. Kunstenloket vzw

De vfl-directeur is lid van de algemene vergadering en volgt actief de werking van het Kunstenloket. Samen werden twee infodagen exclusief voor auteurs opgezet. Voor de tussentijdse evaluatie van het sociaal statuut van de kunstenaar werden specifieke toepassingsproblemen voor auteurs en vertalers gesignaleerd en in het eindrapport opgenomen.

5.6. Boek.be, vuv en vbb

Zoals de voorbije jaren was er regelmatig overleg met de secretariaten van boek.be, de Vlaamse Uitgeversvereniging (vuv) en de Vlaamse Boekverkopersbond (vbb) over raakpunten tussen de economische boekensector en het vfl.

Het vfl huurde ruimte op de collectieve vuv-stand op de beurzen in Bologna en Frankfurt.

De secretariaten werden geïnformeerd over nieuwe regelingen en deadlines voor subsidieaanvragen met het verzoek deze door te geven aan hun leden.

Met de vuv werd de bestaande regeling voor productiesubsidies geëvalueerd. Het nieuw calculatieschema werd aangepast op basis van de eerste ervaringen.

Met de nieuwe directeurs van boek.be en vuv werden in het najaar de eerste gesprekken over gemeenschappelijke thema's gevoerd.

5.7. Auteursverenigingen

De bevraging van auteurs en stakeholders uit de literaire sector die plaatsvond in gemeenschappelijk overleg tussen de KVA en het VFL in het voorjaar 2005 moest het nodige materiaal aanreiken om de ontstane impasse te doorbreken in de besprekingen tussen KVA en VFL over doelstelling en prioriteiten van een auteursvereniging. De conclusies die het Fondsbestuur op basis van het rapport formuleerde en het initiatief dat daaruit voortvloeide voor de oprichting van een werkgroep auteursvereniging, kon niet rekenen op de steun van de het KVA-bestuur en het VVL, VSVJ en VVTS-bestuur. De voorzitters van VIC (illustratoren), VOS (stripauteurs) en VTA (theaterauteurs) beschouwden het initiatief van het VFL wel als een positief signaal en gingen het gesprek aan met de werkgroep. De voorzitters van de werkgroep herstelden in het najaar de dialoog op basis van de blauwdruk voor een representatieve, professionele en onafhankelijke auteursvereniging.

5.8. ABC 2004

Het vfl participeerde actief aan de ideeënontwikkeling, evaluatie en nazorg van Antwerpen Wereldboekenstad 2004. De directeur maakte deel uit van de Stuurgroep. Extra aandacht werd gevraagd voor het deelproject *Staten-Generaal van het Boek* dat streeft naar langetermijnacties vanuit een brede *status questionis* van het boek in Vlaanderen. Een rechtstreeks resultaat was een regelmatig overleg met het Instituut voor de Boekwetenschap van de UA over initiatieven op het vlak van vorming en wetenschappelijk onderzoek voor de boekensector.

Het vfl was structureel partner van ABC 2004 en steunde het *Cahier*-project met productiesubsidies.

6. Vooruitblik op 2006

Op bestuurlijk vlak zal in het voorjaar het afsluiten van de nieuwe beheersovereenkomst 2006-2009 centraal staan. In de vele voorbereidende gesprekken gaat het niet in eerste instantie over budgettaire aspecten maar over de inhoud en de accenten van het te voeren beleid. Daarbij moeten de verwachtingen van de minister en de ambities vanuit het vFL op elkaar afgestemd worden en resulteren in een samen onderschreven engagement. Vanuit het vFL is het meerjarenplan aangereikt in 2004, aangevuld met uitdiepende deeldossiers over buitenlandbeleid voor letteren, interculturalisering in de letteren en aandacht voor een non-fictiebeleid. Voor het groeitraject dat in het meerjarenplan is opgenomen wordt een gedetailleerd operationeel en financieel plan uitgewerkt.

De budgettaire beperkingen tegenover de groeiende behoeften van het literaire veld zullen voortdurend keuzes vereisen en financiële discipline.

Voor de Adviescommissies blijft de kernopdracht het goed onderbouwde en evenwichtige formuleren van adviezen met aandacht voor kwaliteit, diversiteit en professionaliteit. De permanente evaluatie van de eigen werking en de voortdurende aandacht voor wat er beweegt en leeft bij de literaire actoren, moeten bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen en de effectiviteit van het vFL.

Extra zorg zal worden besteed aan de begeleiding van de aanvragers en het informeren van het literaire veld. De in 2005 nieuw opgezette communicatiemiddelen van een maandelijks e-zine en het kwartaal *vFL-Bulletin* zullen daarin een cruciale rol blijven spelen. Een grondige update van de website vanuit de reacties van de gebruikers moet de functie als eerstelijns informatiebron nog versterken.

De vele projecten die momenteel in uitvoering zijn of in 2006 worden opgezet, willen een antwoord bieden op specifieke noden of inspelen op opportuniteiten om de Vlaamse letterensector verder te professionaliseren en extra uitstraling in binnen- en buitenland te realiseren. Ook hierin kan een Fonds de mogelijkheden van zijn statuut bewijzen door creatief, snel en doelgericht in te spelen op nieuwe factoren. Meer dan ooit zal worden gezocht naar synergie. Met de administratie, literaire actoren, instellingen in binnen- en buitenland, belangengroepen, gebruikers en nog-niet-gebruikers. Niet alleen vanuit de positie van verschaffer van financiële middelen, maar ook als stimulator, bruggenbouwer, informant en medespeler. De implementatie van de resultaten van de werkgroep auteursvereniging moet een nieuwe dynamiek en dialoog op gang kunnen brengen in respect voor ieders positie.

Met dezelfde personeelsbezetting willen we extra zorg en aandacht besteden aan de ondersteuning van de interne werking van de Adviescommissies en bestuur en een bereikbaarheid en openheid voor de aanvragers uit onze doelgroepen.

Een krachtig letterenbeleid: daar gaan we ook voor in 2006.

Bijlagen

Tijdschriftenrapport 2005

Naar jaarlijkse gewoonte neemt de Adviescommissie literaire tijdschriften de voorbije jaargang onder de loep van de literaire tijdschriften die in 2005 door het vfl gesubsidieerd werden.

Vooreerst wil de Adviescommissie haar waardering uitspreken voor de inspanningen die de verschillende redacties, vaak onbezoldigd, ook dit jaar hebben geleverd en voor hun bijdrage aan het literaire leven in Vlaanderen. Met beperkte middelen slagen de tijdschriften erin om telkens weer aantrekkelijke, mooi vormgegeven nummers aan te bieden. Zoals in vorige rapporten werd beklemtoond, heeft elk tijdschrift een eigen profiel en plaats in het landschap. De Adviescommissie apprecieert die variatie en wil dan ook vooral nagaan op welke manier dat profiel weerspiegeld wordt in concrete nummers. Daarnaast gaat aandacht naar het redactionele beleid dat uit de jaargang spreekt en naar de zorg die is besteed aan selectie, redactie en situering van de teksten.

Het rapport bekijkt de voorbije jaargang van elk tijdschrift of – als die jaargang nog niet volledig was in januari 2006 – de tot dan toe verschenen nummers. Sommige tijdschriften wachten erg lang om hun jaargang te voltooien. Dat geeft een weinig dynamische indruk en zorgt tevens voor verwarring. Om de lezer of abonnee aan zich te binden heeft een tijdschrift een vaste periodiciteit nodig of op zijn minst een regelmatige frequentie. Bij twee tijdschriften, *freespace Nieuwzuid* en *Spiegel der Letteren*, nam de achterstand in 2005 zorgwekkende proporties aan. De Adviescommissie wijst erop dat gebrekkig beheer ernstige financiële gevolgen kan hebben.

Net zoals de vorige jaren bekijkt de Adviescommissie ook de websites van de tijdschriften. Tijdschriften besteden steeds meer zorg aan hun website en gebruiken die als promotiemiddel en archiefruimte. Wel spoort de Adviescommissie de tijdschriften ertoe aan hun luikje op de CELT-site op tijd bij te werken. Wegens het groeiende belang van websites bij literaire tijdschriften besloot de Adviescommissie om op het Tijdschriftenforum in januari 2006 een discussie te organiseren rond digitalisering.

In 2005 ging de nieuwe subsidieregeling van start. Grote verschuivingen bracht die niet teweeg. Wel is het de bedoeling dat de tijdschriften meer vrijheid krijgen om ook financieel eigen accenten te leggen. Inhoudelijk doen zij dat al.

De lezersenquête, op poten gezet in 2005, wordt inmiddels verspreid. Het vfl zal instaan voor de verwerking en rapportering van de gegevens. Wanneer die bekend zijn, kan met de tijdschriften worden nagedacht over mogelijkheden om meer lezers aan te spreken. In datzelfde kader zal in 2006 overleg plaatsvinden met bibliotheken, zodat de in 2005 aangekondigde bibliotheekactie zo efficiënt mogelijk kan worden aangepakt.

In juli 2005 nodigde de Adviescommissie de raad van bestuur van CELT uit voor een gesprek met de redacties van de literaire tijdschriften. Bedoeling was te peilen naar de wederzijdse verwachtingen en toekomstperspectieven. Om die dialoog in stand te houden wil de Adviescommissie CELT voortaan uitnodigen op het jaarlijkse Tijdschriften-

forum. Op het forum in januari 2006 zal CELT alvast de nieuwe advertentiecampagne presenteren.

De Adviescommissie nam in juni 2005 afscheid van Erik Vissers en bedankt hem voor de jarenlange inzet.

Namens de Adviescommissie literaire tijdschriften

Leen Boereboom

Elke Brems

Stijn Geudens

Tom Toremans

Dietlinde Willockx (voorzitter)

- maart 2006

De Brakke Hond

De Brakke Hond geeft veel ruimte aan beginnende en jonge auteurs, zowel in het proza als in de poëzie, en organiseert daarnaast een eigen verhalenwedstrijd die een vaste waarde is in het literaire landschap. Aangezien het tijdschrift in hoge mate afhankelijk is van de inzendingen, staan er in elk nummer sterke teksten naast wat mindere.

Nummer 86 kwam volgens de Adviescommissie het best uit de verf. De redactie waakt over de kwaliteit van het geheel door telkens enkele meer gevestigde auteurs op te nemen. De manier waarop bijvoorbeeld Joris Note en Paul Claes fungeren als ‘gastauteurs’ werkt goed en bevordert de continuïteit en de kwaliteit van de literaire bijdragen in dit tijdschrift.

In elk nummer van *De Brakke Hond* wordt vertaalde literatuur gebracht, die vaak – zij het niet altijd – van hoge kwaliteit is. Wel lijkt de selectie lukraak te gebeuren, wellicht is de redactie ook daar afhankelijk van spontane inzendingen. Een duidelijk beleid kan de Adviescommissie in elk geval niet vinden.

In mindere mate, maar toch in elk nummer, publiceert *De Brakke Hond* essays over allerhande onderwerpen. Sommige zijn zeer de moeite waard, andere lijken wat vrijblijvend terechtgekomen tussen de literaire bijdragen. Het is daarbij niet helemaal duidelijk of de essays als voorbeelden van een literair genre fungeren, of om inhoudelijke of informatieve redenen worden opgenomen. Een essay over het boekenvak sluit uiteraard naadloos aan bij de rest van het tijdschrift, maar voor onderwerpen die sterk afwijken van het culturele veld lijkt het toch aangewezen om te kiezen voor essays die ook met literair-kritische maatstaven kunnen worden gemeten.

Al bij al heeft de redactie een veeleer wisselvallige jaargang afgeleverd: de coaching van de nieuwe auteurs lijkt beperkt, de teksten bevatten te veel druk- en taalfouten en een editoriaal zou elk nummer meer kracht en visie kunnen geven.

Tot slot wenst de Adviescommissie haar waardering te uiten voor de inspanningen die *De Brakke Hond* op digitaal vlak levert en die in Vlaanderen als pionierswerk kunnen worden beschouwd.

Deus ex Machina

De jaargang 2005 van *Deus ex Machina* bestaat uit twee nummers die volledig aan één thema zijn gewijd (nummer 112 over ‘Jonge Turken’ en nummer 114 over ‘Cynisme in de literatuur’) en twee nummers die naast losse literaire bijdragen tevens een focusonderdeel bevatten (nummer 113 focust op nieuwe IJslandse literatuur, nummer 115 op ‘vers Frans proza’). Met deze mengeling van buitenlandse literaturen, themagedeelten over actuele trends en losse bijdragen zet *Deus ex Machina* de trend van de voorbije jaargangen verder.

De proza- en poëzieteksten die buiten de thematische onderdelen vallen, bestaan voornamelijk uit oorspronkelijk Nederlandstalig werk van wisselende kwaliteit. *Deus ex Machina* rekruteert uit een zeer brede basis: in deze jaargang komen zowel debutanten (vaak studenten), als reeds gepubliceerde auteurs aan bod. Het is opvallend dat – net als in de vorige jaargang – de losse bijdragen doorgaans minder kunnen boeien dan de teksten die in de thematische onderdelen worden opgenomen. Daarnaast bevat nummer 115 ook zeer degelijke vertalingen, waarbij de ene auteur (John Burnside) echter wél wordt ingeleid en de andere (Friederike Mayröcker) niet.

De thematische delen en de focusonderdelen worden systematisch en uitgebreid ingeleid, waarmee *Deus* zich van andere tijdschriften onderscheidt. Tegelijk missen enkele van deze inleidende teksten hun effect omdat ze té encyclopedisch en opsommend zijn. De vertaalde overzichtsessays over Turkse literatuur hadden bijvoorbeeld beter verwerkt kunnen worden tot één algemeen inleidend essay. Ook de inhoud en structuur van de themanummers is van wisselende kwaliteit. Terwijl de nummers over recente Turkse en IJslandse literatuur een zeer verscheiden en informatief overzicht bieden, is de samenhang tussen de teksten over cynisme in de literatuur veel minder duidelijk.

De meerwaarde van *Deus ex Machina* bestaat er vooral in dat het interessante overzichten biedt van recente buitenlandse literaturen en dat het aan de hand van kritische essays inspeelt op actuele thema's. De website van *Deus Ex Machina* oogt zeer professioneel, biedt een uiterst gebruiksvriendelijk archief en is up-to-date.

DWB

Dietsche Warande & Belfort publiceerde in 2005 vier reguliere nummers en, ter gelegenheid van de honderdvijftigste verjaardag van het tijdschrift, één dubbelnummer. Het tijdschrift opteert voornamelijk voor themanummers, aangevuld met enkele rubrieken. *DWB* is professioneel gemaakt, met een gedegen eindredactie en een sobere, toegankelijke lay-out. De kunstkaternen worden in deze jaargang ingevuld door erg gesmaakte foto's uit de collectie van het Antwerpse fotomuseum. Drie van de vier themanummers die het tijdschrift dit jaar bracht, zijn zonder meer sterk. Zowel literaire ('Sebald') als niet-literaire thema's ('Brussel', 'Randwandelingen') worden goed ondersteund door essays die een theoretische benadering niet schuwen. Bovendien slaagt het tijdschrift erin om interessante literaire invullingen te geven aan niet-literaire onderwerpen.

Het valt op dat *DWB* vaak een beroep doet op dezelfde auteurs. Weliswaar creëert dat vaste waarden en geeft dit het blad een eigen gezicht, niettemin dreigen soms overdaad of verving. Een ander minpunt is dat het tijdschrift soms onterecht debuten claimt.

In keerdruk bij het ‘Jonge uit het Zuiden’-nummer staan 155 boodschappen voor de toekomst, van evenveel medewerkers van het tijdschrift. De bombarie waarmee het nummer werd aangekondigd staat niet in verhouding tot de eigenlijke inhoud. Toch weet dit lappendeken geregeld te boeien, al was het maar doordat elk stuk een eigen invulling geeft aan het begrip boodschap.

De diverse rubrieken zijn beter omschreven dan in de vorige jaargangen en hebben een regelmatigere basis. Niettemin geven ze het tijdschrift een versnipperde aanblik en lijken afdelingen als ‘Schrijvers digitaal’ en ‘Cahier de brouillon’ zelden voor een meerwaarde te kunnen zorgen. Daartegenover staat dat *DWB* veel aandacht schenkt aan gedegen en soms gedurfde literaire kritiek, een genre dat in andere literaire tijdschriften ondergewaardeerd wordt.

DWB's website oogt verzorgd en aantrekkelijk. Hij is gebruiksvriendelijk en kan als een uitstekende *teaser* fungeren voor potentiële lezers.

freespace Nieuwzuid

Van *freespace Nieuwzuid* besprak de Adviescommissie de volledige vierde jaargang, met name de nummers 13, 14, 15 en 16. De laatste twee verschenen pas in 2005. Van de vier nummers die werden aangekondigd voor jaargang 2005 (17, 18, 19 en 20) had de Adviescommissie er op 31 december 2005 nog geen enkel ontvangen. De vertragting die het tijdschrift had opgelopen in 2004 (en die volgens de subsidieaanvraag van 26/02/2005 ‘met spoed’ zou worden weggewerkt in de loop van 2005), is dus niet alleen niet verholpen, de situatie is er nog erger op geworden. Deze gang van zaken is zorgwekkend te noemen en valt te betreuren, want binnen het landschap van de literaire tijdschriften in Vlaanderen profileert *freespace Nieuwzuid* zich sinds enkele jaren als het enige avant-gardeblad en het heeft dan ook een unieke plaats.

Elk nummer biedt een eigenzinnige en boeiende mix van primair literair werk (gedichten, toneel en proza), essay (niet alleen literatuurkritiek, maar ook algemeen culturele en politiek-maatschappelijke beschouwingen) en beeldende kunst. De kwaliteit van de bijdragen varieert: sterke, prikkelende teksten worden afgewisseld met stukken waarvan de meerwaarde onduidelijk is. Heeft de redactie soms problemen met het verzamelen van materiaal? Zijn er te weinig vaste medewerkers? Ook de eindredactie staat nog niet helemaal op punt: er sluipen nog te veel foutjes in de teksten. Een betere ‘personeelsbezetting’ werd reeds in het tijdschriftenrapport van 2003 aangemoedigd. Mogelijk biedt de aangekondigde reorganisatie en uitbreiding van de redactie hier een oplossing.

Net als de tekstbijdragen is ook het aandeel van de visuele kunst niet steeds gelijk van kwaliteit: de ene keer spits en intrigerend of geestig en speels, soms echter veeleer banaal. De nieuwe lay-out contrasteert sterk met de vroegere sobere opmaak. De aanpak oogt bijna ‘anarchistisch’, is sympathiek en aantrekkelijk, maar bijwijlen ook

vermoeiend. Men kan zich afvragen of de vormgeving soms niet wat te ver gaat en zo de inhoud in de weg staat. Een kleine maar toch niet onbelangrijke opmerking hierbij: we hebben vruchteloos gezocht naar een vermelding van het rekeningnummer waarop eventuele nieuwe abonnees hun bijdrage kunnen storten.

Tot slot vermelden we nog de website die voor de geïnteresseerden de nodige praktische en inhoudelijke informatie bevat en zo een goede digitale aanvulling vormt op het gedrukte tijdschrift.

Het Trage Vuur

Van *Het Trage Vuur* verschenen vóór januari 2006 drie nummers. Meer nog dan de vorige jaargangen tracht *Het Trage Vuur* de uit het Chinees vertaalde literatuur te situeren en toe te lichten. Daartoe heeft het voor themanummers gekozen rond erg uiteenlopende onderwerpen: de bibliotheek van Dunhuang, muziek in woord, en familie. Aan de hand van die invalshoeken weet de redactie niet alleen een blik te bieden op de moderne én klassieke Chinese literatuur maar ook op de wisselwerking met andere kunsten (muziek in woord), op de Chinese culturele overlevering (Dunhuang) en op de structuur van de Chinese maatschappij (familie). Daarenboven is het aantal essays gevoelig uitgebreid en worden teksten beter gesitueerd binnen de Chinese literatuur maar ook binnen de in deze contreien vrijwel onbekende Chinese geschiedenis en geografie. De rubriek 'Raakvlak' weet bovendien de invalshoek van het tijdschrift, de Chinese literatuur, te koppelen aan het taalgebied en de culturele achtergrond waarin het tijdschrift wordt gepubliceerd. Dat werkt verhelderend. Jammer dat deze jaargang slechts één 'Raakvlak' kent.

De vertalingen zijn in vlekkeloos Nederlands geschreven. Vooral het heldendicht uit het eerste nummer viel in die zin op. Ter gelegenheid van het tienjarige bestaan zorgde het tijdschrift voor een nieuwe lay-out. Die is erg subtiel en laat de teksten goed tot hun recht komen. Ook de website van het tijdschrift oogt bekoorlijk en geeft de gebruiker een goed beeld van de historiek en aanpak van *Het Trage Vuur*.

Poëziekrant

Ook in deze jaargang slaagt de *Poëziekrant* in haar opzet om op een kwaliteitsvolle manier poëzie van vandaag aan een breed publiek voor te stellen. Het blad bevat goedgedocumenteerde dossiers (met in deze jaargang extra aandacht voor jongerenpoëzie (nr 1) en voor poëzie in het onderwijs (nr 6)), vlot leesbare interviews, veel al dan niet nieuwe gedichten, en degelijk gestoffeerde actualiteitsrubrieken (agenda - dichtersdata - wedstrijden), die voor de modale lezer wel eens lijden aan een overkill aan informatie.

Daarnaast biedt de *Poëziekrant* een mooi evenwicht tussen Nederlandstalige poëzie en anderstalige poëzie in vertaling, met geregeld een interessante uitstap naar specifieke taalgebieden, zoals de Friese poëzie, de Zuid-Afrikaanse poëzie en de Franstalige poëzie in België.

In deze jaargang ging er in de interviews meer aandacht naar minder bekende dichters uit ons taalgebied, zoals bijvoorbeeld de Nederlandse dichteres-componiste Rozalie Hirs. Gevestigde waarden als Stefan Hertmans (met een groot interview in twee van de zes nummers), Gerrit Komrij, Eva Gerlach, Mark Insingel, Roland Jooris, ... blijven evenwel een erg belangrijke plaats innemen.

De Adviescommissie heeft wel vragen bij de wisselende kwaliteit van sommige bijdragen en interviews. Gaat de redactie van het tijdschrift bovendien niet al te voorzichtig te werk bij de selectie van primair werk en kiest men veeleer voor toegankelijke poëzie? Ze vraagt zich tevens af of er niet al te sterk gefocust wordt op de dichter, de mens, veeleer dan op het gedicht. De paginagrote foto's van dichters versterken die indruk nog.

De vormgeving van de *Poëziekrant* is erg verzorgd, misschien ietwat druk en dominant, misschien nogal 'glossy'. Men moet er alvast zorg voor dragen dat de vorm niet gaat primeren op de inhoud. De website van *Poëziekrant* maakt deel uit van die van het *Poëziecentrum*. De bezoeker krijgt een mooi overzicht van het jongste nummer. Het archief bestrijkt (voorlopig?) jammer genoeg enkel de jaargang 2005.

Revolver

Revolver is een tijdschrift dat in de eerste plaats opvalt door zijn bijzonder verzorgde vormgeving en aandacht voor grafische bijdragen. Dat maakt van elk nummer een hebbing.

Traditioneel wijdt *Revolver* één van zijn vier nummers aan 'Dichters in het Elzenveld'. Dat vormt een aangenaam ijkpunt in de jaargang en biedt vanwege het reekskarakter een meerwaarde.

Ook in de andere nummers is er voldoende aandacht voor de internationale literatuur. Doordat tijdens het festival 'Dichters in het Elzenveld' de literatuur uit Nieuw-Zeeland centraal stond, is er wel wat overlapping tussen het Elzenveld-nummer en het themanummer over Nieuw-Zeeland (125). Dat laatstgenoemde nummer was erg geslaagd, met zowel mooie en boeiende essays als interessante literatuur, ook al was niet alle poëzie evenzeer de moeite waard. Ook grafisch kon het bekoren.

De twee overige nummers van *Revolver* bevatten een variatie aan voornamelijk literaire teksten die vrij onsamenhangend overkwam. De voorpublicaties lijken veeleer een gemakkelijksoplossing en er wordt duidelijk meer aandacht besteed aan gevestigde waarden dan aan debutanten. Daarmee speelt *Revolver* op veilig en krijgt het tijdschrift het profiel van 'Het Betere Tijdschrift'. De catalogus 'Omgekeerde leugens' die bij nummer 126 aan de abonnees als 'premie' werd aangeboden, bevestigt dat luxueuze imago. Een pluspunt is wel dat elke auteur veel ruimte krijgt.

Over het algemeen laat deze jaargang van *Revolver* een mooie en verzorgde indruk na. De keuze voor beeldmateriaal van Vaast Colson in het laatste nummer is bovendien verrassend en geeft het tijdschrift een ruimer profiel. Dat geldt eveneens voor de website, die voornamelijk als uithangbord dienst doet.

Spiegel der Letteren

Van jaargang 2004 had de Adviescommissie op 31 december 2005 twee van de vier nummers ontvangen (nr. 1 in 2004 en nr. 2 in 2005), van jaargang 2005 is nog geen nummer verschenen. Daarom is de rapportering over deze jaargangen uitgesteld naar maart 2007.

Tiecelijn

‘*Tiecelijn* is een buitenbeentje.’ Dat zijn de woorden van hoofdredacteur Rik Van Daele (editoriaal sept. 2005). De Adviescommissie kan dit slechts beamen. Wegens zijn zeer specifieke focus op de Reynaertstudie en het minder literaire karakter van zijn bijdragen neemt *Tiecelijn* inderdaad een aparte plaats in binnen het literaire tijdschriftenlandschap.

De Adviescommissie stelt vast dat het imago van een ‘ledentijdschrift’ grotendeels verdwenen is, mede door zorgvuldig gekozen themanummers, zoals het ‘leeuwennummer’ en het nummer met ‘vossenpoëzie’, dat een boeiende bloemlezing van vossenlyriek bevat van de middeleeuwen tot vandaag, met werk van onder meer Peter Holvoet-Hanssen en Miguel Declercq. Zij waardeert tevens de inspanningen van de redactie om het studieterrain enigszins uit te breiden, met bijvoorbeeld kanttekeningen bij Consciences *Leeuw van Vlaanderen* in het leeuwennummer of een zoektocht naar de plaats van dieren in Gezelles blad *Rond den heerd*.

Niettemin bevat *Tiecelijn* nog heel wat schoolse en weinig boeiende bijdragen. Een zorgvuldiger redactioneel beleid lijkt zeker aangewezen.

De Adviescommissie blijft de literaire relevantie van een tijdschrift als *Tiecelijn* in vraag stellen.

Wellicht is de lezer van *Tiecelijn* in de toekomst meer gebaat bij de uitgave van een jaarboek dan bij deze formule van een driemaandelijks tijdschrift.

Tiecelijn neemt een belangrijke plaats in op de website van het Reynaertgenootschap, met een uitvoerige voorstelling van het blad, van de kernredactie en van het jongste nummer. Jammer dat men begin februari 2006 nog steeds verwijst naar het septembernummer en er van het decembernummer nog helemaal geen sprake is. De website biedt tevens een recente Reynaertbibliografie aan.

Yang

Yang leverde in 2005 een sterke jaargang af en profileerde zich meer dan in de vorige jaargangen als een breed maatschappijkritisch tijdschrift, met dossiers over ‘Lifestyle’, ‘Attention! Émotion!’, ‘Overhead’ en ‘Vind x’.

De dossiers bestaan voornamelijk uit beschouwende teksten, oorspronkelijke en vertaalde. *Yang* kan voor die dossiers een beroep doen op een brede waaier van specialisten terzake en de afzonderlijke bijdragen zijn dan ook doorgaans van zeer sterke kwaliteit. De oorspronkelijke teksten behandelen niet altijd even vanzelfsprekende

onderwerpen op een zeer toegankelijke manier en getuigen van een degelijke redactie. Wel verschillen de dossiers onderling wat betreft samenhang en transparantie. De uitgebreide inleidingen komen hieraan ten dele tegemoet. Het derde dossier ontbeert echter een degelijke inleiding, terwijl de sterke literatuurwetenschappelijke inslag ervan precies om enige toelichting vraagt. Dat valt te betreuren omdat dit nummer zonder meer als het sterkste van de jaargang geldt, in het bijzonder door de grote onderlinge samenhang van de teksten en het knappe beeldmateriaal.

In de lijn van de sterke maatschappijkritische inslag van het tijdschrift biedt de rubriek 'Die ochtend in de boekhandel' degelijke recensies die concrete en vlot leesbare analyses van recent gepubliceerde werken verbinden met uitdagende filosofische en kritische beschouwingen. Het zou dan ook een pluspunt zijn als de rubriek over de verschillende nummers heen wat meer continuïteit vertoonde: in deze jaargang ontbreekt de rubriek in het tweede nummer en bevat hij in het derde nummer slechts één tekst. Essayistische bijdragen over zeer concrete actuele thema's weten dat euvel gedeeltelijk te compenseren. *Yang* beweegt zich kortom steeds meer op de grens tussen literatuur en kritische beschouwing en heeft bijgevolg een unieke stem.

Wel valt het geringe aandeel van oorspronkelijk werk in deze jaargang op. Het primaire werk bestaat dit jaar voornamelijk uit vertalingen, die worden voorafgegaan door summiere maar informatieve inleidingen. Het beperkte aantal originele bijdragen wordt deels gecompenseerd door het werk van de 'writer-in-residence'. De rubriek blijft een knap initiatief, maar kan in deze jaargang toch minder overtuigen. De stukken vertonen minder samenhang dan die in de vorige jaargangen en zijn van wisselende kwaliteit. De zeer gebruiksvriendelijke website vult het tijdschrift aan met een uitgebreid archief.

ZL

Van *ZL* beoordeelde de Adviescommissie de vier nummers die in 2005 verschenen: de nummers 2, 3 en 4 van de vierde jaargang en het eerste nummer van de vijfde jaargang. De redactie van *ZL* heeft vanaf het begin duidelijke en goed omschreven doelstellingen nagestreefd. Als literair-historisch tijdschrift dat focust op de Nederlandse letteren tijdens de negentiende en twintigste eeuw in Zuid én Noord is het op enkele jaren tijd kunnen uitgroeien tot een vaste waarde in de sector van de literaire tijdschriften. De Adviescommissie waardeert dat *ZL* zich uitdrukkelijk richt op een breed publiek, veeleer dan zich te profileren als een 'vaktijdschrift'. Het combineren van wetenschappelijke kwaliteit én leesbaarheid is geen gemakkelijke opgave maar toch is het blad erin geslaagd het juiste evenwicht te vinden. De toegankelijkheid van het tijdschrift wordt niet weinig bevorderd door de zeer verzorgde eindredactie. Ook de fraaie vormgeving, die goed aansluit bij de inhoudelijke invalshoek van het blad, en het oordeelkundige gebruik van afbeeldingen verhogen het leesplezier in aanzienlijke mate.

Wat de inhoud betreft schenkt de redactie duidelijk meer dan tijdens de eerste jaargangen aandacht aan de bredere historische context: bijdragen over een specifieke auteur, uitgever of tijdschrift worden op die manier ook een stuk algemene culturele

en maatschappelijke geschiedenis. Een geslaagd voorbeeld in dit verband is het Van Oorschot-nummer. Hopelijk blijft die bredere historische inbedding voor de redactie van *ZL* ook in de toekomst een belangrijk aandachtspunt. Ook niet zonder belang op termijn is dat de redactie erover waakt dat het tijdschrift te veel op een 'sjabloon' zou gaan lijken en zou voortborduren op een voorspelbaar stramien. Een leuke en steeds weer verrassende rubriek als 'De kleine garnaal' kan dit bijvoorbeeld helpen vermijden. Een ander middel om voor voldoende afwisseling te zorgen is het aantrekken van nieuwe medewerkers. Het is dan ook een pluspunt dat de redactie actief op zoek gaat naar nieuwe beloftevolle auteurs naast de gevestigde namen. Misschien kan worden overwogen om bij de keuze en de uitwerking van de onderwerpen, naast de historische dimensie, ook wat meer oog te hebben voor het literaire aspect, bijvoorbeeld tekstanalyse of poëtische evolutie. Tot slot vraagt de Adviescommissie zich af of een eigen website met de nodige praktische en inhoudelijke informatie geen goed middel zou zijn om meer geïnteresseerden in contact te brengen met het tijdschrift.

Realisaties 2005

Bijna dagelijks verschijnt er een boek of gaat er een theaterstuk in première waar het vFL subsidies aan heeft toegekend. Hieronder vindt u een overzicht van in 2005 verschenen of opgevoerde werken die mede dankzij de financiële steun of bemiddeling van het vFL tot stand kwamen.

Werkbeurzen

Kinder- en jeugdliteratuur

- Frank Adam & Klaas Verplancke *Confidenties aan een ezelsoor* (Davidsfonds).
- Kristien Aertssen (i.s.m. Riet Wille) *Raad het maar* (De Eenhoorn).
- Kristien Aertssen *Zooooo'n grote wolf* (De Eenhoorn).
- Ann Candaele (i.s.m. Dirk Nielandt) *Ik speel mee* (Davidsfonds).
- Ann Candaele (i.s.m. Dirk Nielandt) *Ik wil mee* (Davidsfonds).
- Ann Candaele (i.s.m. Dirk Nielandt) *Is van mij* (Davidsfonds).
- Ann Candaele (i.s.m. Dirk Nielandt) *Dat wil ik ook* (Davidsfonds).
- Ann Candaele & Brigitte Minne *Engel* (De Eenhoorn).
- Ann Candaele & Kaat Vrancken *Muis* (De Eenhoorn).
- Sabien Clement *De aap komt uit de mouw* (Lannoo).
- Carll Cneut (i.s.m. Geert De Kockere) *Dulle Griet* (De Eenhoorn).
- Carll Cneut (i.s.m. Carl Norac) *Een geheim waar je groot van wordt* (De Eenhoorn).
- Carll Cneut *Hou van mij* (i.s.m. Ed Franck) (Davidsfonds).
- Jan de Leeuw *Het Nachland* (Davidsfonds).
- Gerda Dendooven *Soepkinders* (Querido).
- Gerda Dendooven (i.s.m. Edward van de Vendel) *Van de jongen die een eikenhouten stoeltje at* (De Eenhoorn).
- Noëlla Elpers *De pimperl* (Unieboek/Van Goor).
- Ed Franck *De man bij het meer* (Querido).
- Pieter Gaudesaboos *Stad* (Lannoo).
- Ingrid Godon (i.s.m. Jaak Dreesen) *Ik loop weg* (De Eenhoorn).
- Ingrid Godon & Brigitte Minne *Naar de bieb!* (De Eenhoorn).
- Ingrid Godon *Nellie & Cezar: Ziek!* (Averbode).
- Ingrid Godon *Nellie & Cezar: Jarig!* (Averbode).
- Ingrid Godon (i.s.m. Carl Norac) *Le géant de la grande tour* (Sarbacane).
- Brigitte Minne zie Ann Candaele en Ingrid Godon.
- André Sollie *Nooit gaat dit over* (Querido).
- Henri Van Daele *Er was eens een prinses* (Davidsfonds).
- Henri Van Daele *De tovenaars van Oz* (Davidsfonds).
- Henri Van Daele *Jan Praet, van rebel tot rover* (Manteau).
- Henri Van Daele *Het huis aan de Bargiekaai* (Lannoo).
- Sylvia Vanden Heede (i.s.m. Sofie Geerts) *Een hoed voor het bal* (Lannoo).
- Sylvia Vanden Heede *In mijn kop staat alles op zijn hoofd* (Lannoo).
- Sylvia Vanden Heede *Vos en haas en de dief van Iek* (Lannoo).

- Isabelle Vandenabeele (i.s.m. Pieter van Oudheusden) *Mijn schaduw en ik* (De Eenhoorn).
- Hilde Vandermeeren *Het kistje van Cleo* (Davidsfonds).
- Do Van Ranst *Ravenhaar* (Davidsfonds).
- Do Van Ranst *Hoge hakken en een hoed* (Davidsfonds).
- Klaas Verplancke *Nopjes* (De Eenhoorn).
- Klaas Verplancke *Reus* (De Eenhoorn).
- Klaas Verplancke *Woorden wekken* (Lannoo).
- Kaat Vrancken zie Ann Candaele.

Poëzie en Essay

- Hans Groenewegen *Overvloed* (Van Tilt).
- Jacob Groot *Gelukkige lippen* (De Harmonie).
- Rozalie Hirs *Speling* (Querido).
- Peter Holvoet-Hanssen *Spinalonga* (Prometheus).
- Lucas Hüsgen *Deze rouwmoedige schoonheid* (Querido).
- Hester Knibbe *De buigzaamheid van steen* (De Arbeiderspers).
- Jan Lauwereyns *Splash* (Vantilt).
- Arjen Mulder *De vrouw voor wie Cesare Pavese zelfmoord pleegde* (Balans).
- Leonard Nolens *Een dichter te Antwerpen* (Querido).
- Geert van Istendael *Mijn Nederland* (Atlas).
- Mark Van Tongele *Gedichten* (Lannoo).
- Julien Weverbergh *weverbergh '30-'70. Herinneringen van een letterkundig omnivoor* (De Arbeiderspers/Privé-domein).

Proza

- Stefan Brijs *De engelenmaker* (Atlas).
- Leen Huet *Venetië, een literaire reis* (Atlas).
- Leen Huet *Almanak, een roman* (Atlas).
- Mariët Meester *De volmaakte man* (Balans).
- Tom Naegels *Los* (Meulenhoff | Manteau).
- Elvis Peeters *De ontelbaren* (Podium/Van Halewyck).
- Geert Spillebeen *Man tegen de muur* (Davidsfonds).
- Oscar van den Boogaard *Het verticale strand* (De Bezige Bij).
- Peter Verhelst *Zwerm. Geschiedenis van de wereld* (Prometheus).
- Erik Vlamincx *Schismatieke schrijven* (Wereldbibliotheek).
- Aya Zikken *Odjongs eiland* (Atlas).

Strips

- Brecht Evens *Een boodschap uit de ruimte* (Van Halewyck).
- Stijn Gisquière *Paradijs Op Aarde 2* (Oogachtend).
- Marc Legendre *Finisterre* (Atlas).
- Stedho *Ooievarken* (Oogachtend).

Theater

- Frank Adam *De jongen die uit zijn lichaam viel* (De Werf).
- Gerda Dendooven *Soepkinders* (Laika/HetPaleis).
- Brick De Bois *La belle et la bête* (Bronks).
- Rudi Meulemans *De émigrés* (De Parade).
- Bart Moeyaert *Slot/Tentagiles* (Laika/HetPaleis).
- Joeri Smet en Alexander Devriendt *Killusion* (Ontroerend Goed).

Productiesubsidies

- Gaston Burssens *Verzamelde gedichten 1914-1965* (Meulenhoff | Manteau).
- Conz *De tweede kus – deel 1* (Oogachtend).
- Herman De Coninck *Een aangename postumiteit. Brieven 1968-1997*
(De Arbeiderspers).
- Jos De Haes *Verzamelde gedichten* (Lannoo).
- Diverse auteurs *21 dichters voor de 21ste eeuw* (Uitgeverij P).
- Diverse auteurs *Stad van Letters-reeks* (ABC 2004/Imschoot).
- Diverse auteurs *Het Liegend Konijn – Het hiernamaals* (Van Halewyck/Meulenhoff).
- Brecht Evens *Een boodschap uit de ruimte* (Van Halewyck).
- Ed Frank *De klokkenluider van de Notre-Dâme* (Davidsfonds).
- Stijn Gisquière *Paradijs Op Aarde 2* (Oogachtend).
- Katrien Jacobs, e.a. *Hugo Claus, voor twaalf lezers en een snurkende recensent - Bibliografie* (Elmar).
- Leonard Nolens *Laat alle deuren op een kier. Verzamelde Gedichten* (Querido).
- Jürgen Pieters *De tranen van de herinnering* (Historische Uitgeverij).
- Stijn Streuvels & Emmanuel De Bom *De briefwisseling – 2 dln* (Pelckmans).
- *Het Antwerps Liedboek – 2 dln* (Lannoo).

Stimuleringsbeurzen

- Sven Cooremans *Erlangen 7* (Uitgeverij P).
- Chris de Stoop *De vuurwerkmeester* (De Bezige Bij).
- Pieter Gaudesaboos *123 Piano* (Lannoo).
- Bart Koubaa *Lucht* (Querido).
- David Nolens *Het kind* (Meulenhoff | Manteau).
- Jeroen Theunissen *Thuisverlangen* (Meulenhoff | Manteau).
- Bart Van Lierde *Luister niet naar Robert Blake* (Veen).

Vertalingen uit het Nederlands

Proza

- Anoniem *Karl und Ellegast (Karel ende Elegast)*, in het Duits vertaald door Bernd Bastert, Bart Besamusca en Carla Dauven (Agenda Verlag, Münster).
- Anoniem *Reynaerts historie*, in het Duits vertaald door Rita Schlusemann en Paul Wackers (Agenda Verlag, Münster).
- Pieter Aspe *Das Quadrat der Rache (Het vierkant van de wraak)*, in het Duits vertaald door Stefanie Schäfer (Fischer Taschenbuch Verlag, Frankfurt am Main).
- Pieter Aspe *Die Midas Morde (De Midas Moorden)*, in het Duits vertaald door Stefanie Schäfer (Fischer Taschenbuch Verlag, Frankfurt am Main).
- Benno Barnard *Fragments d'un siècle (Eeuwrest)*, in het Frans vertaald door Monique Nagielkopf (Le Castor Astral, Bordeaux).
- Diane Broeckhoven *Ein Tag mit Herrn Jules (De buitenkant van meneer Jules)*, in het Duits vertaald door Isabel Hessel (C.H. Beck Verlag, München).
- Diane Broeckhoven *Einmal Kind, immer Kinder (Eens kind, altijd kind)*, in het Duits vertaald door Isabel Hessel (C.H. Beck Verlag, München).
- Hugo Claus *Kuulujutud (De geruchten)*, in het Ests vertaald door Tiina Indrikson (Atlantise Kirjastuse Tü, Tallinn).
- Hugo Claus *Fámy (De geruchten)*, in het Tsjechisch vertaald door Olga Krijtóra (Paseka Publishers, Praag).
- Hugo Claus *Cruel felicidad (Wreed geluk)*, in het Spaans vertaald door Ronald Brouwer (Hipérion, Madrid).
- Willem Elsschot *Bondfångst (Lijmen / Het been)*, in het Zweeds vertaald door Per Holmer (Bokförlaget Lind & Co, Stockholm).
- Kristien Hemmerechts *Le Jardin des Innocents (De tuin der onschuldigen)*, in het Frans vertaald door Patrick Grilli (Actes Sud, Arles).
- Erwin Mortier *Temps de pose (Sluiterijd)*, in het Frans vertaald door Marie Hooghe (Fayard, Parijs).
- Annelies Verbeke *Dormi! (Slaap!)*, in het Italiaans vertaald door Laura Pignatti (Instar Libri, Torino).
- Annelies Verbeke *Schlaf! (Slaap !)*, in het Duits vertaald door Heike Baryga (Reclam Verlag, Leipzig).
- Annelies Verbeke *UYKU (Slaap!)*, in het Turks vertaald door Gul Ölzen, Ayrinti Yayinlari (Cemberlitas, Istanbul).
- Annelies Verbeke *Dors! (Slaap!)*, in het Frans vertaald door Daniel Cunin (Mercure de France, Parijs).
- Dimitri Verhulst *hôtel problemski (Problemski Hotel)*, in het Frans vertaald door Danielle Losman (Bourgeois, Parijs).

Poëzie en Essay

- Hugo Claus *Greetings (Bloemlezing uit de poëzie)*, in het Engels vertaald door John Irons (Harcourt, New York).
- Diverse auteurs *Ici on parle flamand & français (Bloemlezing)*, in het Frans vertaald door Marnix Vincent, e.a. (Le Castor Astral, Bordeaux).

- Diverse auteurs *Lirici Fiamminghi (Bloemlezing)*, in het Italiaans vertaald door Giorgio Faggin (Mobydick, Faenza).
- Luuk Gruwez *Poèmes dissolus (Bloemlezing uit de poëzie)*, in het Frans vertaald door Marnix Vincent (Le Castor Astral, Bordeaux).
- Hadewych *A Lélek Nyelvén (Visioenen, Brieven en Strofische gedichten)*, in het Hongaars vertaald door Anikó Daróczy (Szent Istvan Tarsulat, Boedapest).
- Dirk van Bastelaere *The last to leave (Bloemlezing uit de poëzie)*, in het Engels vertaald door John Irons, Willem Groenewegen en Francis Jones (Shearsman Books, Exeter).
- Stefaan Van den Breemt *Palmo de Tierra (Een mootje land)*, in het Spaans vertaald door Stefaan Van den Breemt en Marco Antonio Campos (Ediciones El Tucán de Virginia, Mexico D.F).
- Paul Van Ostaijen *Le DADA pour CochoNs (Bloemlezing uit de poëzie)*, in het Frans vertaald door Jan H. Mysjkin & Pierre Gallissaires (Les éditions Textuel, Parijs).
- Paul Van Ostaijen *Sur le livre (Open brief aan Jos Leonard)*, in het Frans vertaald door Kim Andringa (in *Action Poétique*, Ivry sur Seine).

Kinder- en jeugdliteratuur

- Els Beerten *Lauf um dein Leben (Lopen voor je leven)*, in het Duits vertaald door Rolf Erdorf (Sauerländer Verlag, Düsseldorf).
- Ed Franck *On se reverra? (Zie ik je nog eens terug ?)*, in het Frans vertaald door Daniel Cunin (Éditions du Rouergue, Rodez).
- Bart Moeyaert *Nid de guêpes (Wespennest)*, in het Frans vertaald door Daniel Cunin (Éditions du Rouergue, Rodez).
- Bart Moeyaert *Manos desnudas (Blote Handen)*, in het Spaans vertaald door María Lerma (Edelvives, Zaragoza).
- Bart Moeyaert *C'est l'amour que nous ne comprenons pas (Het is de liefde die we niet begrijpen)*, in het Frans vertaald door Daniel Cunin (Éditions du Rouergue, Rodez).
- Gerda van Erkel *So hungry (De hemel is geen huis)*, in het Duits vertaald door Verena Kiefer (Sauerländer Verlag, Düsseldorf).

Vertalingen in het Nederlands

Proza

- Charles Dickens *De avonturen van Oliver Twist*, vertaald door Eugène Dabekaussen en Tilly Maters (L.J.Veen).
- Assia Djebar *Het verloren woord*, vertaald door Jan Versteeg (De Geus).
- Bernard du Boucheron *Slangenkoers*, vertaald door Jan Versteeg (De Geus).
- Monika Fagerholm *Het Amerikaanse meisje*, vertaald door Axel Vandevenne (De Geus).
- Laurent Gaudé *De dood van koning Tsongor*, vertaald door Jan Versteeg (De Geus).
- Laurent Gaudé *Onder de zon. Een Italiaanse familiekroniek*, vertaald door Jan Versteeg (De Geus).
- Norbert Gstrein *Een wrede zomer*, vertaald door Els Snick (Cossee).

- Wei Hui *Trouwen met Boeddha*, vertaald door Jan De Meyer en Iege Vanwalle (Contact).
- Katja Lange-Müller *Puppy liefde*, vertaald door Els Snick (Wereldbibliotheek).
- Pierre Michon *Vuur van Brigid en andere wintermythen*, vertaald door Rokus Hofstede (Van Oorschot).
- Amélie Nothomb *De hongerheldin*, vertaald door Marijke Arijs (Manteau/Standaard Uitgeverij).
- Plato *Verzameld werk - deel 14 & 15*, vertaald door Mario Molegraaf (Bert Bakker).
- José Saramago *De stad der zienden*, vertaald door Maartje de Kort (Meulenhoff).
- Carl-Johan Vallgren *De dwerg in het bordeel*, vertaald door Axel Vandevenne (De Geus).
- Manuel Vincent *De ontmaagding van Manuel*, vertaald door Daan Pieters (Houtekiet).

Poëzie

- Emily Dickinson *Goedemorgen - Middernacht*, vertaald door Lucienne Stassaert (Uitgeverij P).
- Diverse auteurs *De tuin der muzen - bloemlezing hedendaagse Spaanse poëzie*, vertaald door Bart Vonck (Uitgeverij P).
- Diverse auteurs *Ceci n'est pas une poésie. Een Belgisch-Franstalige Anthologie belge francophone*, vertaald door o.m. Geert Van Istendael en Koen Stassijns (Atlas).
- Federico García Lorca *De Mooiste van*, vertaald door Bart Vonck (Lannoo/Atlas).
- José Ovejero *Biografie van de ontdekker*, vertaald door Bart Vonck (Uitgeverij P).
- Alexander Poesjkin *Verzamelde Werken dl. 3*, vertaald door Hans Boland (Papieren Tijger).

Kinder- en jeugdliteratuur

- Jacqueline Wilson *Het verhaal van Tracy Beaker*, vertaald door Lies Lavrijsen (Davidsfonds).

Colofon

Vlaams Fonds voor de Letteren
Generaal Capiaumontstraat 11 bus 5
2600 Berchem
+32 3 270 31 61
info@fondsvoordeletteren.be
www.vfl.be

Verantwoordelijke uitgever en hoofdredacteur:
Carlo Van Baelen, Generaal Capiaumontstraat 11 bus 5, 2600 Berchem

Aan dit jaarverslag werkten mee: Hugo Brems, Bert Bultinck, Dirk De Geest, Heidi Depraetere, Koen De Smedt, Joris Gerits, Greet Ramael, Lara Rogiers, Ludo Simons, Arthur Sonnen, Karen Thys, Carlo Van Baelen, Rik Vandecaveye, Tine Van den Heuvel, Tom Van de Voorde, Ferry Van Vosselen, Karolien Verguts, Marita Vermeulen, Dietlinde Willockx.

Coördinatie: Tine Van den Heuvel

Eindredactie: Tom Van de Voorde en Els Van de Perre

Ontwerp: Compagnie Paul Verrept

Overname van berichten is toegelaten mits bronvermelding. Het vfl kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten en/of schade die voortvloeien, direct of indirect, uit het gebruik van deze informatie.

Wettelijk depot D/2006/943061

Instelling van de Vlaamse Gemeenschap

